

Tohum

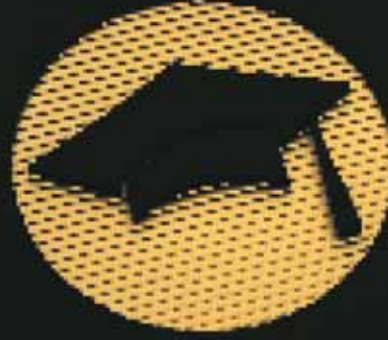
Meyveden Çekirdeğe, Çekirdekten Meyveye

www.onder.org.tr

KASIM - ARALIK 2009 SAYI:134

ISSN 1304-5024 / 9771304502002

ÜNİVERSİTE

HAYATIN
NERESİNDE?

- *Yurtdışında Eğitim... Peki Ama Nasıl?..*
- *Bilim Ahlakı ve Üniversitelerimiz*

- *Dünden Bugüne Katsayı Uygulaması*
- *Üniversiteler, Bürokrasi ve İhtilalciler*

Tohum

“Meyveden Çekirdeğe, Çekirdekten Meyveye”

Türkiye'nin son elli yılında eğitim hayatında çok önemli yere sahip olan imam-hatip lisesi mezunlarının sayısı ciddi rakamlara ulaşmıştır. Ülkemizde siyasetten ekonomiye, bürokrasiden sivil toplum kurumlarına, toplumun çeşitli kademelerinde başarı ve etkinliklerini kabul ettirmiş durumdadırlar.

Tohum Dergisi; böyle seçkin bir toplumun sesi olan saygın bir yayın organıdır. İki aylık periyotlarla çıkan Tohum Dergimiz milletvekillerine, valiliklere, belediyelere, müftülüklere, sivil toplum kuruluşlarına, parti başkanlıklarına, imam-hatip liselerine, İHL mezun dernekleri ve okul aile birliklerine, üniversitelere, medya organlarına kadar gönderilen geniş bir okur kitlesine sahiptir. Dergimiz ücretsiz olup, hedef kitleye postalama yapılarak ulaştırılmaktadır. Ayrıca dergimiz yurtdışında (Almanya, Avusturya, Fransa, Bosna Hersek, Bulgaristan gibi) Avrupa ülkelerine de gönderilmektedir.

Sadece Türkiye'de değil, yurtdışına da ulaşan dergi hedef kitleniz için ciddi ve etkili bir mecra olmaya devam ediyor.

Dergimizin Reklam Tarifesi:

Arka Kapak	7.000TL
Arka İç Kapak	4.000TL
Ön İç Kapak	4.000TL
İç Sayfalar	1.500TL
Dergi Ebat	21x29.7

*Dergimizde Reklam Boyutları Tam Sayfadır.

Reklam Sorumlusu :
Mustafa KARAHÜSEYİNOĞLU
Gsm :0555 724 31 01
k-huseyinoglu@hotmail.com

ÖNDER
İmam Hatip Liseleri Mezunları ve
Mensupları Derneği

www.onder.org.tr

133. Sayı

Tohum

ÖNDER

İmam Hatip Liseleri Mezunları ve Mensupları Derneği

ÖNDER ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Yusuf Ziyaettin Sula

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ & EDITÖR

İsmihan Şimşek

YAYIN KURULU

Sabri Otağ, Rabia Ayaz, Elif Yılmaz,
Bilal Akkaya, Ayşe Çoban, H.İbrahim Keleş

REKLAM SORUMLUSU

Mustafa Karahüseyinoğlu

Tohum Dergisi Önder İmam Hatip Liseleri
Mezunları ve Mensupları Derneği yayınıdır.

GRAFİK TASARIM

Halil Kösebiş - Adem Atilla Asil
0544 792 91 93

BASKI

Cemre Ofset
0212 544 85 19

ADRES

Alemdar Mahallesi Hükümet Konağı
Sokak No: 7 34110 Cağaloğlu - İstanbul

Tel : 0212 519 09 53 - 519 12 76

Faks : 0212 519 09 57

onder@onder.org.tr

Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Yazılarda kısaltma yapılabilir.

Hukuki sorumluluk yazara aittir.

Yıllar boyu kapısından içeri girmek amacıyla yarış atı gibi hazırlanılan, ne sınavında, ne de eğitim sisteminde olması gereken düzenin bir türlü oturtulmadığı, akademik kadroların oluşmasında her daim şaibelerin kulaktan kulağa dolacağı bir alandan, üniversite kürsü ve kampüslerinden seslenecek bu sayıda Tohum... **“Üniversite eğitimindeki sorunlar ve akademik ahlak”** konusu özellikle son dönemlerde üniversite eğitimindeki önemli değişimlerle beraber kendisini yeniden gündeme getirme ihtiyacını oluşturdu.

Üniversitelerde Kürtçe bölüm açılması, bölümsüz üniversite, katsayı zulmünün ortadan kaldırılmaya çalışılması, YÖK’de gerçekleşen istifalar ve yeni katılımlar, YÖK başkanının ilginç açıklamaları, **Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün “Üniversiteler ülkeye katkısını gözden geçirmeli”** şeklindeki sözleri derken üniversitelerde bundan sonraki sürecin nasıl işleyeceği merak konusu oldu. Eğitim sisteminin handikaplarının yanında özellikle akademik ahlak ve disiplinin kimi akademisyenlerce hala delik deşik ediliyor olması da dünya üniversitelerinin yanında Türkiye’deki üniversitelerin pozisyonunu da derinden etkileyen bir vakia olarak duruyor.

Tohum Dergisi, gençlerin yurtiçi ve dışında üniversite öğrenimi görebilmeleri için yıllardır seferber olan **ÖNDER**’in yayın organı ve imam-hatipli öğrencilerin sesi olarak konuyla ilgili bir dosya çalışması ile okuyucu karşısına çıkıyor. Osmanlı’da zamanın üniversite kadrolarının ülke yönetiminde ne gibi fitneler ortaya çıkardığı **Yusuf Ziyaettin Sula**’nın kaleminden aktarılırken, benzer fitnelerin günümüzde nasıl şekillendiğini **Doç. Dr. Berdal Aral**’in yazısında görüyoruz. Katsayı zulmünün başladığı günden bugüne ortaya çıkan zayıfın, hayati karartılan milyonlarca gencin akıbeti ve katsayı sorununun ortadan kalmasıyla ne tür bir işleyişin hakim olacağına dair önemli çalışmaların başında **Hüseyin Korkut**’un **“Dünden Bugüne Katsayı Uygulaması”** başlıklı çalışması geliyor. **Prof. Dr. Şefik Dursun, Erol Erdoğan, Sabri Otağ ve Ayla Ağabegüm** gibi isimlerin yazılarının yanı sıra konu ile ilgili **“Yurtdışında Eğitim, Bilimsel Ahlak ve Üniversitelerimiz”** gibi haber dosyaları bu sayımızın dikkat çekecek çalışmaları arasında... Yine dosya konumuz çerçevesinde **Zümrüt Sönmez**’in hocaların hocası **Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş** ile yaptığı röportaj yılların birikimini heybemize doldurmak için ciddi bir kaynak...

Vatan Gazetesi yazarı Mutlu Tönbekici ve internet âleminin yeni gözdesi **İHL Sözlük** kurucuları ile yaptığımız röportajlar, **Cihan Aktaş**’ın Tohum Dergisi’nde devam eden yepyeni hikâyeleri ise okuyucunun farklı yolculuklara çıkacağı zaman aralıkları niteliğinde...

134. sayı ile birlikte dergide yer alacak olan **TOHUM NOSTALJİ** sayfası ise ilk olarak, 60’lı ve 70’li yıllarda dergimizin yazarları arasında bulunan merhum **Yücel Çakmaklı**’yı misafir ediyor.

Zihin dünyamıza bereket, kalbimize ferahlık getirmesi dileğiyle buyurun içeriye...

İÇİNDEKİLER

04 Üniversiteler, Bürokrasi ve İhtilalciler

08 Üniversitelerimiz ve Eğitimde Kalite Sorunları

10 Eğitimin Yurtiçisi ve Dışısı

12 Dünden Bugüne Katsayı Uygulaması

14 Aydın Engellere Takılmayın

16 Galeri: Nevzat Yalçıntaş ile "Üniversite" Üzerine

20 Meselenin Adı Oldu Sorun, Dedesini Anlamıyor Torun

24 Yurtdışında Eğitim... Peki Ama Nasıl?..

28 Üniversite-sizlik

30 Çocuklara Din Eğitiminde Yol ve Yöntemler

34 Uzaydan mı Geldik?

36 Bilim Ahlakı ve Üniversitelerimiz

38 Lidaru ya da İpli Kadın

40 Davlumbaz: Mutlu Tönbekici:
"Bizim Mahalle -Karşı Mahalle Sıktı, 3. Mahalle İstiyorum"

43 İnsan, Bayram ve Din

45 Avrupa'da Türk İmajının Dönüşümü

47 Yaşamak

49 Saray-Ova

53 Yalpaze: Dindar Camia Neyse Biz Oyuz...

57 Tarih: Evliya Çelebi

59 Gezgin: Poyrazköy

62 Psikoloji: Toplumsal Ruh Sağlığımız Nereye Gidiyor?

64 Bir Nefes: Tabiatın Bir Parçasıyız

66 Kültür Sanat

69 Tohum Nostalji: Milli Sinema İhtiyacı

71 ESİMDER

73 ÖNDER'den Haberler

79 ÖNDER'den Haberler: 5. İmam Hatip Kurultayı'na Doğru

Yusuf Ziyaettin Sula

Üniversiteler, Bürokrasi ve İhtilalciler

Tarihimizdeki bazı hadiselerin mahiyetini anlamakta güçlük çekiyordum. Sıkıntılı zamanlarında bile dünyanın en büyük devletlerinden biri, hatta en büyüğü olan Osmanlı Devleti, hamam tellağı olduğu söylenen Arnavut Patrona Halil isimli bir Arnavut'un çıkardığı gaileye nasıl boyun eğebilir? Yine Rize'li bir kaykçı olan yeniçeri yamağı Kabakçı Mustafa ve taifesinin elinde nasıl oyuncak olur? Padişahlar nasıl paldır kültür devrilir? Payitaht nasıl tahrib edilir ve ortalık nasıl eşkiyaya kalverir? Pek bir mana veremiyordum. Böyle bir acziyeti koskoca cihan devletine yakıştıramıyordum.

Ancak meselelere biraz yakından bakınca durumun pek de öyle olmadığını fark ettim.

Mesela Patrona Halil pek öyle küçümsenecek ve basit bir hamam tellağı değilmiş. Denizci (Levend) olarak iştirak ettiği Mora seferinde de isyan çıkarmaya teşebbüs etmiş, gözünü budaktan sakınmayan namılı bitirimlerden biriymiş. Niş'te başını çektiği bir isyan denemesinden sonra İstanbul'da izini kaybettirip çeşitli işlerde çalışmış, bu arada hamam tellaklığı da yapmış. Kendi gibi çıbanbaşı olan arkadaşları Muslu Beşe ve Emir Ali ile hem yeniçeri esnafılığı yapıp hem de akşamları vakitlerini işretle geçirirlermiş. Başlarına bir sıkıntı gelip hapse düştüklerinde ise, çeşitli vesilelerle yakınlık sağladıkları paşalar vasıtasıyla paçalarını kurtarırlarmış. Devir III. Ahmet devri. Sadrazam ise Nevşehirli Damat İbrahim Paşa. Ekonomik hayat dengesini kaybetmiş.

Patrona Halil

Ahali zulmetten zulmete sürüklenmiş. Ama işin acısı bu faciaların tertipçileri arasında o zamanki üniversiteler, yüksek bürokratlar ve ileri gelenlerin olması. Çoğu zaman da geçici dünya emelleri için bu tertiplere katılmaları ve memleketi hiç düşünmemeleri. Dikkatli bakınca daha sonra yapılan bütün ihtilal ve darbelerde görünüşte askeri bürokrasi olmasına rağmen, arka planda hep sivil bürokrasi, üniversite hocaları ve ile gelen eşrafı görürüz. Dış etkiler de cabası.

Sâdâbad

Kaybedilen topraklardan gelen göçmenler perişanlık içinde. Halk zaruri ihtiyaçlarını güçlüklerle temin edebiliyor. Bütün bunlara rağmen Sultan, sadrazam ve çevresi, Boğaziçi kıyısında, Kâğıthane 'de yaptırdıkları köşklere, yalılarda lale yetiştirme sevdasına düşmüşler. Bazı çok nadir lale soğanlarının tanesi 1000 akçeye kadar satılmış. Birtakım yenilikler de getirilmeye çalışılmış ama bu tepkileri daha da artırmış. Halktan gelecek tepkileri önlemek için de ara sıra finnları halka açıp bedava ekmek ve sadaka dağıtmakla yetinilmiş. Ayrıca görevleri bekleyen vüzerâ ve paşalar da Nevşehir'zadelerin kadrolaşmasından dolayı ciddi rahatsızlık içindeymişler.

İranlı Nadir Şah doğu sınırlarımızı aşarak sıkıntı çıkınca Nevşehirli İbrahim Paşa Üsküdar'a ordugâh kurup sefer hazırlıkları başlatmış. Ancak, aylarca eğleşip harekete geçemeyince orduyu sessiz sedasız dağıtıp sarayına çekilmiş. Doğu şehirlerinden gelen yardım çağrıları karşısında sergilenen bu aymazlık her şeyin üzerine tuz biber

ekince fitne kazanı iyice kaynatılmaya başlamış. Artık eyleme geçmeye geçme vaktinin geldiğini düşünen muhalifler Hafız Ahmet Paşa'nın konağında toplanarak fitili ateşlemeye karar vermişler. Bu muhalif gurubun içinde azledilmiş paşalar (yani bürokratlar), medrese hocaları (yani o zamanki üniversiteler) ve bir takım ayan varmış.

Aldıkları karar, fitnenin tetikçiliğini isyan tertibindeki tecrübesine bakarak Patrona Halil'e havale etmek olmuş. Patrona da kendi gibi haşerâtı toplayıp açtığı isyan bayrağına, kimini gönüllü kimini gönülsüz çağırmaya başlamış. Kapalıçarşı dükkânları silah zoruyla kapatılmış, medrese öğrencileri sokağa dökülmüş vs... Gerisi tarih kitaplarında okunabilir. Netice itibarıyla Sultan III. Ahmet hal edildi. Nevşehirli ve çevresi devrildi. Yekpare olan vücutları hezarpare oldu. Malları mülkleri yağmalandı. Aylarca anarşi kol gezdi. Yeni Sultan I. Mahmut, Patrona ve arkasındaki darbe cephesinden gelen talimat ve atamaları uygulamak zorunda kaldı. Ancak aylar sonra bir yemek daveti hilesiyle bu

çeteden kurtulup soluk alabildiler. Ancak bu zaman zarfında çok büyük kayıplar oldu. Devlet hazinesi ve birçok konak yağmalandı. Birçok yerler yakıldı yıkıldı. Gerçi daha sonra bu ihtilali tertip edenlerin çoğu kellerini siyaset meydanından kurtulamadılar. Ama olan olmuştur.

Demek ki "Patrona Halil İsyanı" basit bir hamam tellâğı Arnavut sergerdenin işi değilmiş. O zamanki üniversite ve bürokrasi işbirliği ile yapılan bir darbe, pis bir ihtilal imiş.

Kabakçı Mustafa meselesi de hemen hemen böyle hazırlanmış ve uygulanmış. Rumeli kavağında yeniçeri yamaklığı yaparken sivrilmiş bir bitirim olan Rizeli Mustafa yine Patrona gibi hazırlanan tertibin önüne veya başına getirilmiş bir taşeronmuş meğer. Osmanlı tarihinin en kanlı ayaklanmalarından birini alıp götürün bu eşkiya başı III. Selim'in başını yemiş. Yeniçeri belasının ıslahını önlemiş. Yeni bir askeri organizasyonu (Nizam-ı Cedit) yerle bir etmiş. İstanbul'u yakmışlar yıkmışlar.

Arkalarında kim var diye bakıldığında, yine benzeri bir tertip görülür. Muhalif vezirler, paşalar, Medrese ulemasının bir kısmı, yeniçeri ve ayandan ileri gelenler.

Bu isyanlar sırasında nice servetler el değiştirmiş. Nice haris devletlülerin sandık sandık altınları yağmalanmış. Nice yalı ve konaklar yağma sonrası yakılıp yıkılmış. Görünüşte "din elden gidiyor", "devlet elden gidiyor" nidaları ile koca Devlet-i Aliyye perişan edilmiş. Ahali zulmetten zulmete sürüklenmiş. Ama işin acısı bu faciaların tertipçileri arasında o zamanki üniversiteler, yüksek bürokratlar ve ileri gelenlerin olması. Çoğu zaman da geçici dünya emelleri için bu tertiplere katılmaları ve memleketi hiç düşünmemeleri. Dikkatli bakınca daha sonra yapılan bütün ihtilal ve darbelerde görünüşte askeri bürokrasi olmasına rağmen, arka planda hep sivil bürokrasi, üniversite hocaları ve ile gelen eşrafı görürüz. Dış etkiler de cabası.

Üniversiteler fitneden uzak durup bilim üretmeli.

Herkes işini yapmalı.

Çünkü "Fitne ölümden eşeddir." ◀

Doç. Dr. Berdal Aral
baral@fatih.edu.tr

Bizi Kuşatan Duvarda Bir Tuğla: ÜNİVERSİTELERİMİZ

Tüm nicel gelişmelere rağmen, "Bu Ülke"de ne yazık ki ciddi bir akademik gelenek oluşmadı, oluşturulamadı. Bu yazıda üzerinde duracağımız Türkiye'nin öğretim üyesi profili çok uzun bir zamandır üç temel sorunla malûl görünmektedir: Türkiye üniversiteleri ciddi ve nitelikli bir ilmî ve fikrî geleneğin taşıyıcısı olmaktan uzaktırlar; bu üniversitelerde eğitim kalitesi genel olarak düşüktür; son olarak, akademya Türkiye'de özgürlükler alanının genişlemesine destek olmak bir yana, çoğu zaman köstek olmaktadır. Şimdi bu "Üç Mesele"ye biraz daha yakından bakalım.

Ülkemizde -en azından- sosyal bilimlerle ilgili olarak gözlenen bir temel zayıflık noktası, akademya içindeki hâkim ilmî ve fikrî konumun belli bir medeniyet bilincine ve -Batılı olmayan- bir dünya tasavvuruna sahip olmayışıdır. 1920'li ve 30'lular yıllardaki büyük kırılma sonucunda kendi köklerinden kopmuş olması nedeniyle besleneceği bir kaynak olmadığından, sığ bir Batıcılık ve taklitçilik Türkiye akademyasının en başat özelliği haline gelmiştir. **Geleneksizlik ve köksüzlük** vizyon yoksunluğuna, bu da misyonsuzluğa ve işlevsizliğe yol açmıştır. Dolayısıyla ortada ne tarihî sürekliliği olan bir akademik gelenek vardır, ne alternatif arayışlara zemin hazırlayan bir medeniyet tasavvuru, ne de daha âdil ve yaşanabilir bir dünya için başka uluslararası aktörlerle paylaşılan bir misyon vardır.

1920'li ve 30'lular yıllardaki büyük kırılma sonucunda kendi köklerinden kopmuş olması nedeniyle besleneceği bir kaynak olmadığından, sığ bir Batıcılık ve taklitçilik Türkiye akademyasının en başat özelliği haline gelmiştir. Geleneksizlik ve köksüzlük vizyon yoksunluğuna, bu da misyonsuzluğa ve işlevsizliğe yol açmıştır.

Yalnızca sığ bir ulus-devletçi çığırkanlık ve laik(çi)liğe taç giydirmiş bir siyaset, toplum ve kültür/sanat algısı...

Köklü bir geleneğin olmayışı ve farklı bir uygarlık havzasına atılmış olmanın yol açtığı kafa karışıklığı ve tutarsızlıklar, ülkemizde ilmî disiplinlerde kullanılan temel kavramların genellikle "ithal" edilmesine yol açmıştır. Hem farklı bilimlerin ve disiplinlerin esasını oluşturan temel kavramlar ve bilgiler yabancı menşelidir -Batı-, hem de bunları karşılamak için "uydurulan" kelimeler, sözümona "dil devrimi" nedeniyle iğreti durmaktadır. Ortak bir dil ve düşünce havuzu olmadığından, yayınlanan kitap ve makalelerde vahim düzeyde kavram karmaşalarıyla karşılaşmaktadır. Neticede "ağzını açan konuşmakta", ama kimse kimseyi layıkıyla anlayamamaktadır. Bu derece

savrulmuş bir akademyadan nitelikli bilimsel bilginin ve özgün kuramsal yaklaşımların sadır olmasını beklemek, tabii ki eşyanın tabiatına aykırıdır. Nitekim yazdıklarıyla uluslararası düzeyde (çokça) atıf alan ve kendi ilmî sahasında literatüre elle tutulur katkıda bulunan ülkemiz bilim insanı sayısı bir elin parmağını geçmemektedir.

İkinci olarak, Türkiye üniversitelerinde hoca-yönetim ve hoca-öğrenci ilişkisi açısından da oturmuş ve sağlıklı bir akademik gelenekten söz etmek zordur. Nitekim bu ilişkileri düzenleyen yönetmelikler ve başka idarî mevzuatlar, yeri geldiğinde rahatlıkla eğilip bükülmekte, "adamına göre muamele" edilebilmektedir. Söz gelimi, X üniversitesindeki öğretim üyeleri uluslararası konferansa katılma hakkına sahip olsalar da, Dekanlık ya da Rektörlük, X isimli hocanın bu yöndeki başvurusunu **hiçbir gerekçe göstermeden reddedebilmektedir**. Doçentlik sınavları için Üniversitelerarası Kurul tarafından atanmış (profesörlerden oluşmuş) jüriler de, çoğu zaman koca koca adamlara ("doçent adayları") "çocuk muamelesi" yapar ve de bu kişileri âdeta mahkeme salonundaki sanıklar gibi terletirken, (Türkiye'nin akla ziyan ve insan haklarına aykırılığı kuşku götürmeyen doçentlik sistemi, kitap konusu olabilecek bir fasl-ı diğerdir) adayı çaktırmaları halinde bile **hiçbir gerekçe göstermek zorunda değildiler**.

X üniversitesindeki öğretim üyeleri uluslararası konferansa katılma hakkına sahip olsalar da, Dekanlık ya da Rektörlük, X isimli hocanın bu yöndeki başvurusunu hiçbir gerekçe göstermeden reddedebilmektedir.

Pek çoğunun şahsiyeti paramparça edilmiş bu akademisyenlerden, öğrenciler adına iyi bir eğitim beklemek de pek gerçekçi değildir. Nitekim hemen hemen tüm anket ve araştırmaların gösterdiği gibi, Türkiye üniversiteleri ezberciliğin revaçta olduğu mekânlardır. Öğrencilerin kendi fikirlerini geliştirmeleri, derslerde farklı perspektifler sunmaları ya da verili bilgileri eleştirmeleri, yalnızca az

sayıdaki ufku geniş ve özgüveni yüksek hocaların derslerinde mümkün olabilmektedir. Sınavlarda sorulan sorular da bu hâkim ezberci yaklaşımın bire bir yansıması olmaktadır. Ne hazindir ki, hocalar, öğrencilerine, ilmî tecüssüsü sınıflardan kapı dışarı etmelerinin herhangi bir gerekçesini sunmak zorunda değildirler.

Üçüncü olarak, Türkiye'li akademisyenlerin kahir ekseriyeti, demokrasiye hiç de iyi gözle bakmamaktadır. 2004 yılında 51 kamu ve 18 vakıf üniversitesi mensubu 3.412 öğretim üyesininin katılımıyla yapılan bir anket, Türkiye üniversitelerindeki öğretim üyelerinin kahir ekseriyetinin ne denli derin bir ideolojik bağnazlık içinde olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu ankette, öğretim üyeleri, "Türkiye'yi bekleyen en büyük tehlike

nedir" sorusuna şu cevapları vermişlerdir: Ulusal kimliğin zayıflaması: %34, köktendinci akımların güçlenmesi: %22, yıkıcı akımların güçlenmesi %12, bağımsızlığın kısıtlanması: %11. Öğretim üyelerinin %67'si demokrasiye güvenmediklerini ifade etmişlerdir. En güvenilir kurumun hangisi olduğuna ilişkin soruya ise, hocaların %45'i "ordu" diye yanıt verirken, demokratik bir rejimin en temel güvencesi olan Meclis'e olan güven ise %17'de kalmıştır.

Önemli bir bölümü halktan ziyade resmi ideolojinin taşıyıcısı olan devlet kurumlarına -askerî ve sivil bürokrasi- yakınlık duyan üniversite hocalarının bu garip durumu akla ister istemez Marx'ın şu sözünü getiriyor: "Aslında eğitimcilerin eğitime ihtiyacı var." Tabii, birçok anketin de ortaya koyduğu üzere, bu hocaların kılavuzluğundaki üniversite gençliğinin diğer toplum kesimlerinden daha bağnaz ve dışlayıcı olması da, herhalde şaşırtıcı değildir. Ülkemizin kanayan bir yarası olan başörtüsü sorunu konusunda üniversite yönetimlerinin -ki onlar da akademisyenlerdir- aldığı yasakçı tavır da, aslında bu, "ne kendisi bulur huzur, ne başkasına verir rahat" denebilecek militarist ve anti-özgürlükçü tutumun önemli bir işaret taşıdır. Ne acıdır ki, yasal hiçbir dayanağı olmayan bu garip "yasak", ne denli "özgürlükçü" olduğunu propaganda eden üniversitelerin büyük çoğunluğunda bugün bile uygulanmaktadır.

Şairin dediği gibi, bütün bunlardan sonra, "elde var hüznü!"... Öyle görünüyor ki, yeni kuşak "fikri, irfanî ve vicdanî hür" bilim insanlarının ülkemiz üniversitelerindeki en yaygın hoca tipini oluşturması için galiba biraz daha beklemek gerekecek...◀

Köklü bir geleneğin olmayışı ve farklı bir uygarlık havzasına atılmış olmanın yol açtığı kafa karışıklığı ve tutarsızlıklar, ülkemizde ilmî disiplinlerde kullanılan temel kavramların genellikle "ithal" edilmesine yol açmıştır.

Prof. Dr. Şefik Dursun
sefikdursun@hotmail.com

Üniversitelerimiz ve Eğitimde Kalite Sorunları Üzerine...

Üniversitelerin dünya standartlarına göre başarılı bir seviye tutturamadıkları halde, sorgulandıklarında akademik özerklik arkasına sığınmaları kabul edilemez. Milletin kendilerine tahsis ettiği imkânları en iyi şekilde kullanmalı ve sorumluluklarını yerine getirmelidirler.

Üniversitelerimiz 2009-2010 eğitim-öğretim yılına girmeye hazırlanıyor. Muhtemelen birkaç üniversitenin açılışına Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül, bazı üniversitelerin açılışına da Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan katılacaktır. **Üniversitelerin toplum hayatındaki önemi ve görevleri gündeme gelecek; barış ve huzur içersindeki üniversite özelemlerini ve temennilerini dile getirecekler.** Tabii ki devletin üst yönetiminin millet adına, milletin kurumlarından

bekledikleri olacaktır. Sadece bu nedenle devlet üst yönetiminin isteklerini üniversitelerin önemsemesi gerekir. Çünkü yönetimler millet adına bu kurumların tüm ihtiyaçlarını karşıyorlar. **Giderlerini karşılayan milletin, üniversitelerinden elbette bekledikleri de olacaktır. Masraflarını karşılıyorsa bu kurumların başarılarını da sorgulamakta haklıdır.** Üniversitelerin dünya standartlarına göre başarılı bir seviye

düzenlemelerin önemli kısımları siyasi amaçla yapılmıştır. Bu nedenle sorunların çözümü imkânsız hale getirilmiştir. Gelişen ve değişmesi gereken bir sistemin mutlaka sorunları olacaktır. Ve bunlar bilimsel düşünülüğünde çözülebilir. **Çözümü olumsuz etkileyecek siyasi mülahazalarla yaklaşıldığında çözüm imkânsız hale gelecektir. Ülkemizin eğitim sistemi maalesef böyle bir tipin gerçek örneğidir.**

Mesela sekiz yıllık kesintisiz eğitim toplumun direnmesine rağmen uygulamaya konulmuştur... **Toplum demokratik haklarını kullanarak kesintisiz eğitimi istemediğini ifade etmiş olmasına rağmen dayatılmış bir sistemdir.** O günlerde eğitimciler de bunu 5+3 olarak zorunlu hale getirilmesini istiyorlardı. Sekiz yıllık zorunlu eğitime hiç kimse karşı değildi. Ancak biri siyasi hayatına mal olsa da sekiz yıllık kesintisiz eğitimi uygulamaya koyacağını söyledi, yaptı ve gerçekten siyasi hayatına mal oldu. Sıkıntı zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılmasında değil, belki ihtiyaçlarımıza göre bu süre artırılabilir de. Mesela 8 yıl değil zorunlu eğitim 12 yıl olsun; yani 5+7. Ancak olaya pedagojik açıdan bakıldığında kesintisiz olması kabul edilebilir gibi değildir. **İlköğretime yeni başlayan 7 yaşına girmiş bir evladımızla 15 yaşındaki ergenlik çağına girmiş bir evladımız aynı çatı altında birlikte okuyacak olmasının sorunları olacağı açıktır.** Bu sorunları zaman zaman basından okumaktayız. İşin esasında İmam-Hatip Liselerini

tutturamadıkları halde, sorgulandıklarında akademik özerklik arkasına sığınmaları kabul edilemez. **Milletin kendilerine tahsis ettiği imkânları en iyi şekilde kullanmalı ve sorumluluklarını yerine getirmelidirler.**

Yeni bir eğitim-öğretim yılının başında eğitimdeki problemlerimizi kısaca ortaya koymak istiyorum. Eğitim toplum için hayati bir konudur. Gençlerimizi geleceğe hazırlamak zorundayız.

Eğitim sorunları bilimsel yöntemlere göre ortaya konulmalı ve çözümleri siyasi değerlendirmelerden uzak şekilde belirlenmelidir. Oysa ülkemizde gerek ortaöğretimde gerek yükseköğretimde

Fotoğraflar: Şakire Güneş

bitirmek olduğu için bu mahsurlar görmemezlikten gelinmektedir.

Acaba bu konuda direnenlerin ikna olması için onların çocuklarının başlarına mutlaka bir olay mı gelmesi gerekmektedir? Birakin zorunlu eğitim kesintili uygulansın. Toplumun ihtiyaçları açısından bu gerekli...

Aynı şekilde olaya siyasi bakılması ve bu nedenle İmam-Hatip Lisesi mezunlarının önünü kesmek amacıyla meslek liseleri için farklı katsayı uygulaması, meslek liselerinin eğitimindeki kaliteyi de düşürdü. Türkiye'de endüstrinin ihtiyacı olan kaliteli ara eleman sıkıntısı ortaya çıktı. **Ancak arzuladıkları gibi İmam-Hatip Liselerine toplumun ilgisini bitiremediler.**

Meslek liselerinin durumu yeniden ele alınmalı ve ülke ihtiyaçlarına uygun çözümler üretilmelidir. Bu liselere yönlendirme ilk 5 yıllık zorunlu eğitimden sonra başlamalıdır. **Gerçekten iyi bir meslek ve buna bağlı olarak piyasada aranan insanlar olmak için buna ihtiyaç var.** Üniversite mezunlarının işsiz dolaştığı bir ülkede iş bulabilecek kaliteli bir eleman olmak, hem kişi için hem de ülke için çok önemlidir.

Gerek başörtüsü sorununa gerekse İmam-Hatip Lisesi mezunu olmanın tüm zorluklarına rağmen mutlaka üniversite mezunu olmak gerekir mi? Bu soru birkaç açıdan tartışılabilir. Aslında üniversite mezunu olduğu halde kendi mesleğini yapmayan, başka işlerle hayatını başarılı bir şekilde sürdüren insanların sayısı az değil. Üniversite mezunu olduğu halde iş bulamayan insanların sayısı da oldukça fazla... **Gençlerimiz ülkemizin en kıymetli gücü. Onlar ne kadar bilgili ve yetenekli ise ülkenin bu konudaki başarısı da o kadar mükemmel olacaktır.**

Zamanla diplomadan ziyade iş yapabilme becerisi daha önemli hale gelecektir. İnsanımızı en iyi şekilde eğitmek zorundayız; hem ülkenin ihtiyaçları hem de kişinin yetenekleri göz önünde bulundurularak bunu başarmalıyız. Bir ülke kendi gücüyle kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmeli, ayrıca üretip ihraç edebilmelidir. Bizler eğer ülkemizde imkân veriliyorsa ülkemizde, şimdi olduğu gibi verilmiyorsa yurtdışında ülkemize hizmet için gerekli donanımı kazanmaya çalışmalıyız... Bu bir

ibadettir.

Üniversitelere Siyaset ve İdeoloji Hâkim Olmuştur...

Aynı siyasi bakışla üniversitelere müdahale, yükseköğretimde gayretle çözülebilecek sorunları kangren haline dönüştürmüştür. **Daha birkaç yıl öncesine kadar rektörler, 28 Şubat'ın değişmez (!) hükümleri doğrultusunda üniversite açılışlarında üniversitelerin gerçek sorunlarını dile getirmekten ziyade siyasi içerikli konuşmalarıyla dikkat çekiyordu.** Kendilerini ziyaret eden rektörlere üniversite açılışlarını değerlendirmeleri için tavsiyede bulunan üst düzey yetkililerin dilekleri derhal yerine getiriliyordu. Bunlardan biri kalkıp TBMM'nin çatısı altında millet iradesiyle iktidar olmuş bir siyasi partiye isterlerse % 95 oyla gelsinler fark etmez, onurlarıyla gitsinler diye yol gösteriyordu. Diğer biri ana muhalefet partisinin TBMM'sindeki grup toplantısında akademik kıyafetiyle siyasi içerikli konuşma yapıyordu. Ülkesini, üniversiteleri sevmek, rektör olarak sorumluluklarını yerine getirmek bu mu dur? Eğer ülkemizi seviyorsak kendi işimizi en iyi şekilde yapmalıyız. Tabii ki yöneticilerin de siyasi kanaatleri olabilir. **Ancak makamlar ideolojilere alet edilmemelidir...**

Maalesef bu dönem yaşanmış ve üniversitelerimizin dünya üniversiteleri arasında başarılarına göre sıralanmasında seviyeleri hiç de iç açıcı olmamıştır. Her yıl dünya çapında yapılan iki ayrı araştırmada; Türk üniversiteleri bilimsel başarı açısından uluslararası alanda varlık gösterememiştir.

Çin'de belirlenen dünya üniversiteleri sıralamasında Türkiye'den hiçbir üniversite ilk 300'e girememiştir. İngiltere'deki başka bir araştırmada da sonuç değişmemiştir. 2003 yılından itibaren yapılan çalışmalarda **ülkemizden İstanbul Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi ilk 500'e bir veya iki, en fazla üç kez girmişlerdir.**

Üniversiteler bu çalışmalarda uluslararası bilimsel atf indekslerinde yer alan makale sayıları, bilimsel araştırma sonuçlarının toplum hayatına katkıları, aldığı patentler ve mezun ettiği öğrencilerin nerelerde

çalıştığı, Nobel ödülü alan mezunlarının sayısı, toplum içindeki kazanmış oldukları önem gibi kriterlere göre değerlendiriliyor.

Bazı netameli konularda bilimsel araştırma yapmayı yasaklayan, hatta farkına varılmadan böyle bir konuda yapılmış doktora varsa bunu iptal eden, anlayışın yönettiği üniversiteler ne kadar başarılı olabilir? Başörtüsüyle mücadele edip Cumhuriyeti böylece korumak için bilimsel çalışmaların ihmal edilebileceğini isteyen üniversite yönetimleriyle bunun dışında nasıl sonuçlar alınabilir? **Eğer ülkemizdeki eğitim kurumlarında başörtülü kız öğrencilere ayrımcılık yapılması, bu nedenle bir insan hakkı olan eğitim haklarından mahrum edilmeleri yapılan araştırmalarda kriter olarak alınsaydı; üniversiteler bu küçük başarıları da gösteremezlerdi...**

Bu araştırmaların sonuçlarına göre başta Amerika, İngiltere, Almanya ve Japonya olmaktadır. Sıralama Şili, Güney Afrika, Yeni Zelanda, Singapur, Çek Cumhuriyeti, İrlanda, Macaristan ile devam etmektedir. Yani bu ülkelere göre üniversitelerimiz çok gerilerde bulunmaktadır. Oysa biz birbirimizle uğraşacağımıza işlerimizi en iyi şekilde yapsak emin ki ilk 200'e birçok üniversitemiz girecektir.

Türk üniversitelerinin uluslararası alandaki başarısızlığının sebebi, 28 Şubat döneminde Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nun vasıtasıyla siyaset ve ideolojinin üniversitelerde etkin olmasıdır. **Bilgi huzurlu ortamlarda üretilir. Sürekli gerginliğin hâkim olduğu 28 Şubat döneminde üniversitelerin gerçek potansiyeli ortaya konulamamıştır.** Ülkede kaosu hedeflemiş bir terör teşkilatının mensubu olması iddiasıyla, ergenekon davasının sanıkları olarak yargılanan rektörlerin yönetimlerindeki üniversitelerden ne beklenebilir ki? **Sadece istedikleri tipte insanları yetiştirmeyi hedeflemiş bir eğitim politikasının uygulanması ülkemizi çağdaş ülkeler seviyesine çıkaramıyor.** Eğer halen üniversitelerimizde Ergenekon tuzağı-başörtüsü yasağı, yasaklayan bir kanun olmamasına rağmen devam ediyorsa, 28 Şubat etkinliği sürüyor demektir. Ve bu sıkıntılarımız da devam edecek gibi görünmektedir. ◀

Erol Erdoğan
erol.erdogan@10yazar.com

Eğitimin Yurttiçisi ve Dışısı

Son yüzyılda, her konuda taraflar, taraftarlar oluşturmaya yatkın hale gelmişliğimizden / getirilmişliğimizden olsa gerek; "yurt içinde eğitim - yurtdışında eğitim" meselesi de, sahici bir niza konusuna dönüşmüş durumda. Bu taraflaşmada, Osmanlının sonunu hazırlayanların genelde

Avrupa'da eğitim gören gençler olduğuna inanılmasının da bir miktar etkisi olabilir ama tepkilerin esasında iki husustan kaynaklandığını düşünüyorum.

Bunlardan birincisi adaletsizlik hissidir. Eğitimde imkân ve fırsat eşitsizliği ile karşı karşıya olduğunu

düşünen özellikle maddi imkânı yetersiz aileler ve gençler, yurtdışı eğitime karşı muhalif bir söylem geliştirmişlerdir. Onlara göre yurtdışında okuyabilmek, zenginlerin ve devlette yakını olanların işidir. İkincisi de, milliyetçilik hislerinin oluşturduğu tepkilerdir. Bazılarına göre; ülkede Türkçe eğitim almak

varken, dışarıda yabancı dilde eğitim görmek ve üstelik beyin göçüne sebep olmak vatanseverlikle bağdaşmaz.

Yurtdışı eğitim karşısında gelişen her iki tepkinin de haklılık payları olmakla beraber, bildiklerimizi gözden geçirme zorunluluğu bulunmaktadır.

Yurtdışında okumak, son döneme kadar - yukarıda özetlenen yargılarda da olduğu üzere- genelde iki yolla mümkün oluyordu; devlet bursunu kazanarak veya kendi parasını harcıyarak...

Ancak, katsayı engeli ve kılık kıyafet yasağı sonrası çok sayıda İmam Hatipli gencin yurtdışında üniversite okuyabilmek için özel çabalara girdiğini biliyoruz. Bu çabalara camianın hayırseverlerinden yoğun destek gelince kişisel çabalar projeye ve uzun vadeli planlara dönüştü. Bugün yüzlerce genç Almanya, Avusturya, Fransa, İngiltere, Romanya, Bosna, Makedonya, Bulgaristan, Amerika, Ürdün gibi ülkelerin iyi üniversitelerinde eğitim görüyor. Yurtdışında eğitim almak için kendi imkânları veya hayırseverlerin desteğiyle gidenlerin devlet bursuyla gidenlerden çok daha fazla olduğunu tahmin ediyorum.

Burada altı çizilmesi gereken bazı yeni durumlar şunlardır:

- Dünyanın birçok ülkesinde eğitim, Türkiye'den daha ucuzdur. Sözelimi Sivaslı bir genç için Bosna'da veya Viyana'da üniversite okumak, İstanbul'da okumaktan daha pahalı değildir.

- Yurtdışında eğitimi destekleyen hayırseverler, dernekler ve şirketler artmaya başlamıştır.

- Yurtdışında eğitim hakkı elde etmek, eski yıllara nazaran daha kolaydır. Eğitimle ilgili uluslararası mevzuatta ve bürokratik işlemlerde kolaylıklar bulunmaktadır. Türkiye'deki üniversitelerden yatay geçişle başka bir devlette üniversite okumak mümkün olduğu gibi ÖSS'ye hiç girmeden de bazı ülkelerde bu hakkı elde edebilme imkânı bulunmaktadır.

- İletişim imkânları "gurbet"liği hafifletmekte, uzakta eğitim gören çocuğun aileye uzaklıktan kaynaklanan sıkıntılarını azaltmaktadır.

- Gençlerimizin kabul edildiği üniversiteler, dünya sıralamasında üst sıralardadır. Dolayısıyla, artık yurtdışında eğitim imtiyaz değil

cesaret, kararlılık ve çaba işidir diyebiliriz.

Özellikle, İmam Hatipli gençlerin zorunlu bir çözüm olarak yönelindikleri yurtdışı eğitimin, katsayının kalktığı veya hafiflediği bugünlerde ihmal edilebilir bir alternatif olma ihtimali belirmiştir.

Bu noktada yıllardır kullanageldiğimiz şu cümleyi tekrar etmekte fayda var: Mağduriyetin ortaya çıkardığı zorunlu tercih olarak karşımıza çıkmış olsa bile, yurtdışı eğitim bilinçli bir tercih olarak düşünülmeli, uzun vadeli planlar yapılmalı ve kaynaklar artırılmalıdır. Gençlerimiz ve bu gençlere imkân sağlayan dernekler, hayırseverler ve aileler yurtdışı eğitime bilinçli bir tercih olarak yönelindikleri zaman iki gelişmenin ortaya çıkacağını düşünüyorum.

- Yurtdışında eğitimi, istekli ve yetenekli gençler tercih edecek, dolayısıyla başarı artacak ve keyfiyet yükselecektir.

- Mezuniyet sonrasını planlamak kolaylaşacak; yabancı dil bilen, dünya ülkelerini tanımış, cesareti yüksek gençlerimiz, siyasette, sosyal alanda ve iş dünyasında üst görevler alabileceklerdir. ◀

Hüseyin Korkut
Kırklareli Üniversitesi Öğretim Görevlisi
h.korkut@hotmail.com

Dünden Bugüne Katsayı Uygulaması

Mezunu ve mensubu olduğumuz İmam-Hatip Liseleri ile ilgili süregelen çeşitli tartışmalar gündem oluşturmaya devam ederken halkımız da İmam-Hatip Liselerine çocuklarını sağlıklı kaynaklardan dinlerini öğrensin, ülkesine değişik meslek ve kademelerde hizmet etsin diye bütün olumsuz şartlara rağmen göndermeye devam ediyor. Bir taraftan bu okullar varlığını, atmosferini, gençlerimize ve geleceğimize kazandırdıkları değerleri önemseyen ve sahip çıkan milletimizin kahir ekseriyeti, diğer tarafta siyasi ve ideolojik tutumlara dayanan, belli belirsiz korkular üreten azınlıkta kalan belli çevrelerin karşı duruşu ve direnişi...

Bugüne nasıl geldik?

Bilindiği gibi imam-hatipler cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte din hizmetlerini yerine getirecek din adamlarını yetiştirmek amacıyla ilk önce imam-hatip kursları sonra okulları olarak var oldular.

1951'den 1971'e kadar İmam-Hatip Okulları orta kısmı 4, lise kısmı 3 yıl olmak üzere 7 yıl eğitim veriyorlardı. MEB tarafından Mayıs 1972'de yayınlanan yönetmelik "İmam-Hatip Okulu, ortaokul üzerine 4 yıllık eğitim veren bir meslek okuludur, okul öğrencilerini hem mesleğe hem de kendi alanın da yükseköğretime hazırlar" denilmekteydi. 1973 yılında önemli bir değişiklik yapıldı. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yapılan değişiklikle; İmam-Hatip Okullarının ismi İmam-Hatip Lisesi olarak düzeltildi ve hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumları denildi. İmam-Hatip Liselerinin kapatılan orta kısımları da önemli çabalar sonunda 1976 yılında yeniden açıldı.

Üniversite giriş sistemindeki

değişikliklere rağmen İmam-Hatip Lisesi mezunları bu düzenlemeler çerçevesinde hem mesleğe yöneldiler hem de başarılı olabilenler değişik yüksek öğretim alanlarında eğitim aldılar. Değişik mesleklerde ülkemize hizmet etmeye ve katma değer üretmeye devam ettiler.

1990'lı yıllarda milletimizin yüksek tevecçülüğü ile okulların öğrenci sayısı mevcut fiziki imkânlarla karşılanamaz oldu. Binası yapılmış açılmayı bekleyen okulların açılması ve eğitimin niteliğine yönelik gayretler ÖNDER'in öncülüğünde sürdürülürken 1996'dan 1999'lara uzanan 28 Şubat süreci diye tanımladığımız ve okullarımıza, ülkemize, milletimize ciddi sıkıntılar getiren süreci yaşadık. Bilindiği gibi, önce ilköğretim sekiz yıllık kesintisiz eğitim kararıyla İHL'lerin orta kısmı kapatıldı. Sonra üniversiteye girişte meslek liselerinin ve özellikle İHL'nin üniversiteye girişini engelleyen katsayı engeli uygulamaya başladı.

28 Şubat 1997'deki MGK kararları doğrultusunda 17 Ağustos'ta 8 yıllık kesintisiz ilköğretim yasaklanmış, ardından YÖK üniversite adaylarının alanlarından bölüm seçmeleri durumunda AOBP'lerin 0.5, alan dışı program seçmeleri durulunda 0.2 ile çarpılacağını kararını almış ve bu karardan en çok meslek liseleri etkilenmişti. 2003 yılında yeni düzenleme ile bu katsayılar 0.8 ve 0.3 olarak değiştirilmişti. 2004'te hükümet biryasa tasansı hazırlayarak katsayıların kaldırılmasını ön görmüş, ancak dönemin Cumhurbaşkanı A. Necdet SEZER kararı veto etmişti.

Yine bu süreçte genelde meslek liselerine ve özelde İmam-Hatip Liselerine uygulanan bu haksızlığın ortadan kaldırılmasına yönelik ortaya konan mücadeleler sonuç vermedi.

MEB'nin katsayı engeline takılan üniversite adaylarının açık liseden fark derslerini vererek istedikleri alanda mezuniyet hakkı almasına yönelik düzenlemesi Danıştay'dan geri döndü. 17. Milli Eğitim Şurası'nın en önemli gündem maddesi "kademeler arası geçiş, yönlendirme ve sınav sistemi" idi. İlgili alt komisyonda üniversiteye girişte uygulanan çarpık katsayı uygulamasının kaldırılması kararı sorunu ortadan kaldırmadı.

Nihayet haksızlık giderildi!

YÖK geç de olsa milyonlarca öğrenciyi ilgilendiren bir kararla yıllardır süregelen haksızlığı ve mağduriyeti ortadan kaldırmış oldu. Ancak bu haksız ve adaletsiz uygulama nedeniyle 11 yıl bolunca milyonlarca gencimiz katsayı mağduru olarak hak ettiği üniversitelerde okuyamadı ya da hiç üniversiteli olma imkânı bulamadı.

2010 yılından itibaren yeni sistem uygulanmaya başlanacak. Sistem iki aşamalı olacak ve öğrencilerin uzmanlaşmasını ve hangi alana yöneleceklerini iyi belirlemesine yönelik olacak. Yeni sistemde öne çıkan önemli bir noktası; her yükseköğretim programına, o programın gerektirdiği nitelik ve bilgiye sahip öğrenci alınacak. Mesela; tıp eğitimi almak isteyen öğrenci fen sorularına ağırlık verirken, mühendislik okumak için matematik sorularına ağırlık verecek. Hangi bölüm hedefleniyorsa, o bölümü kazanabilmek için gerekli puanı oluşturacak test gruplarına ağırlık verecek.

Yeni sınav sistemi ne getiriyor?

Yeni sistem YGS (Yükseköğretime Geçiş Sistemi) ve LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) olmak üzere iki aşamalı bir sınav sistemi öngörüyor.

YGS daha çok bir baraj sınavı olacak. LYS2'ye girebilmek için bu barajın aşılması istenecek.

YGS (Yükseköğrenime Geçiş Sistemi)'nde başarılı olan öğrenciler, açık öğretim ve ön lisans programlarına yerleşebilecek. LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı)'nı kazanan öğrenciler ise girmek istedikleri lisans programına yerleşebilecekler. İki aşamalı bu sistemde üniversite adayları istedikleri yükseköğretim programına göre sınavlara katılabilecekler ve yeni sistemde adayların testlerde gösterdikleri başarı önemli hale gelecek.

Sınavın 1. aşaması "Yükseköğretim Geçiş Sınavı" olarak adlandırılan ortak ve tek bir sınav olacak. İkinci aşama ise "Lisans Yerleştirme Sınavı" olarak adlandırılan 5 sınavdan oluşacak. Yükseköğretime Geçiş Sınavı, orta öğretimi başarı ile tamamlayan ve yüksek öğretime geçmek isteyen adaylar için yeterliliği ölçecek. Bu sınav adayların;

1. Açık öğretim programları ile ön lisans programlarına yerleştirilmesinde esas alınacak olan başarı puanını,

2. Lisans programlarına yerleştirilmesi için yapılacak Lisans Yerleştirme Sınavları'na girebilmeleri için aranan asgari başarı puanını belirleyecek. "Yükseköğretime Geçiş Sınavı'nda bütün ortaöğretim kurumlarında okutulan ortak derslerden soru sorulacak.

Bu sınav;

1. Türkçe (Dil ve Anlatım)

2. Temel Matematik
3. Sosyal Bilimler
4. Fen Bilimler

alanlarında test usulü yapılacak. "Lisans Yerleştirme Sınavları" adayların ders düzeyindeki bilgi ve yeteneklerini ölçen ve açık öğretim dışında örgün lisans programlarına yerleştirmede esas alınacak başarı puanını belirleyecek.

Bu sınavlar;

1. Matematik, Geometri Sınavı (LYS1)
2. Fen Bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji) (LYS2)
3. Türk Dili ve Edebiyatı, Coğrafya 1 Sınavı (LYS3)
4. Sosyal Bilimler (Tarih, Coğrafya2, Felsefe Grubu) Sınavı (LYS4)
5. Yabancı Dil Sınavı (LYS5)

olmak üzere beş alanda yapılacak Bu sınavlar kapsamına birden fazla dersin yer alması halinde her bir ders için aldığı puan ayrı ayrı hesaplanacak.

"Lisans Yerleştirme Sınavı'nda" alınan puanlar,

1. Matematik - Fen (MF)
2. Türkçe - Matematik (TM)
3. Türkçe - Sosyal (TS)
4. Yabancı Dil (YD)

olmak üzere dört grupta hesaplanacak.

Bunlardan;

1. Matematik - Fen (MF) grubu puanları için; (SAY2 yerine) Matematik - Geometri Sınavına (LYS1) Fen Bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji) Sınavına (LYS2)
2. Türkçe - Matematik (TM) grup puanları için; (TM2 yerine) Matematik - Geometri Sınavına (LYS1) Türkçe ve Edebiyat - Coğrafya Sınavına (LYS3)
3. Türkçe - Sosyal (TS) grubu puanları için; (SÖZ2 yerine) Türk Dili ve Edebiyat - Coğrafya 1 Sınavına (LYS3) Sosyal

Bilimler (Tarih, Coğrafya2, Felsefe grubu) Sınavına (LYS4)

4. Yabancı Dil (YD) puan için, (YD yerine) Yabancı Dil Sınavı (YD) Sınavına (LYS5) girilmesi gerekmektedir. Bu yeni sınav sisteminde kendi alanı dışında tercih yapmak isteyen öğrenciler, farklı alanlarda da sınavlara katılabilecekler. Örneğin Türkçe - Matematik alanından mezun olan bir öğrenci Mühendislik veya kimya öğretmenliği tercih etmek istediğinde Matematik - Fen alanındaki öğrencilerin katıldıkları LYS sınavlarına girebilecek bu bölümlere yerleşebilecekler. Aynı şekilde herhangi bir meslek lisesi veya İmam - Hatip Lisesi mezunları da kendi alanları veya alanları dışındaki LYS sınavlarına girebilecek ve tercih yaparak yerleşebilecekler.

Şimdi ne yapmalıyız?

Katsayı engeli kalktığına göre hangi puan türlerinden hangi sınavlara girileceği belirlenmeli, buna göre bir çalışma programı yapılmalıdır. Sınavlarda sorumlu olunan konular değişmeyecek olmasına karşın daha detaylı ölçme değerlendirme yapılacağı için üniversite adayları ilgili oldukları alanlara daha fazla yoğunlaşmalılar. Meslek lisesi ve imam hatip lisesi mezunları alanları ile ilgili meslek yüksek okullarına sınavsız giremeyecekleri için, meslek yüksek okullarına ve fakülteleere yerleşebilmek için daha gayret etmelidirler. Sınavlarda sorumlu olunan konular değişmeyecek olmasına karşın daha detaylı ölçme değerlendirme yapılacağı için üniversite adayları ilgili oldukları alanlara daha fazla yoğunlaşmış olacaklar. ◀

Ekonomik gelişmelerin tetiklediği istihdam talebi ve nitelikli işgücü ihtiyacı gibi nedenlerin mesleki eğitime ilgiyi artırması beklenirken Türkiye'de tam tersi bir durum yaşandı. Tablo incelendiğinde 1996-2007 yılları arasında mesleki teknik eğitime ilginin giderek azaldığı görülmektedir.

Genel ve Meslek Lisesi Öğrenci Sayılarının Toplam Ortaöğretim İçindeki Oranları

Öğrenim yılı	Mesleki%	Genel%
1996 / 97	45.08	54.02
1997 / 98	45.02	54.08
1998 / 99	43.76	56.24
1999 / 2000	39.56	60.44
2000 / 2001	37.04	62.96
2001 / 2002	35.01	64.09
2002 / 2003	32.59	67.41
2003 / 2004	34.08	65.02
2004 / 2005	36.02	63.08
2005 / 2006	36.02	63.08
2006 / 2007	36.07	63.03

Dünyada tam tersi olurken Türkiye'de mesleki eğitime ilginin azalmasının temelinde yapboz uygulamasına dönen eğitim sistemimizle beraber, başta mesleki eğitimin önündeki üniversiteye giriş engeli olmak üzere bazı diğer sorunlar da mevcuttur.

- Mesleki yönlendirmedeki sorunlar
- Eğitim programlarından kaynaklanan sorunlar
- Reel sektörle yaşanan uyumsuzluklar
- Yetersiz altyapı ve teknolojik yetersizlik ve geri kalmışlık
- Katsayı engeli vb. sorunlar

- Gelişmiş ülkelerde %65 - 70 aralığında olan mesleki eğitimin tüm ortaöğretime oranı ülkemizde %36.7 seviyelerindedir. Son 10 yılda mesleki eğitimin tüm ortaöğretim içindeki payının gelişmiş ülkeler oranına yaklaşmış olması gerekirken, mesleki eğitim oransal olarak %46'dan %36'lara gerilemiştir. Bu gerilemenin üniversiteye giriş sınavında meslek liseleri aleyhine yapılan katsayı düzenlemesinin sonrasına rastlaması, mesleki eğitime olan talep düşüşünün en önemli sebebinin ortaya çıkarmaktadır.

H. İbrahim Keleş
kalemimden@yahoo.com

“Aydın Engel”lere Takılmayın!

İnsan, her yaşta farklı hayaller kurar ve bunun için uğraşır. Çoğu zaman ise uğraş verdiği şeyler, onun için ne ifade ettiğine bakılmaksızın birileri tarafından engellenir. Ne yazık ki engelleme durumunda olan kişi kötülük yaptığı düşüncesinde değildir. Aksine uyguladığı engellemenin yanlış giden bazı şeyleri düzeltereğine inanmaktadır. Çünkü engellemelerin çoğunluğu kendisini "aydın" kabul eden (kültürlü, okumuş, görgülü, ileri düşünceli (kimse), münewver) insanlar tarafından yapılır. İşte sıkıntı burada başlar, "aydın insan"ın tarifi pratikte: **Bir şeyin gerçekleşmesini önleyen sebep, mâni, mahzur, müşkül, pürüz, mânia, handikap'a dönüşünce** bunun tanımlaması engel olarak değişir. Engel kelimesinin başka anlamları da vardır:

"Herhangi bir yolu kapamak için konulan nesne, bariyer". Spordaki anlamıyla baktığımızda ise: "Engelli koşullarda, her yarışının üzerinden atlaması gereken tahta düzenek, bariyer" anlamına gelir.

Hayat, "uzun soluklu bir koşu" olduğuna göre bazen bizlerin de önüne üzerinden atlanması gereken düzenekler, bariyerler konulur. Bunlara aydın engeller diyoruz.

İşte bu noktada bir insan olarak sizin önünüzde iki seçenek vardır: Ya bu engellerden korkup çizdiğiniz yoldan, hayallerinizden, inançlarınızdan ve hedeflerinizden vazgeçip başka bir yola yani sizi engelleyenlerin gösterdiği ve mecbur kıldığı yola yönelirsiniz. Ki yönelişle birlikte artık yollardaki kuralları

hep o yönlendiricilerin istediği gibi uygularsınız. Sonuçta da gittiğiniz yol, sizi mutluluğa ve huzura götüren bir yol olmaktan çıkmıştır artık. **Gittiğiniz yol, gitmek istediğiniz yol değildir çünkü.**

Ya da gitmek istediğiniz yollara aydın engeller olarak karşınızda duran düzenek ve bariyerleri bir bir aşmayı göze alarak devam edersiniz.

Her aştığınız bariyerde belki biraz acı ve zorluk çekersiniz, ancak yine her aştığınız engel size düzenli antrenman yapan bir sporcunun kat ettiği gelişimi kat ettirir ve sonunda bariyerleri zorlanmadan geçersiniz. **Bir de bakarsınız ki aşacak bir bariyer kalmamış ve siz; gitmek istediğiniz yolun da çok daha ötelere gitmişsinizdir.**

İkinci seçeneği tercih edenler her zaman daha fazla şey elde ederler. Ancak ikinci yol zordur ve sadece dışarıdan engellemeler olmaz. En yakınlarınızda kiler de aydın engellerin doğruluğuna inanır ve onlar da sizi, çizgileri belli ve sonucu karabulutlarla kaplı yola yönlendirmek isterler.

İşte bu noktada bilinçli olabilmek (İnsanın kendisini ve çevresini tanıma yeteneği, şuur) çok büyük önem taşır. **Algı ve bilgilerin zihinde duru ve aydınlık olarak izlenme süreci; bir toplumdaki ruhsal etkinliklerin veya ruhsal durumların**

bütününü teşkil ettiğinden dolayı, bilinç sadece bireyi değil toplumu da etkiler.

Bilinçli olabilmek için ise size dikte ettirilen **bir düşünce veya kararı benimsemeyerek karşı çıkmak yani itiraz edebilmek şarttır.**

Engellerle mücadele etme azminde ve kararlılığında yansanız, bilinçli bir şekilde engelleri aşmaya devam ediyorsanız, yine iki kesim ortaya çıkar.

Birincisi sizin bir haksızlığa uğradığınızı düşünenler; bu haksızlığı gidermek için uğraş verenler. İkincisi ise sizin çok hızlı bir şekilde ve eskisinden de daha fazla kazanımlar elde ettiğinizi gören aydın engeller, **bu sefer önünüzdeki engelleri kaldırmaya kalkışır hatta kaldırırılar.**

Engeller kim tarafından konulursa konulsun veya kim tarafından kaldırılırsa kaldırılınsın artık siz bir engelli atlama koşucusuysanız ayaklarınızı sürüyerek yürümek yakışmaz size. Zorluklar ve imkânsızlıklara karşı koyduğunuz hedeflerden rahatlığın gevşekliğine kapılıp geri adım atmamalısınız.

Aydın engeller topluluğu'nun üniversite okumak isteyen gençlerin önüne koyduğu engeller, farklı açılımlara

sebebe oldu ve birçok gencin normal şartlarda hedeflediği başarıların da ilerisine gitmesini sağladı.

Katsayı veya başörtüsü sorunu sebebiyle devlet üniversitelerine giremeyen öğrenciler özel üniversitelerde veya yurtdışında eğitim almaya başladılar ve en az bir yabancı dili çok iyi öğrenip aynı zamanda Lisans eğitimiyle yetinmeyip Yüksek Lisans ve hatta Doktora yaptılar.

Birçoğu Türkiye'de bir üniversite kazanıp burada eğitim alamaya devam etseydi, üniversiteyi bitirip bir iş aramaya başlayacak ve hayatın zorluklarıyla bocalamaya devam edecekti. Oysa şimdi hepsi birer dünya vatandaşı ve çok iyi yerlerdedir. Çünkü onlar "okumayın" diyenlere karşı itiraz haklarını kullandılar ve engelleri aşarak ilerlediler.

Şimdi katsayı engeli kalkıyor. Bu engelin kalkması bir rehavete mi (Vücutta görülen gevşeklik, ağırlık, tembellik) sürükleyecek gençlerimizi, yoksa artık önümüzde duran engelleri aşmış modelleri mi örnek alacağız? ◀

GALERİ

Zümrüt Sönmez
zumrutsonmez@10yazar.com

Fotoğraflar: İsmihan Şimşek

Kürsü'de geçen 50 yıl: Nevzat Yalçıntaş ile "Üniversite" üzerine...

Üniversite eğitimi... Sayfalarca sıralanmış kurallar ve yasaklarla o kadar karmaşık ve anlaşılmaz kılınmış ki, neresinden tutsak elimizde kalıyor. Anfiler başka söylüyor, kürsüler başka. Siyaset başka söylüyor, YÖK canavarı bambaşka. Her ilmi ehline sormalı elbet. Biz de düşündük, taşındık ve gördük ki tam 50 yıldır tam da meselenin merkezinde duran, üniversiteye dair her şeyi kendinde tekamül ettirmiş bir zat var: Hocaların hocası Nevzat Yalçıntaş... Genel Merkez'imizin yıllanmış havasına, taze acıbadem kurabiyesi ve çayı katık ederek biz sorduk, o cevapladı. Biz kayıt cihazımızın düğmesine bastık, hoca köstekli saatini ayarladı... Zaman o köstekli saatte pek bir telaşsız akarken yarım asırlık bir çınarın serinliğinde, hayret biledik hali pür melalimize...

Geçtiğimiz aylarda akademik hayatınızın 50.yılıni geride bıraktınız. Kürsüde geçen bu 50 yılınızı kısaca değerlendirir misiniz?

İlk olarak şunu belirteyim; ben akademik hayatı kendi kararım, bilerek ve isteyerek seçtim. Paris'te ve onu takiben Caen şehrinde doktoramı yapıp Türkiye'ye döndükten sonra, Ankara'da toptancı tüccarı olan babamın yanına gittiğimde, o bana "Eğer senin tüccar olmanı isteseydim bu kadar masraf yapıp yabancı ülkelere gönderir miydin, senin devlete hizmet etmen gerek" demişti. Ben de böyle düşünüyordum ve bunun üzerine askerliğime kadar Devlet Su İşleri'nde -Süleyman Demirel beyefendinin bulunduğu zamanda- çalıştım. Dönünce Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde asistanlığa başladım. Siyasal bilgiler 1960

senesinde kaynayan bir yerd. Devamlı ideolojik çarpışmalar oluyordu. Orada ilim yapmanın mümkün olmayacağını gördüm. O sıralar nispeten daha sakin olan İstanbul Üniversitesi'ne geçtim. Hala İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ndeyim.

Akademik hayat benim tercihimdi. Bugün sorulsa yine tercihim bu olur. Bana istişare için gelenlere de eğer ekonomik durumları müsaitse ve ilmi eğilimleri de varsa mutlaka üniversiteyi tavsiye ediyorum. Bunun iki sebebi var. Birincisi; Resul'ün meşhur bir hadisi şerifi vardır: "İlim rütbesi bütün rütbelerin üzerindedir". İkincisi de; benim zamanımda Türkiye'de mevcut olan çok az sayıdaki üniversitelerde Türkiye'nin değerleriyle paralel, o değerleri özümsemiş öğretim üyelerinin sayısı parmakla

gösterilirdi. Herkes Ali Fuat Başgil'den, Ümit Aktuna hocadan bahsedirdi. Dolayısıyla hizmet gerekiyordu. Bu o zaman bir ihtiyaçtı ancak bugün bu ihtiyaç hala devam ediyor.

Hepsi için dua ediyorum.

Hocaların hocası beratı aldınız. Hem de bir zamanlar öğrenciniz olan cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'ün elinden. Hocaların hocası olmak, bugün Türkiye'ye içerde ve dışarıda yön veren isimleri yetiştirmiş olmak nasıl bir şey?

Hocaların hocası çok güzel bir unvan. Genelde mesleğinin kıdemlisi olan kişilere bu sıfat söyleniyor. Yani yaşını başını almış, kendi talebeleri hoca olmuş, hocaları yetiştirmiş bir hoca manasına geliyor. Bu her hocanın, öğretim üyesinin elde etmek istediği

bir kanun çıkaracaklardı ve bize incelememiz için göndermişlerdi. O zamanki çalışma bakanı rahmetli Bülent Ecevit'ti. Sonra Ankara'ya çağırılırdı. Ne düşünüyorsunuz diye sorarlardı. İşte bu vasıflı insan gücünü yetiştirmek, bunu uygulamalı da yapmak, ilme katkıda bulunmak ve ülkeyi yönetenlere danışmanlık yapmak üniversitelerin fonksiyonlarıdır. Ama şuna da dikkat edilmelidir: Üniversiteler asla hangi taraftan olursa olsun siyasi düşüncelerin propaganda yeri olmamalıdır.

Peki, Türk üniversitelerindeki eğitimi nasıl buluyorsunuz?

Kendi branşını bizzat gidip yerinde okumuş, ihtisaslaşmış, dünya standartlarında hocaları bulamayan üniversitelerin kalitelerinin tatmin edici olduğunu söylemek zordur. Çünkü unutmayın ki üniversite demek hoca demektir, hatta okul demek hoca demektir. Üniversite organik bir müessesedir. Mekanik değildir. İlim bir ağaç gibi, insan gibi organik büyür. Bir fide nasıl ki belli şartlar içerisinde büyür ve ancak belli bir zaman sonra meyve vermeye başlarsa ilim de öyledir. Elbette kaliteli hocalarımızı bünyesine almış üniversitelerimiz de vardır. Bugün ülkemizde başta benim mensubu olmaktan gurur duyduğum İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, bazı branşlarda Boğaziçi, Ankara Üniversitesi gibi -daha sayabilirim- okullar batı ayarında üniversitelerdir. Sebebi köklü olmalarıdır, ananeleri vardır. Hocaları iyi seçmişlerdir. Hatta hocalarını kendileri yetiştirmişler, yurtdışına göndermişlerdir. Dolayısıyla ilmi seviyesi yeterli ve Türkiye'nin imkanları içerisinde çok değerli bilim aktaran, vasıflı talebeler yetiştiren üniversitelerimiz sayıları çok olmasa da var ama tabii ki olmayanlar da var.

Önemli olan nicelik değil nitelik!

Türkiye'de yeterince üniversite var mı?

Bildiğim kadarıyla bugün 100'ün üstünde üniversite var, bunların aşağı yukarı 70-80 tanesi tam fonksiyon halinde. 30-40 kadarı da

bir sıfattır. Bu sıfat kamuoyu tarafından, herhangi bir prosedüre bağlı olmaksızın kendiliğinden veriliyor zaten. Mesela Ali Fuat Başgil, Sulhi Dönmezer hoca bunlardandır. Ama ben artık bunun diplomasına da sahibim (gülüyor). Bu sefer bu iş yeni bir şekil aldı. Bir metne, bir diplomaya döküldü. Benim fakültemin (İÜ İktisat Fak.) İktisat Fakültesi Mezunları ve Mensupları Derneği diye güzel bir kuruluşu var. Orada böyle bir unvanı bize münasip görmüşler ve bu arada yine bir talebemiz olan Cumhurbaşkanı Abdullah Bey'e temas ederek 50.yıl merasimine davet etmişler. Abdullah Bey'e teşekkür ediyorum, geldi ve bu berati bana takdim etti. Güzel de bir eşleştirme olmuştu tabii: "Talebe ve hoca".

Neler hissettiniz?

Çok güzel bir duyguydu; bir şükür duygusu. Bir hocanın en büyük hazzı, İftiharı üzerinde emeği olan kişilerin kendisinin arzu ettiği, ah şu talebem şöyle olsa diye içinden geçirdiği makamlara gelmesidir. Ben de o gün çok büyük sevinç ve gurur duydum. Bir öğrencimin Türkiye'nin en üst yönetim yerinde bulunup cumhurbaşkanı olması, diğer öğrencilerimin bakan, başbakan, üniversite hocası ya da yazar olması duygularından bana büyük

sevinç ve haz veriyor. Hepsini için dua ediyorum. Allah onlara güzel hizmetler nasip etsin.

Üniversiteler hiçbir düşüncenin propaganda yeri değildir!

Bizim bu sayıda dosya konumuz "Üniversite Eğitimi". Sizce nitelikli bir üniversite eğitimi nasıl olmalı?

Üniversite eğitiminin dört fonksiyonu vardır. Birincisi; dünyadaki ilmi birikimi öğrenciye intikal ettirmek. Bu önemli bir fonksiyon. Çünkü üniversitenin ilk vazifesi, bu ülkeyi idare edecek, bu ülkenin beyni olacak, bütün müesseselerini devralıp onu kalkındıracak ve insanlarını mutlu edecek bir kadro yetiştirmektir.

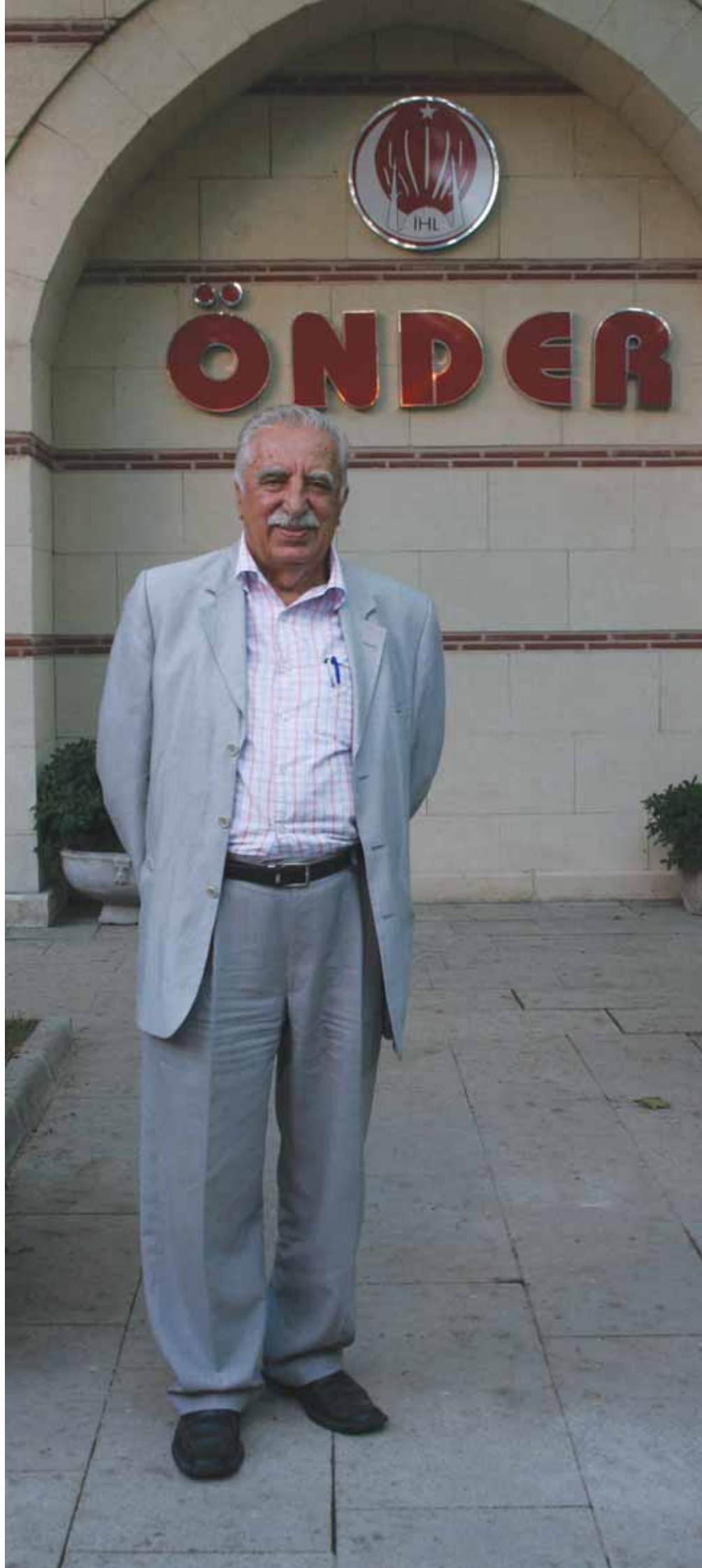
İkincisi, uygulamaya dönük, teknik eğitimler vererek mühendisler, doktorlar yetiştirmek, üçüncü fonksiyonu ise ilme katkıda bulunan araştırmalar yapmaktır. Araştırma yapmak da üniversitenin işidir ve ilim adamı bunu bilmelidir. Kendi sahasında herkes araştırma yapmak, ilme katkıda bulunmak zorundadır.

Sonuncu fonksiyona gelince, o da ülkeyi yönetenlere her alanda danışmanlık yapmaktır. Benim asistanlık, doçentlik yaptığım zamanlarda, çok iyi hatırlıyorum yeni

kuruluş aşamasında. Hatta bazılarının rektörleri benim talebem. Yeni hazırlanıyorlar, kadrolar alıyorlar, öğretim üyelerini toplamaya çalışıyorlar. Büyük zorluklarla karşılaşıyorlar. Hakkari'de de üniversite açtılar, Tunceli'de de. Bunlar elbette ki güzel gelişmeler ancak üniversite kalite demektir. Kaliteli bir öğretim yapamıyorsanız, dünya standartlarında bilgi seviyesini öğrencilere kazandıramıyorsanız, herhangi bir uluslararası toplantıda gönderdiğiniz hocalar kalkıp da o konulara en az onlar kadar katkıda bulunamıyorsa, üniversite açmışsınız açmamışsınız fark etmez. Üniversite söz konusu olduğunda nicelikten önce nitelik gelir. Yüz küsur yerde açarsınız, hatta imtihanları da kaldırabilirsiniz dersiniz ki; efendim biz üniversite okuyan gençlerimizin sayısını iki misline çıkardık. Siz boş bir şey söylüyorsunuz demektir. Eğer onlara bu niteliği kazandıramıyorsanız, yaptığınız iş bir üniversite eğitimi değildir. Üzerinde üniversite diploması yazan kağıtları, kartonları dağıtıyorsanız demektir. Yeni kurulan üniversiteler için yapılması gereken, buraların çok titiz bir şekilde vasıflı, kaliteli hocalarla takviyesidir.

Üniversite eğitiminin bahsettiğiniz gibi kaliteli olabilmesi için hocalar kadar öğrencilerin de kaliteli ve iyi hazırlanmış olmaları gerekir herhalde. Peki, öğrenciler genel olarak üniversite hayatına nasıl hazırlanmalı?

Tabi öğrencilerin de iyi hazırlanmış olmaları gerekir. Öncelikle mecburi olarak sınavlara iyi hazırlanacaklar. Bu bir yarış halidir. Yarış olması da kendiliğinden geliyor. A hacminde bir yeriniz var üniversitede 10A nispetinde öğrenci müracaat ediyor. İster istemez eleme yapacaksınız. Elemeyi kazanmak için de ebeveynler çocuklarının daha fazla vasıf kazanmalarını sağlayacaklar. Gerekirse dershaneye gönderecekler. Benim de iki tane çocuğum üniversite sınavına girdi. Ben bırakın onları bilgiyle teçhiz etmeyi, sınava girecekleri zaman yurtdışında olduğum halde atladım geldim. Çocuklarımı bizzat ben sınav salonuna götürüyordum istedim. Çünkü çocuk sınava moralle girmeli.

Ebeveynlere tavsiyemdir bu. Anne ve baba birlikte çocuklarını sınava götürsünler. Onların o sırada morale ihtiyacı var.

Peki, bu kâfi mi? Asla. Hayat sadece üniversitede verilen standart bilgilerle başarılabacak bir süreç değildir. Çocukların sadece sınava hazırlanmakla yetinmemeleri gerekir. Ebeveynlerin de imkanları ölçüsünde çocuklarına ekstra vasıflar kazandırması lazım. Gençlerin lisan, spor, sanat gibi ek çalışmaların içinde bulunmalarının büyük faydası vardır.

Ayıplıyorum...

Bizim ülkemizde üniversite denince akla eğitim kadar yasaklar da geliyor. YÖK diye bir yapı var. Katsayı meselesi, başörtüsü sorunu vs. siz bu yasakları ve bu bağlamda YÖK'ü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu yasaklar akıl, vicdan, ülke menfaati genç nesli hür yetiştirme idealleriyle ters düşen şeylerdir. 18 yaşına gelmiş bir genç kıza sen şunu giyeceksin, sen bunu takacaksın, sen şunu yapacaksın, genç çocuklara sakalını keseceksin, bıyığını şöyle yapacaksın, kot pantolon giymeyeceksin demek, akla, fikre, hür bir insan yetiştirmeye aykırıdır. Böyle şey olmaz. O yaşa gelmiş bir genç kız ne giyeceğini sana mı soracak? Sonra senin ne hakkın var? Benim bu konudaki düşüncem çok net. Ben bu yasakları insan akıyla alay etmek gibi tamamen antidemokratik bir zihniyetin ürünü olarak görüyorum. Maalesef bu zihniyet Türkiye'de var. Tamamen totaliter bir anlayışa dayanan bu baskıları insanlığa, akla, bizim manevi değerlerimize aykırı buluyorum. Hele üniversite hocası, dekanı, idarecisi, ya da YÖK'te bir üye olup da böyle bir baskıya saplananları, genç kızlarımızın eğitimlerine mani olanları -kelimeyi bilerek kullanıyorum- "ayıp"lıyorum. Bu düşüncenin ilimle, milli düşüncelerle ve Türkiye'nin birlik ve beraberliğini her şeyin üstünde tutmamızı önceleyen hedeflerle uzlaşır bir tarafı yoktur.

İlmin ağırlık merkezi: Batı

Bu yasaklardan dolayı yüzlerce

öğrencimiz yurtdışında okuyor. Ama herhangi bir mağduriyet yaşamayan öğrencilerin de bilinçli olarak yurtdışını tercih ettiğini biliyoruz. Dışarıda okuyan binlerce Türk öğrenci var ve bu sayı giderek artıyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

İlmin merkezi doğudan batıya kaymıştır. Bugün ilmin ağırlık merkezi batıdır. Zamanında batılılar bizden bu dersleri aldılar. Bizim alimlerimizin eserlerini tercüme ettiler. Sadece bilgileri değil, ilmin ana temellerini de Endülüs-Sicilya yoluyla Müslüman ulemadan öğrendiler. Bu yüzden Türkiye'de lisans tahsilini yaptıktan sonra imkanı olan kimselerin yurtdışında okuması yerinde bir tercihtir. İlmin vatani neresiyse oraya gitmek gerekir. Özellikle bazı branşlarda

ihhtiaslaşmak için dışarıya gitmek şarttır, ancak temel lisans eğitimi burada alması daha doğrudur. Eğer burada olmayan bir ilimse dışarıya gidilebilir ama olan bir ilimse çocuk üniversiteyi bitirene kadar burada okusun. Onun üzerindeki tahsilini mümkünse dışarıda yapsın. Bilgisi, görgüsü artar. Tecrübe edinir, lisan öğrenir, ilmin temellerine iner.

Komşu ülkelerden ve Türkî cumhuriyetlerden de bizim ülkemize üniversite eğitimi için öğrenciler geliyor. Onların Türkiye'yi tercih etmelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben onların Türkiye'yi tercih etmelerine seviniyorum. Bir kere bizim öz soydaşlarımız oldukları için, dilimiz, dinimiz, tarihimiz bir olduğu için çabuk kaynaşyoruz onlarla ve

birbirimizden bir şeyler öğreniyoruz. Siyasiler Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar derler, ben Orhun Abideleri'nden Mostar Köprüsü'ne kadar diyorum -Süleymaniye Camii'nden de geçerek-, böyle büyük bir havza var. Buralardaki insanların bizim okullarımızda okuması kaynaşmamız bakımından iyidir. Benim talebeliğimde de bizimle beraber okuyan Suriyeli gençler, Iraklılar vardı. Bunlar hem Türkçe öğrenirdi hem daha ziyade tıp ve dişçilik tahsili yaparlardı. Seneler sonra onlar Türkiye'yle olan köprüyü tesis ettiler. Ben müspet karşılıyorum. Teşvik edilmeli.

Dünyanın belli başlı üniversite şehirleri var. İçinde ünlü bir üniversitenin bulunduğu, bu yüzden de öğrenci nüfusunun yoğunlukta olduğu bir nevi kampus şehirleri. Sizce Türkiye'de de böyle bir üniversite şehri kurulabilir mi?

İmkanları sağlarsak tabii ki olur. Dünyada üniversiteler ikiye ayrılır. Birincisi kampus üniversiteleri, diğeri şehir üniversiteleri. Bizim üniversitelerimiz, yani İslam üniversiteleri şehir üniversiteleridir. Bizde, Bağdat'ta, Şam, Kahire ya da Kervan'da, İstanbul'da, Erzurum, Malatya ya da Konya'da medreseler hep şehir içindedir. Ama özellikle Amerikan üniversiteleri kampus üniversiteleri olmuştur. Bu batıda yayılmıştır ve bize de gelmektedir. Ben de böyle bir üniversitede okudum. Fransa'da Caen Üniversitesi, şehrin nispeten dışında bir kampus üniversitesiydi.

Ancak kampus üniversitelerinin şöyle bir noksanlığı vardır; yatılı okullara benzer. Şehrin dışındadır, öğrencinin gideceği yer yok, kaynaşacağı farklı ortamlar yok. Bu durumda öğrencinin ilişkileri, görgüsü gelişmeyebilir. Eğer bu medeni, kültürel vasıfları ve terbiyeyi gençlerimize bir şekilde kazandırabileceksek tamam, ama kazandıramazsak çocuk fanusun içinde yetişiyor gibi yetişir. Diyelim açtık bir kampus üniversitesi, o zaman sosyal faaliyetleri artırmamız gerekir.

Çok teşekkür ederiz hocam.

Ben de teşekkür ederim. ◀

Sabri Otağ
onder@onder.org.tr

Meselenin Adı Oldu Sorun Dedesini Anlamıyor Torun

Önder organizesi ile yurtdışına üniversite tahsiline gitmek isteyen lise mezunu gençlerle Önder genel merkezde mülakatlar yapmaktayız. Bu mülakatlarda, liseyi bitiren, üniversiteye başlayacak olan gençlerimizin çoğunun fikri alt yapılarının çok zayıf olduklarını esfle müşahede ettik. Mehmet Âkif'i, Necip Fazıl, Aliya İzzet Begoviç'i, Nurettin Topçu'yu, yakın tarihimizin önemli olaylarını bilmeyen yavrularımızla karşılaştık. Üstelik bunların ekseriyeti mütedeyyin, mutaassıp aile çocukları idi.

İslam inancına göre "Her doğan İslâm fitratı üzere doğar." Yaratan, değişik özellikte, güzellikte yarattıklarını, razı olduğu dine yatkın ve meyyal halketmiştir. Her insanın kapasite, beceri, hassasiyet ve duyguları başka başkadır, tıpa tıp aynı değildir. Tıpkı parmak izlerinde olduğu gibi nüans farkları içerir ki, bu da Yaratan'ın gücüne, kudretine işarettir.

İlk emri "Yaratanın adıyla oku" olan dinimiz ilme ve eğitime büyük önem verir. Zira ilim bilmeyi, önce kendini tanımayı, acizliğini keşfetmeyi, sonra da Kadir-i mutlak Cenab-ı Hakkın kudretini, gücünü hissederek O'na kul olma, O yüceler yücesine kul olmakla da her türlü kölelikten kurtulup gerçek hürriyete ve huzura erişme erdemine ulaştırır. Öğretilen, öğrenilen ilmin gayesi bu olmalıdır. Bu gaye ye hizmet etmeyen ilim ve ilim müesseseleri bir düşünürün dediği gibi ya kör ya da topaldır.

Eğitim ciddi bir iştir. Tarih boyunca, medeniyet, kültür ve iktisadi kalkınmışlıkta önde olan milletler, eğitimin ciddiyetini kavrayıp pedagojisine vâkıf olan milletlerdir. Kıyamete kadar da bu gerçek

değişmeyecek, eğitim ve öğretimi ideolojik saplantılardan kurtararak tabii mecrasında seyrettirebilenler ve din ile bilimin birbirini tamamlayan iki kavram olduğu bilincine erenler önde ve önder olabileceklerdir. Bu hususa, söz sultanı Peygamber Efendimiz şöyle işaret buyuruyorlar. **"Kim dünyayı isterse ilme sarılsın, kim ahreti isterse ilme sarılsın, kim hem dünyayı, hem ahreti isterse o da ilme sarılsın."**

Hayırlı işlerde yarışan, bilim, teknoloji ve medeniyet alanlarında çığır açan buluşlar yaparak Avrupa'nın karanlık çağlarını İslam ile aydınlatan Müslümanların torunlarının hali günümüzde içler acısıdır. Şöyle ki; Hep alan el olmaları sebebiyle sömürülen, ezilen, samar oğlanı gibi hor görülen, öz yurtlarında garip, öz vatanlarında parya durumuna düşürülen Müslümanlar "İki günü müsavi olan ziyandadır." buyruğuna kulak tıkayıp tembelliği meslek edinenler, okumayı, eğitimi kitap hamalı olmak zannedenler, muhakeme ve mukayese meleke ve becerisi kazanamayanlar, gizli ellerce, eğitim programları, müfredatları yazboz tahtası haline getirilenler, ortak bilincin oluşmasını

engelleme adına, yabancı kaynaklardan devşirilerek veya siparişe yazdırılarak gerçekleri ters yüz gösteren tarih kitapları, kendi değerleriyle tanışıp kaynaşmadıklarından başka kültürlerin zebunu, başka milletlerin ve onlara ait mimsiz medeniyetlerin hayranı gençlik.

Haya duygusu körelmiş, ahlaki değerleri dejenere olmuş, geçmişiyile irtibatı nerede ise koparmış, rüzgar önündeki kuru yapraklar misali oradan oraya savrulan topluluk.

Daha bunun gibi nice olumsuzluklar dünya Müslümanlarında görüldüğü gibi, ülkemizde de durum bundan farksızdır. Oysa ülkemizde okuma yazma oranı her yıl artmakta, eğitilmiş insanların sayısı çoğalmaktadır. Hal böyle iken bir taraftan da olumsuzlukların katlanması, olumsuzlukların ana sebebi olan cehaleti ortadan kaldıracak eğitim ve öğretimde istenen mesafenin alınmaması, bu sahada aksayan, ters giden bazı şeyler olduğu kuşkusunu uyandırmaktadır.

İnsan, madde ve manadan, ruh ve ceset ikilisinden müteşekkil

mükerrer bir varlıktır. Hem ruhun, hem de cesedin ihtiyaçları vardır. Tek kanatlı kuşun uçamaması gibi, bu ikiliden birinin ihtiyaçları karşılanmadığında insanın huzuru ve sükunu temin edilemez. Eğitim ve öğretim alanında da aynı tespit geçerlidir. Ülkemizde, genellikle eğitim ve öğretime bu perspektiften bakılmamakta, din ile ilmin ünsiyeti arzulanmamaktadır. Bu şaşkınlık ve özürlü uygulamada, kendisiyle, Rabbisiyle, toplumuyla ve insanlıkla barışık olmayan, helâl - haram demeden kısa yoldan köşe dönme hedefleyen diplomalı tiplerin oluşumunu sağlamaktadır. Elbette bu tespit, herkese şâmil olamaz, şüphesiz istisnaları vardır. Eğitimin temel taşları, olmazsa olmazları olmalıdır. Ülke gerçekleriyle, ülke insanının inanç, kültür ve medeniyeti ve geçmişiyle irtibatlı verilmelidir eğitim.

Her yaş grubu için kişilerin istidat ve kabiliyeti göz önünde bulundurularak uygun ortamlarda ve pedagojik formasyon sahibi öğretmenler tarafından ders verilmesi, çağın eğitim ve öğretim araç ve gereçlerinden azâmi istifade edilmesi, ezber dayalı olmaktan öte mukayese ve muhakemeyi, düşünmeyi öne çıkaran metotların takibi eğitim için hayati önem arz etmektedir.

Zorunlu eğitimin süresi ne olursa olsun, Avrupa ülkelerinde uygulandığı gibi mutlaka 4 + 4 veya 5+ 3 şeklinde kesintili olmalıdır. 06 yaş ile 14 yaş arası çocukların bir arada eğitim görmeleri pedagojik gerçeklerle bağdaşmamakta, fiziki şartlar bu uygulamaya elvermemektedir. Ayrıca, birçok kavgaya, kargaşaya, ahlaki

yozlaşmaya ve tembelliğe zemin hazırlayan karma eğitim uygulaması da gözden geçirilmelidir. Avrupa ülkelerinin bir kısmı karma eğitimin iflas ettiği feryadında bulunmaktadır. İdeolojik yaklaşımların gölgesi eğitim üzerinden kaldırılarak bu yanlış uygulama, daha çok hasar açmadan son bulmalıdır.

Ders konuları, okutulan kitaplar gözden geçirilerek, çağın gerekleri

ve bizi biz eden değerlerimiz esas alınarak müfredat yeniden belirlenmelidir.

Öğrencilerin, öz benliklerine kavuşmaları, geçmişlerini tanımaları, kültürel değerlerinden haberdar olmaları sağlanmalıdır ki, diğer kültürlerin esiri olunmasın, kültür emperyalizmin ağına düşülmesin ve aşağılık kompleksine duçar insanlar yetişmesin.

Köklü bir millet olduğumuz, asırlarca dünyaya sulh, huzur ve nizamattı verdığımız, İslam'ın hoş görüşü ile kimsenin ırkına soyuna bakmadan yüzyıllardır bu ülkede kardeşçe yaşadığımız, İslam potasında eriyerek din kardeşi olduğumuz, din kardeşi değilsek soy kardeşi bulunduğumuz, hepimizin Hz. Âdem(AS)'ın çocukları olduğumuz körpe dimağlara şefkatli öğretmenlerimiz tarafından üflenmelidir.

Kültürel zenginliğimizin temel taşları, Mevlana, Yunus Emre, İtri, Dede Efendi, Mimar Sinan, Mehmet Akif, Yahya Kemal, Necip Fazıl Kısakürek ve diğerleri ve günümüzün yaşayan şair ve yazarları ve eserleri okullarımızda, yavrularımıza anlatılmalı, eserleri tanıtılmalı, kitap okuma, şiir ve roman, hikâye yazma özendirilmeli, her okulun kütüphanesi ufuk açıcı, fikri yapıyı ve inancı pekiştirici kitaplarla donatılmalıdır.

"Bu ezanlar ki şahadetleri dinin temeli, Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli"

diye Rabbe yalvaran iman şairi Mehmet Akif'i, çilesini "Çile" kitabında dile getiren, dâvâsını dert edinen; çilesini, dardını seven, **"Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak, Haykırsam kollarımı**

makas gibi açarak" beytindeki feryadı ile hayata kurulmuş tuzaklara karşı bizi uyanan Necip Fazıl'ı. Nağmeleri ile ruh dünyamızı ısıtan, ısıtan, maneviyatı teneffüs ve terennüm ettiren İtri'yi, Kubbelere, İslam'ın hoşgörüsünü, minarelere tevhide işleyerek taşları konuşturan Mimar Sinan'ı velhasıl geçmişimizin şanlı simaları ve hatırları okul çağlarında anlatılmalı ve öğretilmelidir.

Geçmişle hâl ve gelecek arasında iletişimi sağlayacak köprü dildir. Dil üzerindeki ideolojik çalışmalar, diğer dillerin etkisinden kurtarıp öztürkçeyi oluşturma çabaları, uydurukça sözcüklerle geçmişle hâl ve gelecek arasında uçurumlar meydana getirilmesi, bir yerde düşmanların topla, tüfekte, bomba ile yapamadıklarını kendi kendimize gönüllü olarak yapmak olur.

Geçmişle hâl ve gelecek arasında iletişimi sağlayacak köprü dildir. Dil üzerindeki ideolojik çalışmalar, diğer dillerin etkisinden kurtarıp öztürkçeyi oluşturma çabaları, uydurukça sözcüklerle geçmişle hâl ve gelecek arasında uçurumlar meydana getirilmesi, bir yerde düşmanların topla, tüfekte, bomba ile yapamadıklarını kendi kendimize gönüllü olarak yapmak olur.

Bize mâl olmuş, eserlerimizde, şiirlerimizde, roman ve hikâyelerimizde hayat bulmuş deyimlerin, sözcüklerin menşei ne olursa bunlarla oynanması, geçmişle irtibatı zayıflatmanın dışında bir işe yaramaz. Bugün, dedesinin bıraktığı el yazma eserleri, bırakın Osmanlı'yı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında yazılan kitapları bile anlamaktan âciz ve uzak diplomalı insanlarımız çoğunlukta.

Osmanlı arşivlerinde, Süleymaniye kütüphanesinde araştırma yapan her yüz kişiden doksanı yabancıdır. Süleymaniye kütüphanesindeki eserleri anlamayı bir kenara bırakın okuyabilecek kişi sayısı 70 milyonda

kaç kişidir? Şair "Mes'elenin adı oldu sorun- Dedesini anlamıyor torun" beytiyle içinde bulunduğumuz acınası halimizi ne güzel tasvir ediyor.

Önder organizesi ile yurtdışına üniversite tahsiline gitmek isteyen lise mezunu gençlerle Önder genel merkezde mülakatlar yapmaktayız.

Bu mülakatlarda, liseyi bitiren, üniversiteye başlayacak olan gençlerimizin çoğunun fikri alt yapılarının çok zayıf olduklarını esefle müşahede ettik. Mehmet Âkif'i, Necip Fazıl, Aliya İzzet Begoviç'i, Nurettin Topçu'yu, yakın tarihimizin önemli olaylarını bilmeyen yavrularımızla karşılaştık. Üstelik bunların ekseriyeti mütedeyyin, mutaassıp aile çocukları idi.

Şimdi bazılarının, okullarımızda bunlar öğretilmiyor, yazılı ve görsel medya bu konulara yeteri kadar eğilmiyor diyerek suçlu arama telaşına kapıldıklarını görür gibi oluyorum. Milletçe, suçu başkalarına atma, her ihmalde bir günah keçisi bulmada üzerimize yoktur.

Hani çocukların ilk muallimleri anne-baba idi. Çocuklar evlerde ebeveynlerinin ilgilerine göre şekillenirlerdi. Okul ve çevreden şikâyetçi olma yerine, ben neleri ihmal ettim, oğluma kızıma ne kadar örnek olabildim, ne kadar zaman ayırabildim, onların fikri alt yapılarının sağlam oluşması, inançlarının kavi olması için gerekeni yaptım mı? Sorularını kendimize yöneltmek, kendimizle yüzleşmek durumundayız. Unutmayalım ki, çocuklarımızın okulları, öğretmenleri değişebilir, yavrularımız bu müessese ve kişilerden ideal manada istifade edemeyebilir. Ama ebeveynler, ana-babalar çocuklarının değişmeyen muallimleridirler. Bu görevlerini başkalarına devretme lüksleri de yoktur. ◀

Tarih boyunca, medeniyet, kültür ve iktisadi kalkınmışlıkta önde olan milletler, eğitimin ciddiyetini kavrayıp pedagojisine vâkıf olan milletlerdir. Kıyamete kadar da bu gerçek değişmeyecek, eğitim ve öğretimi ideolojik saplantılardan kurtararak tabii mecrasında seyrettirebilenler ve din ile bilimin birbirini tamamlayan iki kavram olduğu bilincine erenler önde ve önder olabileceklerdir.

BULUŞMA NOKTAMIZ

www.onder.org.tr

Yurtdışında Eğitim... Peki Ama Nasıl?

Üniversite eğitimi hiç kuşkusuz bugünün şartlarında hem gerekli hem de neredeyse zorunlu hale gelmiş bir eğitim. Birçok genç, iş sahalarında kendilerine daha çok yer bulabilmek için bu eğitimin şart olduğu görüşünde. Ayrıca, insanın kendini geliştirmesi, hızla küreselleşen ve "küçük bir köy" olan dünyanın kültürel gereksinimlerini karşılayabilmek için, kimine göre insanlarla sosyal bir ilişki kurabilmek adına talep edilen yerler oldu üniversiteler. Öyle ki öğrenciler artık kendi ülkelerinde değil, tercih ettikleri yurtdışındaki üniversitelerde bile hiç sorun yaşamadan, birçok kültürle iç içe hayatı ve mesleki eğitimlerini

öğreniyor ve gelişıyorlar.

Türkiye'de ise durum biraz farklı. Dünyanın her köşesinde öğrenci eksenli ve özgürlükçü olan üniversiteler, Türkiye'deki laik düzeni yıkacağı iddiasıyla başörtülü öğrencilere kapılarını kapadı.

İmam-Hatip Liseleri ve diğer Meslek liselerini katsayı adaletsizliğiyle bugüne kadar saf dışı etmiş ve görmemezlikten gelmiş olan eğitim sistemi, ancak yeni yeni bu adaletsizliği çözmek adına büyük adımlar atabiliyor.

Türkiye'deki bu adaletsizlikten muzdarip olan imam-hatip liseleri

öğrencileri ise Önder ve Önder gibi diğer kurumların desteğiyle Dünya'nın farklı yerlerindeki Üniversitelerde hak ettikleri yerleri bulabildiler. Sümeyye Hekimoğlu Kazgan seçimini yurtdışında öğrenim görmek yanından yapan öğrencilerden bir tanesi. Hatta Kazgan hem Türkiye'de hem de Amerika'da üniversite öğrenimi görmüş ve iki ülke arasındaki farklı daha ayrıntılarıyla gözlemlemiş bir İmam-Hatipli.

2000 yılında Güngören Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduktan sonra Beykent Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü'ne başlayan, Lisans

Ayşegül İlhan, 1984 yılında Düzce'de doğdu. Düzce Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden 2001 yılında mezun oldu. 2002 yılında üniversite eğitimini devam ettirmek üzere WONDER aracılığı ile Viyana'ya geldi. Viyana Tıp Üniversitesi'nde 2002 Kış döneminde başlamış olduğu tıp eğitimini 2006 Kış döneminde tamamladı. Halen Viyana Tıp Üniversitesi Araştırma Hastanesi Dâhiliye Ana Bilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

eğitim süresinde Matematik-Bilgisayar Bölümü'nde çift anadal programını tamamlayan Kazgan, 2006 yılında Amerika Birleşik Devletleri- Kuzey Carolina eyaletine hayatına devam etmiş ve orda Kuzey Carolina Üniversitesinde Uygulamalı Ekonomi alanında master yapma imkânı bulmuş. Türkiye'deki eğitimin Amerika'daki eğitime nazaran ne kadar farklı olduğunu ise şöyle ifade ediyor: "Oradaki üniversiteler çok iyi, bizinkiler çok kötü de demek istemiyorum. Ama hepimizin bildiği üzere Amerika'daki okul sistemi dünyanın en gelişmiş eğitim sistemlerinden biri. Aklıma ilk gelen farklardan biri orada daha öğrenci ekseni bir eğitim var.

İkinci bir fark ise orada eğitim üç boyutlu gibi. Yani, eğitim derste bitmiyor, ders sonrası, arkadaşlarla ve hocalarla kurulan iletişim sonucu okul sadece bir öğretim yeri değil, aynı zamanda eğitim yeri, ya da bir yaşam biçimi oluyor. Bu da ders yükünüzü daha iyi kaldırabilmenizi sağlıyor. Tabi ki, en büyük fark özgürlük. Kimse sizi rahatsız etmiyor, hadi okulumuz kapandı demiyor, ya da bu kıyafetinizle girilmez demiyor.

Kısaca, her attığınız adımda üniversitede olduğunuzu: yani özgür bir ortamda olduğunuzu hissediyorsunuz."

İmam-Hatipli kız öğrencilerin yurtdışındaki en büyük rahatlığı başörtülerinden dolayı herhangi bir ayırım görmemeleri. Öyle ki üniversite hocaları tarafından ayrı bir destek görüyorlar ve Türkiye'deki bu ayrıma karşı duydukları üzüntülerini de öğrencileriyle paylaşıyorlar. Üniversite'yi yurtdışında okuyan öğrencilerin dışında, eğitimi orada tamamlamış ve yaşamını gittiği ülkede devam ettirenler de var. Ayşegül İlhan ise bunlardan bir tanesi... 1984 yılında Düzce'de doğan Ayşegül, Düzce Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden 2001 yılında mezun oldu. 2002 yılında üniversite eğitimi devam ettirmek üzere WONDER aracılığı ile Viyana'da eğitimine başladı.

Viyana Tıp Üniversitesi'nde 2002 Kış döneminde başlamış olduğu tıp

Nagehan Günan, 1985 yılında İstanbul'da doğdu. Ortaokulu Zeytinburnu İHL'de liseyi Güngören AİHL'de okudu. Liseden mezun olduktan 2 yıl sonra YDS'den derece yapmasına rağmen puan kırılması nedeniyle burada hiç bir yere yerleşemediğinden üniversite eğitimi için Güney Kore'ye gitti. Kore'ye gittiği yaklaşık dört yıl oldu. Şu an Pusan Devlet Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı 3.sınıf öğrencisi.

eğitimi 2006 Kış döneminde tamamladı. Halen Viyana Tıp Üniversitesi Araştırma Hastanesi Dâhiliye Ana Bilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak çalışmalarına devam eden İlhan, insanların başörtülülere bakış açılarını salt başörtüsüne bağlamaktan kaçınıyor.

Aynı zamanda Avusturya'daki yasaların ise ayrımcılık konusunda kesin kuralları olduğunu belirtiyor.

"Bence insanların diğer insanlara karşı olan genel hal ve tavırlarını ikiye ayırmak lazım. İnsanın kendi karakteri gereği herkese takındığı tavır, kimi kişilere özel veya kasıtlı olarak takındığı tavırlardan ayırmak elzem. Direkt olarak başörtüm konusunda ise belirgin olaylarla karşılaşmadım.

Üniversite ortamı zaten belirli bir seviyeyi aşmış insanların bulunduğu yerler. İnsanın içinde böyle bir şey varsa bile, gerek çevresinden gelebilecek tepkiden, gerekse yasaların din, dil ve ırk nedeni ile yapılan ayrımcılığa karşı sert tutumundan olsa gerek somut bir vaka ile karşılaşmadım. Ve şu ana kadar hastalardan herhangi bir

negatif tepki ile karşılaşmadım diyebilirim."

Bütün bu tarafsız ve adil bakış açılarına rağmen hala neden başörtüsü takıldığını anlamayan ve İslami öğretiyi zorunlu ve ağır gören milletlerle de karşı karşıya geliyor öğrenciler. Güney Kore'de İngiliz Dili ve Edebiyatı okuyan Nagehan Günan Güney Korelilerin başörtüsünün ne olduğunu bile bilmediklerini hatta çağdışı görenlerin bile olduğunu vurguluyor.

"Kimisi güzel görüyor, kimisinin de ilgincine gidiyor, çağdışı olarak görüyorlar, bu çağda kafadaki ne, bizim de eskiden kadınlar kafalarına böyle şeyler takıyorlardı diyorlar. Kimisi İslam'dan dolayı taktığımızı anlıyor ama neden siyah değil Arabistan'daki gibi diyorlar. İslam'dan dolayı takılan başörtünün Arabistan'daki gibi olması gerektiğini düşünüyorlar, farklı başörtülü stillerinin dinden dolayı olduğunu anlayamayabiliyorlar"

Türkiye'deki üniversite eğitim sisteminin çarpıklığı konusunda ise üçünün de fikri aynı: özgürlüğün kısıtlanması... Akademik personelin kalitesi konusunda da eksiklik

olduğu görüşündeler. Çünkü hocaların ideolojileri iş yaşantılarına yansıyor ve böylelikle özgürlüklerin kısıtlanması kaçınılmaz oluyor. Ayşegül İlhan ise bu konudaki görüşlerini şöyle ifade ediyor: "Üniversitenin akademik personelindeki üniversiteye veya öğrencilere yararlı olmakla uzaktan yakından alakası olmayan ideolojik çatışmalar..."

Bu durum özellikle tehlikeli çünkü üniversitelerimizin kabul edilirliliğini ve Avrupalıların gözündeki güvenilirliğini ve saygınlığını oldukça düşürüyor. Akademik disiplini en üst seviyede yaptığı işi maksimum titizlikle yapan ve en küçük bir hataya bile yer vermeyen akademisyenlere ihtiyacımız var."

Nagehan Günan ise halkın %99'unun Müslüman olduğu bir ülkede başörtüsü problemi gibi ayrımcılıkların olmasındaki mantığı kavrayamıyor. Özgürlüğü en çok kısıtlayan şeyin insanları oldukları

gibi kabul etmemenin olduğunu da sözlerine ekliyor. Sümeyye Kazgan'a göre ise özgürlükler dışında farklı sebeplerin de Türkiye'deki eğitim sisteminin kalitesini düşürdüğüne inanıyor. Kazgan'a göre Üniversitelerin sadece meslek edindirmek için eğitim vermesi başlı başına bir problem. "Bence üniversitelerin birinci amacı topluma daha bilgili, daha iyi düşünebilen ve daha verimli insanlar yetiştirebilmek. Ama üniversiteler artık meslek edindirme amacıyla kuruluyor gibi. Bence bu ikinci amaç olmalı. Üniversite meslek edindirmekten çok akademik anlamda üretimin yapıldığı, bilginin üretildiği bir yer olmalı."

Üniversiteye gidiyor olmak birçok öğrenciye göre avantaj ama olmazsa olmaz bir şey değil. Yurtdışında okuyan imam hatipli öğrenciler için de aynı düşünce gerekli. Ama yine de insanın kendisini geliştirmesi için bir araç olduğu kanısındalar. Üniversiteyi daha çok sosyal

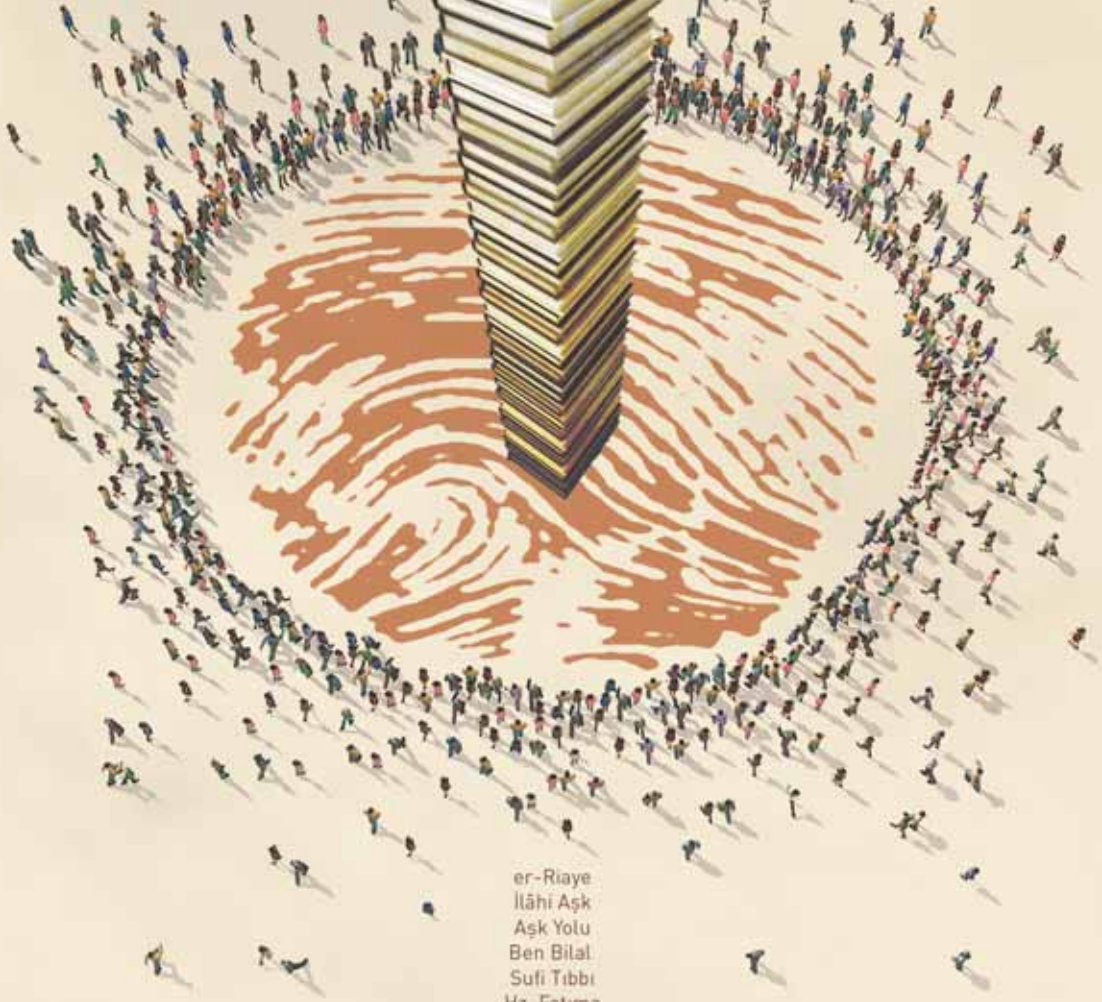
hayatlarının insanlarla ilişkilerinin ve ayakta yalnız başına durabilmenin bir yolu olarak da görüyorlar.

Nagehan Günan ise bu konuda şöyle düşünüyor: "Üniversite eğitimi olmazsa olmaz değil tabii ki ama insanın bakış açısında, ufkunun genişlemesi, olayları farklı şekilde yorumlayabilmesi açısından önemli. Aslında üniversitede derslerden ziyade üniversite ortamından sisteminden farkına varmadan bir şeyler öğreniyor." Sümeyye Kazgan ise daha sağlıklı bir toplumun oluşabilmesi için insanların başka insanlarla anlaşması gerektiğini bu yolun da üniversiteden geçtiğini söylüyor.

Yurtdışında okuyan imam-hatip liseli öğrenciler Türkiye'deki eğitimden daha iyi bir eğitim aldıklarını söylüyorlar ama Türkiye'de okuyan diğer imam hatipli arkadaşlarıyla beraber daha iyi bir gelecek için ellerinden geleni yapacaklarını da sözlerine ekliyorlar. ◀

Sümeyye Hekimoğlu Kazgan, 2000 yılında Güngören Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduktan sonra Beykent Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü'ne başladı. Lisans eğitimi süresinde Matematik-Bilgisayar Bölümü'nde çift anadal programını tamamladı. 2006 yılında Amerika Birleşik Devletleri- Kuzey Karolayna eyaletine taşındı ve orda Kuzey Karolina Üniversitesinde Uygulamalı Ekonomi alanında master yaptı. Daha sonra Ekonomi yerine, daha çok ilgili olduğu Bilgisayar Bilimi bölümüne geçmek için tekrar okullara başvurdu. Bilgisayar dalında master-doktora başlamakta düşünüyor.

er-Riaye
İlâhî Aşk
Aşk Yolu
Ben Bilal
Sufî Tıbbı
Hz. Fatîma
Malcolm X
Gönül ve Aşk
Mesnevî Şerhi
Nurlar Risalesi
Vakti Kuşanmak
Hayy İbn Yakzan
Tefhimu'l-Kur'ân
İslâm Manevîyatı
Ehl-i Beyt Ahlâkı
Bilgelik Hikâyeleri
Medaricu's-Salikin
Mevlevilerin Tarihi
Sufî Gözüyle Kadın
Kur'ân'la Yaşamak
Üç Müslüman Bilge
Güvercin Gerdanlığ
Abdülkadir Geylani
Mekke'ye Giden Yol/
Niyaz-i Mısri Şerhleri
Züleyha'nın Aşk Derdi
İslâm Düşüncesi Tarihi
Allah'î Tanımanın Yolu
Su Üstüne Yazı Yazmak
Şems-Mevlana Dostluğu
Kâbe ile Konuşan Adam
Hz. Muhammed'in Hayatı
Sufî Diyarından Hikâyeler
Sabredenler ve Şükredenler
Modern Dünyaya Başkaldırı
Vahdet-i Vücut ve İbn Arabî
Osmanlı Hayatından Kesitler
İslâm'da Bilim ve Medeniyet
İslâm'ın Yayılış Tarihine Giriş
Osmanlı Toplumunda Tasavvuf
Celâl ve Cemâl Aynasında Kadın
Batı Düşüncesinde Dönüm Noktası
Modern Dünya'da Geleneksel İslâm

31 Ekim-8 Kasım tarihleri
arasında düzenlenecek olan
28. TÜYAP
İstanbul Kitap Fuarı'nda,
3. salon 213 nolu stantta
okuyucularımızla
buluşuyoruz.

İmza Günü

Necmettin Şahinler

1 Kasım 2009

Saat: 14.00 – 18.00

Konferans:

Doç. Dr. Adnan Aslan

Konu: İslam Dünyası Çoğulculuk

2 Kasım 2009

Saat: 16.00 – 17.00

Heybeliada Salonu

insan yayınları

www.insanyayinlari.com.tr

tel. 0212. 642 74 84

Zümrüt Sönmez
zumrutsonmez@10yazar.com

Üniversite-sizlik

Bizim üniversitesizliğimiz kış ortasında evsiz kalmaya benziyordu. Çünkü ebeveynlerimizin, hocalarımızın, yakınlarımızın, dahası sistemin dayattığı modele göre üniversiteye "kapağı atmak" ömrün geri kalanının refahı için tek yol olarak görülüyordu. İşte bu tek yolun sonunda herkes için hazırlanmış tek renk, tek göz evden mahrum kalmak demekti üniversitesizlik.

Varlığı anlatmak zor değil. Zor olan yokluktan bahsetmek. Varlığı tarif edebilir, hayatımıza eklediklerini, eksilttiklerini, iyi ve kötü yanlarını, güzelliklerini, kusurlarını tam bir kesinlik içinde sayabiliriz. Ama yokluğu anlatmak gerektiğinde tariften çok tahrif giriyor devreye.

Çünkü yoksunluğu çekilen her ne olursa olsun o halin kendisi sitem ve yakınma yüklü kılıyor insanı. Yokluğun tanımını da yine ancak var olanın üzerinden yapabildiğimiz için derin bir kıskançlık yerleşiyor o kavi gedige. Yokluk, yoksunluk hem eksikliği çekileni hem de çeken kişiyi tahrif ediyor neticede.

Bu yüzden kâğıda korkarak yaklaşıyorum. Dosya konusu üniversite eğitimi olan bir dergide "üniversitesizliği" yazabilecek olmanın şikâyeti üzerimde. Bazı arkadaşlarımın hayatında ilkbahar-yaz-sonbahar-kış diye bir tekerleme gibi devreden mevsimlerden bir mevsimken üniversite, benim için tam bir mevsimsizlik hali. Yeri pek çok şekilde doldurulabilir, her şey olabilir bir boşluk.

"Lise-ÖSS-üniversite" ezberinin bozulması doğduğunuz gün çizilmiş yol haritasının değişmesi demekti. Bu yüzden başörtüsü ve katsayı sorunlarıyla eğitim hayatımız

baltalanınca, direksiyonu tam tersi yöne kırmamıza ya da can havliyle umulmadık tali yollara sapmamıza neden olacak bir yörünge değişikliği oldu yol haritamızda.

Bu "zorunlu" ama bir o kadar da "tercih edilmiş" değişiklik olmasaydı, çok bilinmeyenli denklemlere konu edilip kırıldıkça kırılan puanımla nasibime ne düşmüşse onu okuyacak, sonunda bin bir zorlukla "başörtü"me rağmen aldığım diplomayı kendime sevdirmeye çalışacaktım. Hayallerini gerçekleştirebilenler bir yana, bu yolu tercih eden arkadaşlarımın yaşadıkları benim tecrübe ettiklerimden daha da ağır oldu çoğu zaman.

Biz üniversite hayallerimizin yıkılmasıyla sökülen hayat ilmeklerimizi tutturmaya, yırtıklarımızı yamamaya çalışırken onlar her gün kovuldukları kapıyı yüzlerini önlerine döküp tekrar tekrar tıklattılar.

Diğer yandan bizim üniversitesizliğimiz kış ortasında evsiz kalmaya benziyordu. Çünkü ebeveynlerimizin, hocalarımızın, yakınlarımızın, dahası sistemin dayattığı modele göre üniversiteye "kapağı atmak" ömrün geri kalanının refahı için tek yol olarak görülüyordu.

İşte bu tek yolun sonunda herkes için hazırlanmış tek renk, tek göz evden mahrum kalmak demektir üniversitesizlik.

Bu eksiklik, her ne kadar kendine farklı evler inşa edebilme ihtimalini imlese de karakışa tutulmuş bir kere. İklim yeniden başlamayı değil pes etmeyi, toprağı tazeleyip yeni tohumlar yeşertmeyi değil nadası zorunlu kılıyordu. Ama şer görünenden hayır çıkarmak bu kıtlıktan bereket devşirmekle olacaktı.

Üniversitesiz Okulluluk

O gün dünyası başına yıkılanlar zamanla yepyeni alternatif bir dünya kurdular. Üstelik sadece kendilerine değil herkese... Bilimi, düşünceyi, felsefeyi, sanatı okul duvarları arasından sokağa, meydanlara taşıdılar. Yaşamın en hayati alanlarında, sokakta, meydanlarda, sadece çay satılan duvar dibi ocaklarda bir araya gelmiş küçük gruplar kendi ekollerini, yani okullarını kurdular.

Bu "üniversitesiz okulluluk" kurumsal terazi değerlerine uymayan, merkezine insanı ve hayatı alan yepyeni bir okulluluktur. Son on yılda büyük bir artış gösteren alternatif eğitim kurumları, sanat-meslek kursları, eğitim amaçlı dernek ve vakıf organizasyonları da işte bu küçük çaplı çabaların attığı temel üzerine kuruldu. Darbe mamulü bir zorbalıktan Türkiye'nin her tarafına hitabeden böylesi bir alternatif yolun yaratılmış olması, insanlarına adil davranmayan, ortak bir dilde birleştirici olması gerekirken kutuplaştıran eğitim sistemimizin elimizde patladığının resmidir.

Burada konuyu -sistemin tüm eksikliklerine rağmen- "boş verin üniversiteyi, kurslara gidin" sonucuna bağlayacak değilim. Kaldı ki yeterince didaktik olmasalar da, bu satırlar üniversite eğitiminin önemini de vurguluyor. Ancak bunlarla beraber demek istediğim, yasak ve kısıtlamalarla uygulanan eğitim ayrımcılığının özgün bir sistem eleştirisini de doğurmuş olduğudur.

İllich'in "Okulsuz Toplum"u

Tam da bu noktada Illich'i ve onun "okulsuz toplum" teorisini anmak gerek. Avusturyalı filozof Ivan Illich "Okulsuz Toplum" adlı kitabında, eğitim sistemine en radikal eleştirilerden birini getiriyor.

Illich'in "okul" sorgulaması, "modernleştirilmiş sefalet", "çağdaş az gelişmişlik", "küresel yozlaşma" gibi balyoz etkili, dimağ açıcı kavramların üzerinden yükseltiyor başını. Modern çağın değerleri kurumsallaştırdığını, her bir değeri ona uygun hizmet birimiyle karşılayarak alınıp satılır bir meta haline getirdiğini, bu hizmetlerden birinden eksik kalınması durumunun da kişinin ekonomik yoksulluk hanesine yazıldığını anlatıyor evvela.

Bütünüyle materyalist olan bu döngüsel süreç içerisinde okul bir prototip olarak duruyor. Çünkü doğada ve insanda apriori olarak bulunan değerlerin, anın muteber gördüğü araçlara indirgenmesi bizzat zihinlerimizin okullulaştırılmasıyla mümkün. "Okul tüm dünyada eğitim karşıtı bir etkiye sahiptir" diyen Illich, analizlerini birbiri ardına döşendikten sonra "okulsuz toplum" fikrini öneriyor. Bu fikir müfredata sıkı sıkıya bağlı sınırlandırılmış bir "insan eğitimi" yerine yetenek ve keşfe

dayalı özgür öğrenmeden yana. Ayrıntıları ise hemen şu satırlarda buluyoruz:

"(...) Yaratıcı ve araştırmacı öğrenmeyi gerçekleştirmek için aynı terimler ya da problemlerle kafası karışmış partnerlere ihtiyaç vardır. Önemli üniversiteler programlarında çok sayıda derse yer vererek insanları bir araya getirmede başarısız olmaktadır ve müfredata, ders yapısına ve bürokrasiye bağımlı olduklarından genellikle başarısız olmaktadır. Üniversitelerin de dahil olduğu okullarda; önceden belirlenmiş problemlerle, ritüel olarak tanımlanmış oturumlarla ilgilenmek için sınırlı sayıda insanın zaman ve motivasyonunu elde etmek üzere pek çok kaynak harcanmaktadır. Okula radikal bir alternatif olarak, aynı sorunla motive edilmiş diğerleriyle kendi sorununu paylaşmak için her bireye eşit şans verecek bir ağ ya da servis oluşturulmalıdır. (...)"

İllich'in 1970'li yıllarda kafa yorup geliştirdiği bu yeni tarz öğrenme biçimi bence bugün geldiğimiz noktaya hiç de uzak değil.

Belki de bizim küçük harflerle düşündüğümüzü bir üst perdeden haykırıyor, o kadar. Hatalarımızla yüzleşmek, eksiklerimizi gidermek, hastayı iyileştirmek için o sesin sesimizle çarpışmasına ihtiyacımız var. ◀

Ahmet Altun
Eğitimci Yazar
a_altuni@hotmail.com

Çocuklara Din Eğitiminde Yol ve Yöntemler

Günümüzde ise çocukları camilere götürmek cami adabına aykırı gibi görülüyor. Hatta camiye giden çocuklar bazı haşin ve asabi yaşlılar tarafından camiden soğutulabiliyor. Hatta bazıları, dinden soğumalarına, çocukluklarında bir ihtiyarın kendilerini camiden kovmasını sebep olarak gösteriyordu.

Pek çok anne ve babalar, özellikle dindar olanlar, çocuklarının da kendileri gibi dindar olmalarını beklerler, aksi bir durumla karşılaştıklarında da hayal kırıklığına uğrarlar. "Bu nasıl olur! Bizim çocuklarımız bizim gibi değil de şunun bunu gibi olurlar, bizi dinlemiyorlar, bize karşı geliyorlar ve dinden uzaklaşıyorlar" diyerek üzülürler. Bunu hazmedemeyen ve kabullenemeyen anne-babalar, yanlış teşhislerde bulunurlar ve tedavide de hata yaparlar.

Kur'an bize Hz. Nuh ve oğlunun kıssasını naklediyor. Hz. Nuh, asi olan oğlunu doğru yola davet ederken, diyalog, anlayış ve güzel nasihatle davet ediyordu. Bu konuda ona baskı yapmıyordu. Çünkü o biliyordu ki hidayet Allah' tandır, onun vazifesi, sadece hatırlatmak ve uyarmaktır.

Onun için anne-babalar çocukların zorla hidayete sevk edemezler. Onlara düşen diyalog, anlayış, güzel söz ve yöntemlerle onlara doğru yolu göstermek, ve hatırlatmaktır. Bu konuda söz ve davranışlarıyla onlara güzel örnek olmaktır. Denge, itidal ve orta yolu elden bırakmamaktır.

Her dünyaya gelen çocuk İslâm fitratı üze doğar. Onun farklı din ve inançlarda yetişmesinde anne ve babasının önemli bir yeri vardır. Sonra

yaşadığı çevre, aldığı eğitim ve gördüğü terbiye çocuğu şekillendirmektedir. Çocuklara yaradılış gayemizi ve İslam mesajını anlatmak anlamasını sağlamak, çocuk eğitiminde temel unsurdur. Çocuğun yaratıcısıyla, kendisiyle ve çevresiyle barışık olmanın yolu din eğitiminden geçer.

Anne-baba, din eğitimini, çocuğun yaşına uygun olarak tedrici ve en güzel şekil ve yaklaşımla vermelidir. Çocuk 4-5 yaşına gelince ona, kısaca Allah, peygamber, Kur'an, ölüm, kıyamet, cennet, bir nebze de melek ve cinlerden bahsedilmeli, Hz. Peygamberin hayatı kısaca anlatılmalı, İnsanda ve evrende Allah'ın gücünü ve kudretini gösteren delilere dikkati çekilmeli.

7 yaşından itibaren de Allah'ın gazabı, cennet ve cehennemi dengeli bir şekilde anlatılmalı.

Çocuğa Allah'ın ismini telaffuz ettirmek, sonra Onu tanıtmak ve Onu sevdirmekle işe başlanmalı. Allah'ı sevdirmek için de Allah'ın, bizlere olan sonsuz, sevgi ve merhameti anlatılmalı, üzerimizdeki, sonsuz, nimet ve ikramından bahsedilmeli, örnekler vermeli.

Çocuğa Allah, din ve mukaddes şeyler anlatırken takip edilecek yol ve yöntemleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Küçükten Camiye Götürme

Çocuklar daha küçük yaştan itibaren dini duygu ve düşüncede sağlam bir zemine basabilmesi için bazı hususlar göz önünde bulundurulmalıdır. Bunların başında onların gözü önünde namaz kılmak dua etmek, sadaka vermek gibi söz ve davranışlar gelir.

Özellikle erkek çocuklar, evde büyüklerden namazı görüp benimsemesinden sonra camiye alıştırılır. Hz. Peygamber aleyhisselatu vesselam zamanında çocuklar camiye giderlerdi. Bu hususta da rehber olan Efendimiz (s.a.s.) camide cemaatin içinde namaz kılarken torunu Ümame'yi omzuna alır, eğilirken yere bırakır, kalkarken de yeniden omzuna alırdı. (Neseî) Peygamberimiz'in çocukların camiden çıkarılması konusunda sert sayılabilecek herhangi bir cümle ya da tavrı asla söz konusu olmamıştır.

Günümüzde ise çocukları camilere götürmek cami adabına aykırı gibi görülüyor. Hatta camiye giden çocuklar bazı haşin ve asabi yaşlılar tarafından camiden soğutulabiliyor. Hatta bazıları, dinden soğumalarına, çocukluklarında bir ihtiyarın kendilerini camiden kovmasını sebep olarak gösteriyordu. Çocuklara yüz ekşitme, kaş çatmak onları korkutmak yerine onlara cami sevdirmelidir.

Mümkünse onları camiden kovma yerine hediyeler verilmeli ve namaza ısındırılmalıdır. Çocuklara cami, caminin bahçesi sevdirilmeli ve her zaman onların duygularında mabedin kutsallığı canlı tutulmalıdır.

Cem Karaca'nın Camiye Gidişi

Cem Karaca'dan şu hazin olayı dinlemiştim: "Yedi yaşlarındaydım, Kocamustafapaşa semtindeki Sümbül Efendi camisine gitmişim. Camide oturmuş kubbedeki muhteşem tezeyyat sanatını seyre dalmıştım, manevi bir atmosferde hoş duygular yaşıyordum. Dizimde ağrı olduğu için bir ayağımı uzatmıştım. Birden yaşlı bir adamın ayağıyla ayağıma vurmasıyla irkildim. Sonra haşin bir ifadeyle "Utanmıyor musun, Allah'ın evinde ayağını uzatmış oturuyorsun, kalk!" gibi sözlerine muhatap oldum. Kalktım ve camiden öyle çıktım ki, ancak yetmiş sene sonra camiye dönebildim."

2. Çocukların Akıllarına Takılan

Sorular Daha Başlangıçta Giderme Namaz ve daha başka dini konularda çocuğun bir kısım soruları olabilir. Özellikle içe dönük çocuklar bu türden dini sorularını anne babalarına büyük bir ihtimalle soramayabilirler. Değişik vesile ve vasıtalar bulunarak bu konuda çocuğun deşarj olmasını sağlamak çok önemlidir. Çocuk büyürken içindeki sorular da büyürse, zamanla her şüphe her tereddüt, açıklaması yapılmayan her dini mesele, manası ve hikmeti anlaşılmadık inançla ilgili herhangi bir husus çocuğun kalbini sokan bir yıla, içini kemiren bir kurda dönüşür. Zamanla hem dinine hem de dünyasına zarar verir. En büyük müsibet ise, dine gelen müsibetlerdir.

Bir gün öğretmen arkadaşlardan biri ilk okula yeni başlamış kız çocuğunu okula getirmişti. Öğretmenler odasında çocuğun, annesine birden bire, "anne cennet var mı?" diye bir

soru sorduğuna şahit oldum. Muhtemel ki, bir arkadaşı ölmüştü ve cennette görüşme ümidiyle teselli arıyordu. Annenin bu masum çocuğun, son derece gerekli olan sorusuna cevabı şu oldu: "Ne bileyim var mı yok mu, bu ne biçim soru!" diye onu tersledi. Bu cevap çocuk için bir yıkım, ümidinin yok olduğu an oldu.

Bu açıdan çocuk deşifre edilmeli, çözülmeli ve hiçbir zaman aklı, kalbi ve ruhu ile boş bırakılmamalı, sürekli olarak yaşına başına göre sorularına cevap verilmeli. Kafalardaki bin bir türlü şüphe ve tereddütler izale edilmeli istifhamlara cevap bulunmalı.

3. Çocuğun Görebildiği Bir Ortamda İbadet ve Dua Edilmeli

Evi içinde ibadete ayrılmış bir yer olmalı. İbadete bir zaman ayrılmalı. Namazlar, imkân varsa evde cemaatle kılınmalı. Duaları açıktan yapmalı. Çocukla birlikte dualar etmeli. Çocuğun yapılan

dualarına "âmin Allah'ım!" demesi sağlanmalı, Rabb'in kendisine yapılan duaları geri çevirmeyeceği, özellikle masum çocukların yaptıkları duaların kabul olacağı, onları anlayabileceği bir dille anlatılmalıdır. Bazı küçük dualar öğretilmeli ve onlara dua ettirilmeli.

Eski manken ve sanatçılardan Yaşar Alptekin namazla dine yöneldikten sonra, ilk öğretimde okuyan kızının da namaz kılmasını çok arzu eder ve bunu nasıl yapacak diye düşünmeye başlar sonunda şöyle bir çözüm aklına geldiğini söylüyor. Diyor ki, "Akşamları evde kızımın beni görebileceği bir yere seccademi serdim, etraftaki lambaları söndürdüm sadece tepemdeki spot lambayı açık bıraktım, beyaz bir cübbe giydim ve spot lambasının ışığı altında namaza durdum, namaz kılmaya başladım ve nihayet bir akşam kızım yanıma gelerek, "baba ben de namaz kılmak istiyorum" dedi. Kızımın, hiçbir telkinim olmadan kendi kendine namaz kılmaya karar vermesi, sanki benim için ikinci doğumu oldu."

4. Din Sevdirmeli, Nefret Ettirilmemeli

Çocuğun kalbine, Allah, peygamber, anne-baba ve çevresindekilere karşı sevgi ve merhameti, acıma duygusunu yerleştirmeli. Çünkü sevgi, muhabbet, şefkat ve hoşgörü insanı genç tutar, insana huzur ve sükun verir. Çocuklar dini duygularla beslenmeli ve onlara dini sevdirmeli, nefret ettirilmemeli. Kolaylaştırılmalı zorlaştırılmamalı. Peygamber efendimiz, "Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız, müjdeleyin, nefret ettirici olmayın" (Buhari) buyurmaktadır. Sıkıcı ezbercilikten uzak durulmalı. Allah sevgisi, peygamber sevgisi akıl ve mantık dairesi içinde kalplere yerleştirilmeden, öğrenilecek sure ve duaları onlara zorla ezberletmeye çalışmak çocuğun dinden nefret etmesine sebep olabilir. Dersler sevimsiz hâle gelebilir.

Altı aylık bir çocuğa nasıl ki yetişkinlere ait yiyecekler verilmiyorsa öyle de belli bir yaşa kadar ezberleme meselesini de çocuklara zorlamamak gerekmektedir. İman şuuru ve

bilincini elde eden çocuk daha sonra onu kendisi ezberlemeye çalışacaktır. Konu sevdirmek, düşündürmek, benimsetmek ve belletmek çerçevesinde ele alınmalıdır.

Bir akrabamın 4 yaşında olan Serdar adındaki çocuğu, bilgisayarla biraz fazla oynarken rahatsız olan babası ona, "Ne bu bilgisayar, hep onunla oynuyorsun, biraz da Nass ve Felak surelerini ezberle" der. Bu serzeniş karşısında bozulan ve canı sıkılan çocuk bir şey diyemiyor. Daha sonra geceleyin bir ara babasına, "Baba! Nass ve Felak surelerini ezberlemek öyle sandığın gibi kolay bir iş değildir" diye cevap veriyor.

Lise birinci sınıfta okuyan bir öğrencim anketinde "Babam yüzünden namazı terk ettim" diye yazmış. Sebebini de şöyle açıklıyor: "Babam her akşam bize dini kasetler, programlar izletir. Her akşam din, din... Dinle ilgili her şeyden soğudum, her şeyde çok ısrarcıdır, kabadır, artık ondan nefret ediyorum."

Bazı anneler de, çocuğa Allah'ı anlatırken son derece yanlış bir tutum ve davranış içine giriyorlar: Çocuklara cenneti anlatma yerine cehennemi anlatırlar, uslu olmaları için cehennemden bahsederler, onunla korkuturlar. "Yaramazlık yapsan Allah seni yakar, cehenneme koyar." gibi tehditlerle çocuğu rap tu zapt altına almak isterler. Halbuki bu hal, çocuğun Allah'tan nefret etmesine yol açar. Bunun sonucu olarak da çocuk da tutar, oyuncak silahlarıyla sürekli havaya ateş eder. Çünkü Allah'ı yukarıda zanneder.

İlahiyatçı Prof. Dr. Halis Ayhan'dan dinledim: Dedi ki, "**Bir öğrencim bir gün dört yaşında ki çocuğunun ilginç bir sorusunu bana söyledi, çocuk babasına, "Baba köyde Allah var mı" diye sormuş, baba da "Allah her yerde var" diye cevap verdikten sonra çocuğa neden böyle bir soru sorduğunu sormuş. O da şu cevabı vermiş: "Yazın köyde köye gideceğiz. Ben orda yaramazlık yapacağım. Annem de dedi ki; "Yaramazlık yaparsan Allah seni cehenneminde yakar." Köyde Allah varsa yaramazlık yapacağım için beni cehennem de yakacak onun için köye gitmek istemiyorum."**

5. Kutsala Saygı Hissi Vermeli

İnancımıza göre birtakım saygı gösterilmesi gereken kutsal kavramlar, ve mekanlar vardır. Kur'an, hadis, Ezan, selam, besmele, Mekke, Medine, Kudüs, camiler, türbeler gibi. Bunların arkasında birtakım kutsal anlamlar yüklüdür. Bunlar çocuğun hafızasında ve şuur altında yer etmelidir. Bu da o mefhumların sık sık tekrar edilmesi, sohbet konusu olmasıyla zihinlerde yer etmesini sağlar. O evde bu mukaddes mefhumlardan yer yer bahisler açıp sürekli gündemde kalması sağlanabilir. Bu da çocuğun hayal âlemini meşgul edecektir. Dini semboller de denilen bu kültürel kimlik ve değerler öğretilir, sevdirebilir. Yanlış telkinlerle çocuk kutsala karşı nefret de hissedebilir.

Araştırmacı yazar Sait Çamlıca şöyle bir olay naklediyor: "**Eğitim merkezli yazılarımı okuyan bir arkadaşım "Biliyor musun, ben çocukken ezan okuyan müezzine küfür ederdim?"**

Ama sadece akşam ezanını okurken küfür ediyordum." deyince çok şaşırdım. Ezandan rahatsız olan bir ailesi olmadığını bildiğim için şaşırmıştım. Altından ilginç bir şeyler çıkacağını tahmin ettim ama en çokta "Neden sadece akşam ezanına okunurken küfür ediyordu acaba?" diye merak ettim. Neden akşam ezanı okuyan müezzine küfür ettiğini sordum. "Annem evden çıkarken ezan okunurken eve gel!" derdi. "Ezan okunmaya başlayınca oyunumuzu bırakmak zorunda kalıyorduk. Ben de çok sinirlendim. Ne olurdu sanki biraz daha geç okusaydı!" Oyunumu en tatlı yerinde bıraktığı için müezzine küfür ederdim! Ve yazar şöyle devam ediyor: Hayatı karıştıran, her şeyimize karışan ALLAH değil, hayatımızı kolaylaştıran ALLAH kavramını yerleştirmeliyiz çocukların zihnine.

"Müezzin ezan okumaya başlayınca annenin seni ne kadar özlediğini hatırla. Lütfen hemen eve gel. Sen gelmezsen ben dayanmam seni almaya gelirim" denilebilir mesela. Oyunun en tatlı yerinde, oyundan daha tatlı olan annesine gitsin çocuk.

Çocuklara dini terbiye verilirken, davranışlardaki hassasiyet ve titizlik; eğitim ve öğretimde temsil etme ve örnek olma; çocukta, muhatapta anlatılan şeylerin tesirini göstermesi bakımından önemlidir. Rehberlik yapan kimselerce çocuk, Allah ve Resulü'nün ahlâkı ile yetiştirilmeli. Kur'ânî terbiye ile eğitilmelidir.

Efendimiz'in (s.a.s.) örnek hayatı değişik boyutlarıyla, ilgilerini çekecek şekilde anlatılmalıdır. Sahabiler ve daha sonraki salih kimselerin ve Hak dostlarının hayatlarından günümüzün anlayışına uygun olan menkıbelerinden örnekler anlatılabilir. Çevrede saygı duyulan, sevilen mühim şahsiyetler nazara verilmeli mümkünse onların ziyaretine götürülmeli. Bir büyük görmenin, onunla tanışmanın hazzını hiç olmazsa ömründe bir kere yaşaması sağlanmalı.

Dini merasimlere katılma, camilere cemaate karışma, Kur'ân-ı Kerim'in, Mevlid-i Nebevî'nin ve güzel ilâhilerin okunduğu merasimlerin yapıldığı yerlere götürülmeli. Ruhu coşturan,

Hatta camiye giden çocuklar bazı haşin ve asabi yaşlılar tarafından camiden soğutulabiliyor. Hatta bazıları, dinden soğumalarına, çocukluklarında bir ihtiyarın kendilerini camiden kovmasını sebep olarak gösteriyordu. Çocuklara yüz ekşitmek, kaş çatmak onları korkutmak yerine onlara cami sevdirmelidir.

rahatlık ortamlarla tanıştırılmalı. Güzel bir arkadaş çevresi ve örnek rehberler bulunmalı, yaşadığı ortamın her türlü olumsuzluklardan arındırılmış mekânların olması sağlanmalı.

Çocukların sosyal hayatta, çarşıda pazarda münasebet kuracağı kişi ve yerler iyi seçilmeli. Dış çevrenin her türlü olumsuzluklarından korunmalıdır. Çocukların seyredecekleri film ve TV programları eğitici ve öğretici programlardan seçilmeli, uluorta filmler izletilmemeli, safi zihinler kirletilmemeli, hatta mümkünse ailecek seyredilmeli, seyredilen dizi veya film üzerinde kritikler yapılmalı, çocuğun görüş ve düşünceleri paylaşılmalı ve yanlış davranışların değerlendirilmesi yapılmalıdır." Netice olarak diyebiliriz ki, çocuk boş bir bardak gibidir. Eğer onun içine bir şey koymasanız hava ile dolacak. Eğer çocuğa İslam terbiyesi ve kültürü verilmezse, çocuk heva ve hevesine göre davranacak ve başka kültürlere maruz kalacak.

Maalesef şimdi mimsiz medeniyet terbiyesi İslam terbiyesinin yerine geçmiş olduğunu söyleyen Bediüzzaman şu tespiti yapıyor: "Terbiye-i İslamiye yerine mimsiz medeniyet terbiyesi yüzünden ondan, belki yirmiden, belki kırktan bir çocuk ancak anne-babasının şefkatlerine mukabil evlatlık vazifesini yapabiliyorlar. Geri kalanlar ise, endişelerle, anne-baba şefkatlerini daima rencide ederek, o hakikî ve sadık dostlar olan peder ve validesine vicdan azabı çektirir. Ve ahirette de dâvâcı olur: "Neden beni imanla terbiye ettirmediniz?" Şefaahat yerine, şikayetçi olur. ◀

Ayla Ağabegüm

Uzaydan mı Geldik?

Sadece imtihan kazanmak için robotlaşan gençlerin nefes alacakları bir alan kalmadı. Sanat bütün alanlarıyla insanları, insani erdemlerle birleştirirken, "ahlaki değerlerin" şiirde, müzikte, romanda, hikâyede, tiyatrodaki ayaklar altına alınması normal sayılmaya başlandı.

Fotoğraflar: Nesrin Özey

Üniversite imtihanının kazanıp büyük şehirlere pırl pırl ruhları ve dinç bedenleriyle gelen gençlerimizin yaşadıkları hayal kırıklıklarını dinlemek ve onlara hak vermemek mümkün mü? İyi bir aile eğitimi almış ve şans eseri milli duygularla ve heyecanlarla dolu öğretmenler ve öğrencileri olmuşsa edebiyat ve kompozisyon derslerinden başarılıysa üniversite hayatından beklentileri olacaktır. Fakülte derslerine devam ederken kültür muhitlerinde ruh eğitimi devam ettirecektir.

Kaldığı yurttan ve fakültesinde heyecanlarını hayallerini arkadaşlarıyla paylaşmak ister. Onu dinleyenler hayretle bakarlar. "Uzaydan mı geldin" dediklerinde sessizleşir. Küfür, argo,

açık saçık fıkralar, şakalar... Kendine yakın bir hocası olsa içinden geçenleri anlatacaktır. Fakülte hayatı bir fil gibidir, derslere girilir, rolü biten sahneden ayrılacaktır. Bir anda unutulmadığı edebiyat hocasını hatırlar, ders bitiminde yapılan sohbet meraklıları içindir. Yıl boyunca ezberledikleri mısralarla konularına göre konuşurlar. En sevdiği bahis tasavufu, hocasının örneklerle tasavufu anlatışına hayran olur, ders bitmese diye dua ederdi. Çok sevdiği yazıları, yazar ve dergi ismini keserek getirirler, kompozisyon derslerinde okuyup tartışarlardı. Yahya Kemal'in Süleymaniye'de Bayram Sabahı şiirini açıklarken, "Siz hiç sabah ezanında kalkıp namaz kıldınız mı, kılmadıysanız yarın sabah kılın ve duygularınızı yazın"

demmişti. Değişik siyasi fikirlerden gelen ailelerin çocuklarıydık. Bu samimiyet havası içinde velilerimiz memnundu. Namaz kılınmayan bir evde, hocasının bir sözü ile namaz kılan öğrencinin annesi de memnundu.

Kahramanımız Selma için hatıralara dalmak güzeldir. Her gencin kendine göre bir hikayesi vardır. Selma bir semboldür. Şu anda mutsuz olan diğer Selmalar ve onların hikayelerini, hayallerini düşünür.

Memleketlerinden ayrılırken büyük heyecanlar yaşayan gençlerin büyük şehirlerin modern binalarının içinde yaşayacakları, Türk gençleri için kader midir? Avukat, doktor, öğretmen, mühendis olmak için çıktıkları yolda kör bir kuyuya düşmüş gençler, Hızır'ın

gelmesini manevi eğitimlerinin tamamlanması için ellerinden tutmasını ve bu kör kuyudan çıkarmasını bekleyecekler. El değmemiş benliğine gizlenen güzelliklerin işlenmesi hayali ile yaşamak. Kör kuyuda onları çıkarmak için uzanan el Hızır değilse, tuzaklar sonsuzdur. "Zehrin altın kupa içinde sunulduğunu" bilmeyenler bu tuzaklara kolay yakalananlardır.

Selma "uzaydan mı geldin?" sorusuna cevap aramaz. Soruyu soranların yetiştikleri aileleri ve okullarını, öğretmenlerini düşünür. Anlamsız kaba fıkralar, yüz kızartacak kadar kötü sözler... Bunların hepsi bu vatanın çocuklarının icadı değildir. Ayıpsız, yasaksız, günahsız bir hayat, sâri bir hastalık gibi yayılmaktadır. Hastalık maddi olduğunda tedbir alan kurumlar, manevi salgının tehlikesinin nedense farkına varamıyorlar. Hastalık sâri olunca anne, baba, öğretmen, doktor, çocuk, genç tanımıyor, hepsini pençesinin altına alıyor. Her yeni maddi salgınlar için ilaçlar, aşılar geliştiriliyor, büyük meblağlar harcanıyor. Manevi salgının virüsü televizyonla, internetle, yazılı basınla evlerimize giriyor. Ailelerin sırları, yanlışları topluluk önünde sansürsüz anlatılıyor. İletişim araçları hastalığın yayılması için bütün mekanizmalarıyla devrede. Ülkenin sayılı zenginleri programların sponsoru, hastalığın müzminleşmesi ve tedavisine fırsat tanınmaması için yarışta...

Sadece imtihan kazanmak için robotlaşan gençlerin nefes alacakları

bir alan kalmadı. Sanat bütün alanlarıyla insanları, insani erdemlerle birleştirirken, "ahlaki değerlerin" şiirde, müzikte, romanda, hikâyede, tiyatrodaki ayaklar altına alınması normal sayılmaya başlandı. Yüzünüz kızarak okuyacağınız, daha doğrusu okuyamayacağınız moda kitapların yazarlarını entelektüel olma boyutundan geri kalmamak için devlet büyükleri bile teba eder oldu. Edebi tenkit yapılmadığı için Masumiyet Müzesi'ni (Orhan Pamuk), ona benzer eserleri okuyanlar bitirmek için zorlanırken bu yeni tarza da alışıyorlar. Rahmetli Vasfi Rıza Zobu (Tiyatromuzun unutulmayanlarından) ile bir röportaj yaparken sorduğumuz bir soruya "Ayla evladım, tiyatro eskiden bir mekteb-i edeb idi, şimdi mekteb-i edepsizlik" oldu demmiştir.

Eskiden küfürün, müstehcenin, ahlaki olmayanın önüne dini duygular geçirdi. Kötülükler dışarı sızmaz, mikrop olup etrafı zehirlemezdi. İnsanlar bu kötülükleri günah duyguları içinde damarlarındaki kanda eritirken, mikroplar savaşı kaybederdi. Dinin güzellikleri içinde verilen ahlaki terbiye çeşitli kötülüklerle engel olurdu. Bu terbiye sistemi gün geçtikçe sert ve katı olduğu için mahalle baskısı dendi. Başka isimler verildi ve unutuldu. Ailelerde ve eğitim kurumlarında vicdani terbiye konusunda yeni yollar aranmadığı için iletişim araçları yeni terbiye sisteminin bir basamağı oldu.

Kahramanımız Selma, Selmalar adına düşünürken danılmadı, küsmedi, içine

kapanmadı, "uzaydan mı geldin?" alaylarına aldırmadı. Akif'in mısralarıyla, Yunus'un mısralarıyla dosttu, tek başına da olsa Asım'ın neslini devam ettirebildi. Doğrudan doğruya Kuran'dan alıp ilhamı, asrın idrakine söyletmeliyiz. İslami mısraları bir emirdi.

Önce yazarlar -çizerler, aydınlar, ahlaksızlığa sponsor olan zenginlere ulaşmalıydı. "Bütün değerlerimiz yok olurken, sessiz kalmanın bedelini millet adına siz de ödeyeceksiniz. Başucu kitaplarınız yabancı tesiriyle yazılan kişisel gelişim kitapları olmamalı, Yunus'un, Mevlana'nın, bütün tasavuf erbabının eserleri başucu kitabımız olsun. Anlatılanları bir senaryo gibi düşünün, yaşayın, ruhunuzla yeni âlemlere seyahat edin, hissedin. Yeni bir ruha, yeni bir anlayışa, yeni bir uyanışa ihtiyacımız var.

Cemiyetler ulvi duygularda yücelirse ilerler. Pervasızca yapılan ve söylenenin karşısında susmak suç ve günaha ortak olmaktır" diye haykırmalıyım. Sivil toplum kuruluşlarına, belediyelere ulaşmalıyım, açları doyurmakla görevimiz bitmiyor. Ruh açlığını doyuramazsanız, maddi açlığın doyumsuzluğu bitmez. İstedikçe ister. Bütün istedikleri olmayınca şiddetten yardım umarlar. Biz kuruluşlarımızda bugünün gençliğinin ruh iklimini olgunlaştırmanın yollarını aramalıyız.

Yıllardır yapılan konferanslar faydalı olsaydı bugün Türkiye bu durumda olmazdı. Çare gençleri vakıf, dernek, belediye mekanlarına toplayabilmek. Onların uzmanların eşliğinde düzenlenen küçük grup sohbetlerinde aktif olmalarını sağlamak... Selma tek başına ve ideali uğruna Selmalar adına yola çıktı. Korkmadan yılmadan çalışırken yurdumuzun 4 köşesinden üniversite imtihanını kazanıp büyük şehirlere pınl pınl ruhları ve dinç bedenleriyle gelenlere, selam Yunus'un mısralarıyla seslenecektir;

" ilim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, Sen kendini bilmezsen, ya nice okumaktır. Okumaktan mani ne, kişi hakkı bilmektir, Gün okudun bilmedin, ha bir kuru emektir." ◀

Hazırlayan : Muhammet Aydın

Bilim Ahlakı ve Üniversitelerimiz

Prof. Dr. Teoman Duralı:
İstanbul Üniversitesi Felsefe Tarihi Ana Bilim Dalı

Modern kültür her şey gibi ahlakın değer dünyasını da ayırttırdı, her alanın kendine özgü ahlaki değerleri ortaya çıktı. Artık buna göre bir iş ahlakı, aşk ahlakı, iktisat ahlakı, bilim ahlakı, vb. vardı.

Ahlâk tektir. "Bilimsel, siyasî, ticarî ahlâk" diye bir sürü dala budağa ayrılmaz. Arkadaşlıkta, kardeşler ile sevgililer arasında, karı - koca ebeveyn - evlât ile öğretmen - öğrenci ilişkisinde, kısacası insan olaylarında aklınıza ne geliyorsa, istisnasız her şey ahlâk söz konusudur.

Nerede insan varsa, orada ahlâk kuralları genel geçerdir. Bunlar, yaşa, başa, topluma, çağa, zamana, zemine göre değişmez. İstisna kabul eder ama değişmez. Ahlâksızlık, ise ahlâkın olmaması değil, ilkeleri ile kurallarını hiçe saymak

demektir. Ahlâkın topyekûn bulunmaması durumuna ahlâk dışılık denilir ki, yukarıda belirtildiği üzere, insanın tek başına yahut topluluk halinde bulunduğu bir dünyada ahlâk mutlaka vardır. Bilim adamının deney sonuçlarını tahrif edip onları varsayımına uydurmağa kalkışması; gerekli sınamalar ile denemelerin imbiğinden geçmeden kanıtlanmamış varsayımı dört başı mamur bilgi diye ilân etmesi bilim ahlâksızlığına örneklerden biridir.

Ahlâksızlığın yaygın ve hâkim olduğu ortamda insanca yaşama dumura uğrar. Orası yaşanmaz hale gelir. Bilim de bunun istisnası değildir, demektir. Bilim ile ideoloji arasındaki ilişkide; bilim araştırması önyargıdan bağımsız olmalı. Oysa ideolojik mülahazalar, kişiyi önyargılı kılar. Şeklinde görüşlerini açıklamaktadır.

Görüldüğü gibi ahlak yaşamın her alanında olması gereken bir değerdir. Ahlakın olmadığı ahlâksızlık devreye girmektedir ki, bu insanı özünden çıkararak ve onu gayr-i ahlaki davranışa sürükleyen bir durumdur.

Bilim de Türkiye'deki üniversitelerde bu durumdan nasibini almıştır. Elbette şahısların yaptığı ahlâksızlıklar kurumlara mal edilemez. Ancak kurumları yönetenler bu ahlâksızlığı yapanları bilim maskesi altında saklamamalı, ahlak ve adalet ölçüsünde gereğini yapmalıdırlar.

Doç. Dr. Mustafa Aydın: Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

Ahlâksızlık, ise ahlâkın olmaması değil, ilkeleri ile kurallarını hiç saymak demektir. Ahlâkın topyekûn bulunmaması durumuna ahlâk dışılık denilir ki, yukarıda belirtildiği üzere, insanın tek başına yahut topluluk halinde bulunduğu bir dünyada ahlâk mutlaka vardır.

Bugün her şeyin hızla değiştiği bir dünyada değer yargıları da değişmektedir. Ahlak anlayışı da bu değişimden nasibini almakta insanlar bazı modern söylemlerin arkasına gizlenerek ahlaksızlığı normalleştirmeye çalışmaktadırlar. Türkiye'de üniversitelerde de belli bir dönem bazı ideolojik söylemlerin ardına sığınarak insanlara yapılan haksızlıkların normal olduğu kabul ettirilmeye çalışılmıştır. Bilimle uğraşması gereken üniversiteler bilimi bir kenara koyarak bilim ahlaksızlığı yapmışlar, bilim ahlaksızlıklarına da göz yummuşlardır. Bilim ahlakının sekteye uğradığı ya da olmadığı yerde ise sorunlar çıkmaktadır.

Ahlak eylemle bağlantılı olan ve onun doğru veya yanlışlığını gösteren değer ölçөгüdür. Bildiğimiz kadarıyla, modern kültür öncesi dönemlerde ahlak tüm eylemleri ilgilendiren ölçeklerdi. Modern kültür her şey gibi ahlakın değer dünyasını da ayrıştırdı, her alanın kendine özgü ahlaki değerleri ortaya çıktı. Artık buna göre bir iş ahlakı, aşk ahlakı, iktisat ahlakı, bilim ahlakı, vb. vardı. Buna göre ayrı bir bilim ahlakı vardır ve bu bilim ahlakının ölçekleri farklıdır. Bilim ahlakı, bilimsel tespiti iyi yapmak, saptırmamak, alıntılarda kaynağı gizlememek, yani alınan yargıların sahibine referans vermek ve bilgileri çıkar için kullanmamak, şeklinde özetlenebilir. Bilimde ahlaksızlık bu ilkelere uymamaktır. Şüphesiz bilim ahlakının olmadığı yerde pek çok sorun çıkabilir. Bilimsel tespit sürecindeki hatalardan onun kullanımına kadar problemler yaşanabilir. Ne var ki burada modern kültürün bir çelişkisiyle karşı karşıyayız. Modern anlayışa göre bilgi güçtür, yani bir iktidar ve çıkar aracıdır. Bu durumda daha üst değerlerle bir otokontrol sistemine bağlı olmayan bilim adamı, bilim ahlakının sınırlarını aşarak her zaman için bilimi istismar edebilir. İntihal (Türkçe'deki tam karşılığıyla bilim hırsızlığı) adıyla üniversitelerimizin önemli sorunlarından birisini oluşturmaktadır. İntihal büyük suç sayılmakla birlikte ciddi bir cezalandırma görmemektedir. Şimdiye kadar Rektörlük ve YÖK başkanlığına çıkmış, etkin politik faaliyetleriyle Türkiye'de tanınmış kişilerin

arasında ciddi bilim hırsızlıkları tespit edilmiştir. Ancak sırtını devlete dayanmış örgütlenişlerin sahipleri olan bu kimseler hiç bir cezai müeyyideye tabi olmamışlardır. Öyle ki bir kısmının yegane akademik çalışması olan Doktora tezlerinin bile aşırma olduğu bilinmektedir. 28 Şubat döneminde, başörtüsüyle, tüm düzeni ve insanlığı zorlayarak mücadele veren ve şimdilerde Ergenekon sanığı olarak yargılanan zamanın YÖK Başkanına bir rektörün, "İyi de bu polisliye faaliyetlerin arasında dersler nasıl gidecek, bilim ne olacak" sözüne verdiği "aptal senden ders ve bilim isteyen kim" cevabı basın organlarında yer almıştı ki bilim ahlaksızlığını bundan daha iyi ifade edebilecek bir örnek olamaz.

Araştırma sayısı ve seviyeli eser verme bakımından eleştirek bile üniversitelerimizdeki akademisyenler şüphesiz işin ahlakına uygun bir şekilde sessizce çalışmaktadırlar. İlegal örgütlenişlerle toplumun burnunu sürtenler, katsayı skandalı gibi oyunlarla on birlerce öğrenciyi mağdur edenler aynı zamanda bilim ahlakını ihlal eden bir azınlıktır.

Nereden bakarsak bakalım konulan ölçekler tartışılır olsa bile bilim ve ideoloji farklı şeylerdir. Bilimin genel geçer formel bir mantığı vardır. İdeoloji böyle bir mantığa sahip değildir. Her şeye içerden bakar, doğru olan onun kabul ettiği'dir ve bu araştırmayı gerektirmeyecek kadar açıktır. Bilimin önünde ideolojik politik engeller olamaz. Ne konu belirleme ve ne de sonuçlandırma bakımından ilimin sınırlarını ancak bilimin söz konusu edilen formel mantığı çizer. Yasaklı konular ve tehlikeli sonuçlar öngörüsü bilim ahlakıyla bağdaştıramaz. Ne var ki Türkiye, kendisi mevzii ama etkisi büyük olan böylesi bilim ahlaksızlığını yaşamaktadır. Sözü edilen YÖK Başkanı gönderdiği gizli tamimde master ve doktora tezlerinde din ile ilgili konuların yer almamasını Atatürk ve Cumhuriyetin işlenmesi gerektiğini belirtmiş, dini çağırıştırarak doğru dillerine öğrenci alımının önüne ciddi engeller çıkarmıştı ki bu tam anlamıyla bir faşist tutumdur ve bilim ahlakıyla bağdaştıramaz.

Cihan Aktaş
aktascihan@gmail.com

Lidaru ya da İpli Kadın

Hacer Gündüz için...

Köydeki sohbet ortamlarında sarfedilen bir sözün hangi söze kapı açacağı belli olmaz. Fazladan bir söz yüzünden kendi kendini yiyip bitirmektense, ağaçların, otların dostluğuna kaçmaya hazır olduğunu herkes bilir.

Terkedilmiş kadınlara özgü bir gölgesi vardı, hiç ayrılmayacağı benzeyen mutlu çiftlerden binlerce defa özür diler gibi bakışı yüzünden. Herkesten özür diler gibi dururdu aslında, bir adım geride, arkalarda, eski elbiselerin, rengi solmuş peşamalların içinde. Bırakıldı çünkü, yıllar önce apansız terk edildi ve bir daha da aranıp sorulmadı; çocuklarıyla birlikte. Onlar da benim yüzümden bırakıldılar.

Başka bir kadın olsaydı onun yerinde, bir yolunu bulup gitmez miydi Almanya'ya? Başka bir kadının hayali, günün birinde dönüp gelmesini sağlar mıydı, bırakıp da gidenin? Bu sorular üzerine fikir yürütmekten hoşlanmazdı. Konu açıldığında sıkılır, ipini omuzuna atarak ormana doğru giderdi. Lidaru, Lidaru, diye bağırdı arkasından çocuklar. Bu ona yanında taşıdığı ipi yüzünden konulmuş lâkap, ama ismi Vildane.

Kimileri, onu eskiden beri tanımayanlar, "Lidaru" kelimesinin Türkçesini kullanıyor, İpli Kadın diye söz ediyorlar arkasından. İpi her zaman yanında, çünkü beklenmedik bir anda ormana kaçmak isteyebilir. Köydeki sohbet ortamlarında sarfedilen bir sözün hangi söze kapı açacağı belli olmaz. Fazladan bir söz yüzünden kendi kendini yiyip bitirmektense, ağaçların, otların

dostluğuna kaçmaya hazır olduğunu herkes bilir.

Ormana zaten gidecekti, daha sonra öyle söylerdi. Ormanda her zaman yapılacak bir iş bulunurdu. Ağaçların altında saatlerce dolaşır, ot toplar, odun keser, ipine bağlar getirirdi. Cuma günü dışında... Cuma günü çalışmaz, köyün hastalarıyla ilgilenirdi. Onların çamaşırlarını yıkar, yemeklerini yedirirdi. Kimisinin banyo yapmasına yardımcı olurdu. Hayır için. Bu ona yaşama sevinci verirdi. Bir işe yaramak, bir derde derman olmak gerekir dünyada. Bırakılmış kadın olarak yaşamının da incelikleri vardır. Her eve girip çıkmazdı. Kalbini herkese açmaz, bırakıp giden adam üzerine konuşmayı da sevmezdi.

Çünkü sevildiğini bildiği anlar vardı ve onları hatırd tutmayı önemsiyordu. Birlikte büyüyen iki kardeş çocuğuna özgü hoş karşılaşmalar, bakışmalar, kaçışmalar... Bunları yaşamıştı. Bir gün bir telefon geldi: "İki Amerikalı kadın sizin bahçelerinizde geziniyor, biri sürekli ağlıyor." Sürekli ağlayan kadın aslında Amerikalı değil, ama kardeşiyle İngilizce anlaşıyor. Bırakıp giden adamın Almanya'da evlendiği kadından olan iki kızından biri, bir bilim kadını. Ortaasya'da bir ülkeye giderken aklına düşmüş: Burası

babamın memleketi. Bırakılan kadının oğluyla konuşuyor telefonda: "Siz çok şanslısınız babanızın yanında yaşamadığınız için."

Nasıl bir adam bırakıp da giden? Sanki unutmuştur, Vildane. Oğlunun ısrarıyla eski günlerden söz etmeye razı oldu bu kez. Önce bizi istemişti Almanya'ya. Kayınbabam göndermedi. İş güc var, kim yapacak?

Bırakılan kadın sayılmaz öyleyse, peki neden hikayeyi bu şekilde anlatmıyor?

O zamanlar kayınbabam sağdı. Bana söz düşmezdi. Kayınbaba çok uzun yaşadı ve bırakıldığı varsayılan kadının oğullarına göz kulak oldu. Fakat o bir kez daha geldi, Mollaçayırı'na kadar geldi de yukarı çıkmadı.

Bu bir rüya ya da başka bir şey. Ne olduğuna kimse karar veremiyor. O gerçekten de bir kez geldi mi? Öyle, geldiğini söylüyor Vildane. Çay bahçelerine giden yolda görünmüş, karşısına çıkmış ve kolunu tutmuştu. Kolunu hiç bırakmayacak gibiydi. Daha sonra neler olmuştu ki... Vildane alzaymıra yakalanmıştı. Hayali gerçeğe karıştırıyordu. Neşeli bir kadındı, gelini öyle söyledi. Fakat hep tedirgindi de, Bırakıp Giden üzerine karşılaştığı sorular yüzünden. Nasıl adam o, insan

değilmiş, erkek değilmiş, derler, nefretini kusması için yüzüne bakarlardı. Kolay bir yas paylaşımı gibi görünüyordu olmalıydı ona bu kışkırtmalar. Susar ya da konuyu değiştirirdi. Bırakıp giden biri yok ki dönsün, adam tahsile gitmişti Almanya'ya, öyle değil miydi? Bir telgrafta açıkça, çocukları alıp gelsin, amcamın oğlu onları İstanbul'dan uçağa bindirsin, denmişti. Doğru, bir telgraf gelmişti o şekilde, ama bilet gönderilmemişti ve kayınbabasının mazareti çok geçerliydi. Elden ayaktan düşüyordu o ve evin içinde genç sesler istiyordu.

Terkedildiği düşünülmesi için yaşını yitirmişti oysa. Çoktandır, genç taklidi yapan bir yaşlıydı. İnsanlar içten içe böyle bir hikayenin geride kalan kadın kahramanının sonsuzca terk edilmiş olmasını istiyorlardı.

Zavallı, genç bir gelinken terkedildi, bunu hak etmiyordu, güzeldi, çalışkandı, terbiyeliydi; yazısı böyleymiş, kaderi buymuş, diyorlardı.

Yeri doldurulamaz olduğunu dile getiren yoktu. O çocuklarını alıp da geçip giderse evin neşesi söner diye düşünmüştü kayınbabası. Kalabalık gıysilerine karşılık çevik adımlarla yürüdüğünü hatırlardı yaşlılar.

Hizmet etmeyi seviyordu. Sürekli koşuşturması ve hizmeti, bırakılmışlığının duyurduğu özrünün bir ifadesi gibi görünürdü gelinine.

Boşboşuna onu oturup dinlenmeye davet ederdi. Köşesine çekilip dinlenmesinin zamanı gelmedi mi... Niçin biri su istediğinde kimse değil, gelini ya da torunu değil, o koşuyor... Hâlâ neden bırakıp gidenin bahsi

geçtiğinde ipini alarak ormanın yolunu tutuyor?

Bir de kesintisiz uyumazdı geceleri, o yüzden de gün içinde ara ara dalıp giderdi. Sabit bir yatağı yoktu, uykusu geldiğinde küçük bir koltuğa, bir mindere kıvrılırdı. Sürekli teyakkuz halinde uyduğunu anlatırdı, bedeninin biçimi. Cenin hali içinde olurdu, uykuya geçtiğinde. Yumulur, ufulardı. Sanki elif halinden vav haline geçerdi. Gündüz saatlerinde bir elif gibi dimdik koşturan kadını uykuda vav halinde izlerken şaşırırdı yakınları.

Öldüğünde yıkamakta zorluk çektiğini söyledi gelini. Yine cenin hali içinde, fakat kaskatıydı bedeni. Sağ bacağına daha çok kıvrırmıştı, düzeltmedik, diyordu, başsağlığı için gelenlere. ◀

Neşeli bir kadındı, gelini öyle söyledi. Fakat hep tedirgindi de, Bırakıp Giden üzerine karşılaştığı sorular yüzünden. Nasıl adam o, insan değilmiş, erkek değilmiş, derler, nefretini kusması için yüzüne bakarlardı. Kolay bir yas paylaşımı gibi görünüyordu olmalıydı ona bu kışkırtmalar.

DAVLUMBAZ

İsmihan Şimşek
ismihansimsek@gmail.com

Fotoğraflar: İsmihan Şimşek

Mutlu Tönbekici:

"Bizim Mahalle-Karşı Mahalle Sıktı, 3. Mahalle İstiyorum"

Evinin olduğu sokağın başında kırmızılı bir hanım beliriveriyor. Bu kesin o'dur diye geçiriyorum içimden, bana doğru yürüdükçe eminliğim artıyor. Göz göze geliyoruz birbirinin mahallesinde salyangoz satmaya yeltenen bir halin çok uzağında...

Hafızamda yer eden bazı yazıları geliyor gözümün önüne. Nereden başlasam diye düşündürmeden kendi mecrasını belirliyor kelimeler bugünü beklemiş gibi. Neden bir araya geldiğimize, bir başkasıyla değil de neden onunla bu söyleşi gerçekleştirmek istediğimize dair gizli bir bilgi var sanki zihnimizin bir köşesinde. Ses tonundaki canlılığın, kimliğiyle müsemma oluşuna şahitliğimle sohbet başlıyor. "Tuğçe Baran" mevzusunu hiç açmamaya and içmiş olarak.

Sizin yazılarınızın altında isminizi görmesek de bunu Mutlu Tönbekici yazmıştır diyebiliyoruz. Üslup yazdıkça mı oluşur, yoksa zaten belli bir tarzı olan kişi yazı yazmaya başlayınca da diğerleri arasından mı sıyrılır?

Bu iltifatı ilk defa duyuyorum, itiraf edeyim çok hoşuma gitti. Hissedilen bir üslubum varsa ne mutlu bana. Üslup başta yoksa bir şey olmuyor. Ama baştan itibaren varsa yazdıkça gelişen bir şey. Üslubu olan yazarlara baktığınız zaman hiçbiri başladığı gibi değil. Perihan Mağden'in üslup serüveni mesela beni her zaman çok etkilemiştir. Baştan itibaren bir tarzı vardı ama o tarz şahane bir şekilde evrildi, serpildi ve sonunda bazıları için anlaşılmaz bir hal aldı. Ve o noktada bıraktı. Son on yılın en çarpıcı kalem olarak iz bıraktı.

Bazen "bütün bunları neden yazıyorum, neyi değiştiriyorum, köşe yazarlığı da ne ola ki" şeklinde

düşündüğünüz oluyor mu? Çünkü "köşe yazarlığıyla dünya kurtarılmaz" gibi bir cümle var. Köşe yazarlığıyla ne yapılır?

Eğlenilir ve eğlendirilir! Köşelerle ne dünya kurtarılır ne de bir fikri empoze edilebilir. Herkes kendi gibi düşünen köşecileri okuyor anladığım kadarıyla. "Bir köşe okudum bütün fikrim değişti" diyen kimse bilmiyorum. "Bak ne güzel yazmış" dedikleri zaman anlıyorum ki "bak benim fikrimi ne güzel yazmış" demek istiyor. Bir çeşit "yalnız değilim" tesellisi köşe okumak.

Yazı köşeniz aynı zamanda atış alanınız mı? Sürekli biri ya da bir şeyle cebelleşme hali var gibi... Laptoptan tutun, su faturasına, kendi okurlarınızdan, diğer köşe yazarlarına, devletten orduya kadar...

Atış alanı demeyelim de dertleşme alanı diyelim. Sürekli bir cebelleşme hali hepimizde yok mu? Köşe

okumak kadar köşe yazmak da aslında bir "yalnız değilim" tesellisi. İlla birileri çıkıyor "benim de başıma geldi" diyor mesela. Çok tırvırı bir konuymuş gibi gelse de başta, bakıyorsun birçok insan aynı şeylerle uğraşmış, aynı dertleri yaşıyor veya aynı fikirde. Yalnızlığımızı gideriyoruz işte karşılıklı.

"Cumhuriyetin başka kadınları" isimli yazınızda "cumhuriyet kadını" kavramını adeta ütöpik bir kavram olarak sunuyorsunuz. Resmi ideolojinin pratik hayat ile uyuşturmadığı bunun gibi başka hangi kavramlar ve durumlar var?

"Cumhuriyet Kadını" projesi esasen iyi bir proje. Veya en azından benim anladığım anlamda. Yani okuyan, çalışan, memleketten ve dünyadan haberli olan, kendi ayakları üzerinde durabilen, kocasına veya ailesine bağımlı olmayan kadın anlıyorum ben o laftan. Çok da ütöpik değil aslında. Oldu da. Yüz binlerce kız

Siz, başınız örtülü diye niye bir "Cumhuriyet Kadını" sayılmayınız ki! Okudunuz ve çalışıyorsunuz. Kendi ayaklarınızın üzerinde duruyorsunuz. Eminim kendinizi ezdirmezsiniz. Ezdiriyorsanız çok ayıp ediyorsunuzdur. Viyana'da okumalar vız gelmiş tırs gitmiş demektir. Bu kadar basit aslında. Kadınların özgürleşmesine giden her yol benim için mübahtır. Kardelen projesini de desteklerim, ÖNDER projesini de.

okudu, milyonlarca kadın çatır çatır çalıştı, okumaya ve çalışmaya da devam ediyor. Bu kavram, ideolojiden arındırılarak yeniden canlandırılmalı bile hatta. Siz, başınız örtülü diye niye bir "Cumhuriyet Kadını" sayılmayınız ki! Okudunuz ve çalışıyorsunuz. Kendi ayaklarınızın üzerinde duruyorsunuz. Eminim kendinizi ezdirmezsiniz. Ezdiriyorsanız çok ayıp ediyorsunuzdur. Viyana'da okumalar vız gelmiş tırs gitmiş demektir. Bu kadar basit aslında.

Kadınların özgürleşmesine doğru giden her yol benim için mübahtır. Kardelen projesini de desteklerim Önder projesini de. Türkiye'nin haysiyetli, kişilikli, güçlü ve cewal kadınlara ihtiyacı var. İster başı açık olsun ister başı kapalı. İnanın kurtuluşu bunda buluyorum.

Resmi ideolojinin pratik hayatla uyuşmadığı yüzlerce konu var. Herhalde en önde gidene Kürt meselesidir. İşin içinden çıkılmaz bir hal alıncaya kadar ısrar edildi. Ne olacak merakla bekliyoruz.

Son zamanlarda ortaya çıkan "bizim mahalle-karşı mahalle" karşılaştırmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Siz hangi mahalleden bakıyorsunuz tüm bu yazılıp çizilenlere?

Mahalle dışından bakıyorum sanırım. Veya bakmaya çalışıyorum. Zira kendimi hangi mahalleye koysam olmuyor. İslami bir hayat sürmüyorum, sürmek de istemiyorum. Öte yandan darbe tehditli, tektipleştirici, antlı, resmi tarihli, tek ırk, tek dil, tek mezhep bir hayat da sürmek istemiyorum. Ne İslam tektipleştirme çabaları

hoşuma gidiyor ne Kemalist tektipleştirme çabaları. Ben her iki mahalleden de sıkılıyorum. Üçüncü mahalle de olmalı. İlla mahallen neresi diye sorarsanız evet üçüncü mahalle derim.

Bu mahalle ayrımlarının kutuplaşmayı körükleyen bir yönü var mı, yoksa tanımladıkça tarafları rahatlatarak iletişimin sağlıklı ilerlemesini sağlıyor olabilir mi?

Aptallar için kutuplaştırıcı bir etkisi vardır muhakkak ve her iki mahallenin de hayli aptalı var kabul etmek gerek ki. Evet dediğiniz gibi tarafları rahatlatıcı bir etkisi var. "Yalnız değilim" tesellisi yine. Hesapça bir aidiyet. Beşiktaşlı veya Galatasaraylı olmak gibi. Üstelik karşı taraf diye gördükleri insanları da tanımaya zahmet etmeden karalama ve hatta öcü görme mekanizması. İslami taraf bunu

daha fazla yapıyor üstelik. Fakat akıllı insan için bunlar farazi ve gerçekçi olmayan mahalleler. Sırf başı kapalı diye birini karşı tarafımda addedemeyeceğim gibi sırf başı açık diye kendi tarafımda da addedemem.

Benim mahallem cahil olmayan, klişe olmayan, faşist olmayan ve mizah duygusu olan kişilerden oluşur. Gerisi hangi mahalleden olursa olsun benim için karşı mahalledir.

Sizi her iki mahalle için de okunabilir, kabullenilebilir kılan nedir?

Her iki mahalleye de aynı mesafede duruyor olmam herhalde. Temel insan haklarından başka bir doğrum yok. Hem Musa'nın hem İsa'nın hakkını savunup ne Musa'ya ne İsa'ya yaranabilenlerden. Ama bu da benim tabiatım.

Gelecek, ölüm, öte dünya ve Yaratıcı kavramları hakkında neler düşünüyorsunuz? Bir gün yok olup gitmek, hiç olmamış gibi olmak, en azından dünyadaki kısacık ömrü yetersiz bulmak gibi fikirler hiç zihninizi meşgul ediyor mu? Ediyorsa nasıl baş ediyorsunuz?

Ölüm ölümdür. Gerisi kafamı hiç kurcalamıyor açıkçası. Bu kısacık hayat bana yetiyor. Herkeste ölüm korkusu vardır bende ise ölememe korkusu var. Haddinden fazla yaşayacağım diye ödüm kopuyor. Cehennem de cennet de burada.

"İrtica geliyor, bizi kesecekler" yaygarasının yeniden yutturulabileceği bir dönemi olacak mıdır Türkiye'nin sizce?

İran devrimi olduğundan beri bu yaygara ile büyüdüm, 30 yıl oldu... 30 yıldır içimi şişirdiler. Asmalar kesmeler de olacaktır bu arada, oluyor da, son İdil Biret konserinde de gördük. Marjinal seviyede bir potansiyel var hakikaten. Ama hep vardı. Madımak'ı unutmak mümkün mü? Ama bu tip olaylar hep marjinal kaldı. Sistemli olmadı.

Bana kimse yutturamaz böyle bir zokayı bir daha ama bu zokayı bile bile yutmak isteyenler de az değil. Bu paranoya onları dinç ve genç mi tutuyordur nedir... Sürekli teyakkuzda olmanın getirdiği bir telaştan mı besleniyorlar bilmiyorum ama beni yordu. İran devrimi olduğundan beri bu yaygara ile büyüdüm, 30 yıl oldu... 30 yıldır içimi şişirdiler. Asmalar kesmeler de olacaktır bu arada, oluyor da, son İdil Biret konserinde de gördük. Marjinal seviyede bir potansiyel var

hakikaten. Ama hep vardı. Madımak'ı unutmak mümkün mü? Ama bu tip olaylar hep marjinal kaldı. Sistemli olmadı. Sistemliymiş gibi davranılması beni sinir ediyor. Ama asma kesme dışında çok şey oluyor tabii. Fethullah Gülen hareketi son derece sistemli, disiplinli ve kararlı bir hareket. Asmadan kesmeden de İslami bir şeyler yapılabiliyor yani. Bunu beğeniriz beğenmeyiz ayrı.

Üniversite yıllarınızdan bahsetsek biraz? Siz eğitim sisteminin hangi olumsuz ya da olumlu yönleriyle muhatap oldunuz?

Ne yurdu, ne kütüphanesi ne adam gibi kantini olan, inşası tamamlanmamış berbat bir kampüste (bu nedenle hayli hayal kırıklığı içinde) ama öte yandan da bir daha kolay kolay bir araya gelemeyecek bir kadro ile eğitim gördüm. Hocalarımı sayayım: Taner Berksoy, Asaf Savaş Akad, Ayhan Aktar, Hürşit Güneş, Mete Tunçay, Şule Kut, pek olumlu hislerim olmasa da Nilüfer Narlı... Çok süper bir ekipti, çok şey öğrendim. Ama o kampüste eğitim vermek cidden

çok büyük bir ayıptır, YÖK'ü affedemem. **Sizin üniversite döneminizle bu dönem arasında bir karşılaştırma yapsanız eksiler ve artılar nasıl sıralanır? YÖK bu eksi ve artıların neresinde kalır?**

Benim iki yıl önce bir master denemem oldu. Üniversiteye tekrar gidişim öyle oldu. Bu sefer özel üniversitede. Anladım ki her şey hocaya bakıyor. Tamam, çok güzel kampüsler yapıyorlar ki öğrenciliğin tadı çokça da kampüsün güzelliğinden gelir ama maksat öğrenmek ise kampüs mampüs palavra. Hocan iyi ise öğrenme zevkinden dört köşe oluyorsun. Değilse cahil kalmakla kalmıyor bir de öğrenme, bilgi düşmanı veya benim gibi master düşmanı oluyorsun. Bırakmak zorunda kaldım çünkü bir süper hocaya karşılık üç zirva hocayı çekecek durumda değilim. Yazık ki açılan okulların ihtiyaç duyduğu kadar esaslı hoca yok piyasada. Çok fena ellere kalıyor eğitim işi. (YÖK neresinde kaldı açıkçası bilemeyecek kadar uzağım konudan.) ◀

İNSAN, BAYRAM VE DİN

Bayramlar, toplumların kültürlerini oluşturan son derece önemli unsurlardır. Bir toplumu, bayrama nasıl hazırlandığı, bayramı ne şekilde geçirdiği, ne kadar değer verdiği hususlarında gözlemlersek, kültürü ve ahlakî değerleri hakkında kayda değer bilgi birikimi edinebiliriz.

Yılın her günü birbirine eşit değil elbet. Olmamalı da. İnsanoğlunun doğasına aykırı. O günler içinde doğum günleri, yıldönümleri, popüler kültürün toplumlara adapte ettiği bazı özel(!) günler dışında, tarihin ve kültürün aynası niteliğinde olan bayramların yerini ayırmak gerekir.

Biraz köken bilgisi verecek olursak; Kaşgarlı Mahmud'un tespiti, kelimenin aslının Farsça "bezram" olduğu ve sevinç, eğlence günü anlamına geldiğidir. Bayram olarak telaffuz edilmesi ise Oğuzlara aittir. Arapçada el-ıyd kelimesi "âdet hâlini alan sevinç ve keder; bir araya toplanma günü" anlamındadır ve bayram kelimesinin karşılığıdır. Aslında kelimenin kökenleri ne çok şey ifade ediyor.

İnsanlar, tarih içinde kendilerine önemli gelen olayları bayram ilan ederek, onları çeşitli merasimlerle kutlamışlar. Öyle ki Çatalhöyük duvar

resimlerinde M.Ö. VI. yüzyıla ait bayram sahnesi tasvirleri kayda geçmiş ve bu tasvirde toplu bir dans sahnesi resmedilmmişti.

Bayram günlerinde dans, raks etme merasimlerinin yanı sıra bazen mahkûmların affedilmesi gibi uygulamalar da görülüyor. Yeme-içmenin normal günlerden fazla olduğu da dikkat çekiyor. Tüm bunlar bayram günlerinin mutlucu yaşanan günler olması, toplu bir şekilde eğlenme, birlik ve beraberlik içgüdüsünün dışı vurumu olarak değerlendirilebilir. Geçmişte de günümüzde de insanlar belki unutmak istemedikleri ama geri plana attıkları değerleri ve olayları hatırlamak ve yaşadığı topluma aidiyetini, beraberce kutladığı bayramlarda daha yoğun hissetmek için bayramlara ihtiyaç duyarlar. Dinî bayramlarda ibadetlerin toplu olarak ifa edilmesi de bunun bir sonucu olsa gerek.

Bayramlar, toplumların kültürlerini oluşturan son derece önemli unsurlardır. Bir toplumu, bayrama nasıl hazırlandığı, bayramı ne şekilde geçirdiği, ne kadar değer verdiği hususlarında gözlemlersek, kültürü ve ahlakî değerleri hakkında kayda değer bilgi birikimi edinebiliriz. Her ne kadar bayramlar olan değil olması gereken bir ahlakın sergilendiği günler olsa da toplumun günlük değerlerinden tarihi gerçeklerine kadar büyük izler taşır.

Yahudilikte ve Hıristiyanlıkta Bayram

Yahudiler, Mısır esaretinden kurtuluşlarının yıl dönümünü canlandırdıkları Pesah bayramında Tevrat okurlar ve dua ederler. Bayram sofraları bir ziyafet sofrası değil, tuzsuz ekmek ve acı otların bulunduğu mütevazı bir sofradan ibarettir. Tövbe ve af günü olarak kabul ettikleri ve oruçlu geçirdikleri Yom Kippur da diğer

bayramlarındandır. Yaptıklarını düşünüp gözden geçirmek için iş yapmadan geçirdikleri Şabat ve daha başka bayramları da vardır.

Yahudilerin bayramları her ne kadar Tanrı'yla iyi ilişki kurmak gibi amaçlar taşısa da, tarihte yaşanmış olayları diri tutma istekleri de göz ardı edilemez.

Hıristiyanların bazı bayramlarında, gerek tarihlerinde gerek başka unsurlarda Katolik ve Ortodoks değişkenliği dikkat çeken bir husus.

Herkes tarafından bilindiği gibi Noel Hıristiyanların en önemli bayramlarından. 25 Aralık tarihine denk gelen Noel, Hz. İsa'nın doğumunun kutlamalarını temel alan bir bayram. Noel ve yılbaşı aslında ne aynı güne denk geliyor, ne de aynı anlamı taşıyor. Fakat insanların miladî yılbaşını neden Noel gibi kutladığı ayrı bir soru işareti.

Noel'in bir Hıristiyan bayramı olmasına rağmen, miladî yılbaşını ya da Noel bayramını Noel kutlamaları yaparak geçiren diğer dinlere mensup insanların bulunması da ilginç bir hadise.

Öncesinde beş haftalık bir hazırlık dönemiyle karşılanan ve Hz. İsa'nın ölümünden sonra üçüncü günde dirilişinin kutlandığı Paskalya da Hıristiyanlığın diğer bayramlarından.

Hıristiyan bayramları da Yahudi bayramları gibi tarihte yaşanmış olayları canlandırmaya yönelik amaçlar taşıdığını görebiliyoruz.

Ve Bayrama İslâm Geldi...

Tevhid inancının gölgesinde birleşen tüm dünya Müslümanları ve aynı günlerde coşan gönüller... İşte, Müslümanların bayramı...

Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine'ye hicret ettiğinde, burada Mihrican ve Nevruz adında İran'dan alınma iki bayram kutlandığını görür. "Allah sizin için o iki günü daha hayırlı iki günle, Kurban ve Ramazan bayramlarıyla değiştirmiştir." Buyurur. "Bu günümüzde yapacağımız ilk şey namaz kılmaktır." Hadis-i şerifiyle de

Fotoğraf: Şakire Güneş

bayramların bayram namazıyla başladığını anlamış oluyoruz. Oruç ibadetini hakkıyla yerine getiren, yalnız midesine değil, nefesine de oruç tutturan, "ey oruç tut bizi" tadında bir ramazan ayı geçirmiş Müslümanların Ramazan Bayramından alacağı haz kelimelerle ne kadar ifade edilebilir ki!

Kurban Bayramı da, Hz. İbrahim (a.s.)'in Rabbine karşı oğlu Hz. İsmail (a.s.)'i kurban olarak sunma isteğindeki sadakati yaşamak ve Allah'a yaklaşmak için bir fırsat değil midir? Gelin, kurban için Ali Şeriatî'nin Hacc kitabında insanın kalbini titreten sözlerini hatırlayalım:

Senin İsmail'in kim veya ne?

Makamın mı? Şerefın mi? Konumun mu? Kariyerin mi? ... Gençliğin mi? Güzelliğin mi?...

O, seni iman yolunda zayıflatan, gitmeye değil, kalmaya çağıran, sorumluluk yolunda seni tereddüde düşüren ... her şey...

Bu bilinçle kesilen bir kurban, Allah'ı memnun etmiş bir Müslüman ve akabinde sofralarda paylaşılan kurban etleri... Beraber doyan karınlar... Tıpkı Ramazan Bayramı'nda olduğu gibi. İnsanın işte bayram böyle olur diye haykırısı geliyor.

Tevhid inancının gölgesinde birleşen tüm dünya Müslümanları ve aynı

günlerde coşan gönüller... İşte, Müslümanların bayramı...

Her Şey Değişiyor... Bayramlar Bile

Dünya, olaylar, olgulara yüklenen anlamlar değiştiğinde, insanların olayları yorumlama biçimleri, bakış açıları da değişiyor şüphesiz. Bu değişimden olumsuz yönde etkilenen değerlerimizdir bayramlar da.

Noel'de Hıristiyan çocukların Noel Baba'yı Hz. İsa'dan daha fazla önemsemeye başlamaları, bu acı gerçeğe bir örnek teşkil edebilir diye düşünüyorum.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in dini terim ve kavramların korunması hususundaki hassas tutumuna rağmen, dini bir bayramın ismini "şeker bayramı" olarak değiştirmeye çalışmak yalnız bayramın ismini etkileyen bir faktör değil takdir edersiniz ki. Ya da bayram tatili denilince bayramın değil tatilin öncelik alınmaya başlanmasının topluma ne denli zarar verdiği açıkça ortada. Ahlakî çözümlerin tetiklenmesi, toplumun kültüründen kopmasıyla doğru orantılıdır sonuçta. Buna karşı durmak için, bayramlara tüm dünya olarak sahip çıkılması gerçeğini destekliyorum.

Bayramı bir mü'min bilinciyle karşılamak, yaşamak ve yaşanmasına ortam hazırlamak ve dolayısıyla bayram gibi bayramlar geçirmek duasıyla... ◀

Tuğba İsmailoğlu Kacı

Avrupa'da Türk İmajının Dönüşümü

Habsburg Hanedanlığı, halkının "Türk algısı" nı bir korku unsuru olarak kullanmak suretiyle topraklarının birliğini ve bütünlüğünü korumayı hedeflemiştir. Koyu Katolik olan Habsburg Devleti topraklarında büyük bir hızla yayılmakta olan Protestanlığa karşı şedit politikalar uygulamaktadır ve Protestanlığa büyük ilgi gösteren Macarlar başka dinlere karşı oldukça hoşgörülü davranan Osmanlı hâkimiyetini istemektedirler. Bu sebepten Protestanlarla mücadele eden Habsburg Devleti, güneydoğu topraklarındaki halkın Türklere karşı sempati duymasını önlemeye çalışmıştır.

Osmanlı Devleti'nin batıya doğru genişlemesi Avrupalılar tarafından sürekli korkuyla izlenmiştir. 1453'de İstanbul'un Padişah II. Mehmet tarafından fethedilmesi Hıristiyanlığın iki kalesinden birinin düşmesi olarak algılanmış ve Katolik Avrupa büyük bir telaş içine düşmüştür. Bu bağlamda Habsburg Hanedanlığı tarafından yönetilen Avusturya Devleti, Hıristiyan Avrupa'nın temsilcisi olarak Osmanlı ile karşı karşıya gelmek durumunda kalmıştır. Osmanlı ve Avusturya Devletleri, Güneydoğu Avrupa toprakları için neredeyse 300 yıl boyunca mücadele içinde bulunmuşlar ve uzun yıllar Osmanlı Devleti bu savaşlarda üstünlük kurmuştur. 1526 Mohaç Meydan Savaşı'nda Kanuni Sultan Süleyman önderliğinde elde ettiği zaferle Macaristan Devleti'ne son veren Osmanlı, Macar topraklarının büyük kısmını kendi topraklarına katmıştır. Bu tarihten itibaren Osmanlı'nın Macar topraklarındaki ilerleyişi hızla devam etmiş ve 1683'e gelindiğinde Osmanlı sınırlarını Viyana'yı tehdit edecek kadar genişletmiştir.

16. yüzyıldan itibaren Habsburg topraklarında doğrudan tehdit olarak algılanan Osmanlı Devleti'ne karşı pek çok tedbir alınmış ve sayısız politika geliştirilmiştir. İslam'la özdeşleştirilen Türkler din temelli devlet algısının bir sonucu olarak Avrupalılar tarafından

"Türk - Avusturya Silah Kardeşliği", Galiciya'da savaşan Osmanlı askerlerine yardım toplamak için bastırılmış, renkli taş baskı sokak afişi, Viyana 1916

ötekileştirilmiştir. Avrupalı yöneticiler, topraklarında Türklere karşı propaganda yaparak halk arasında Türk korkusunun yayılmasını ve olumsuz bir Türk algısının yerleşmesini sağlamışlardır. Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu*'nın tacını taşıyan Habsburg Hanedanlığı, halkının "Türk algısı"nı bir korku unsuru olarak kullanmak suretiyle topraklarının birliğini ve bütünlüğünü korumayı hedeflemiştir. Koyu Katolik olan Habsburg Devleti topraklarında büyük bir hızla yayılmakta olan Protestanlığa karşı şedit politikalar uygulamaktadır ve Protestanlığa büyük ilgi gösteren Macarlar başka dinlere karşı oldukça hoşgörülü davranan Osmanlı hâkimiyetini istemektedirler.

Bu sebepten Protestanlarla mücadele eden Habsburg Devleti, güneydoğu topraklarındaki halkın Türklere karşı sempati duymasını önlemeye çalışmıştır. Türkleri kötü şekilde resmeden tablo ve süslemelerin yoğunlaştığı dönemde, özellikle 16. yüzyılda matbaanın yaygın olarak kullanılmaya başlanmasıyla Türk aleyhtarlığının yapıldığı el ilanları, kitapçıklar, broşürler basılmış ve bunlar sokaklarda dağıtılmıştır. Halk, barbar, cani, acımasız olarak resmedilen Türklere karşı dehşet bir korku duymaktadır ve dönemin en korku salan sözü "Türkler geliyor"dur. Büyütülen bu korkuyla ayrıca başka çıkarlar da elde edilmektedir.

Habsburg yöneticileri derebeylik sistemiyle yönetilen topraklarında giderlerini köylülerden toplanan vergilerle sağlamaktadır. İmparatorluk uzun süre devam eden Türk savaşlarını finanse edebilmek için de bu vergilere gereksinim duymuştur. "Türk vergisi" olarak bilinen bu vergiler, kimi zaman amacının dışında kullanılarak başka yerlere sarf edilmiş ve halkın bu konudaki korkusu, hassasiyeti kötüye kullanılmıştır.

İki devlet arasındaki savaşlar 1683'e değin Osmanlı'nın ezici üstünlüğünde seyretmiştir. Ancak Sadrazam Kara Mustafa Paşa komutasındaki Türk ordusunun 1683 yılında ikinci kez kuşattığı Viyana önlerinde yenilgiye uğramasının ardından Osmanlı Devleti'ne karşı Kutsal İttifak kurulmuş ve Osmanlı on beş yıl boyunca dört devlete karşı savaşmak zorunda kalmıştır. Avusturya,

Lehistan, Rusya ve Venedig Cumhuriyeti ile farklı cephelerde savaşan Osmanlı Devleti bu dönemde büyük toprak kaybına uğramıştır. Dolayısıyla II. Viyana Kuşatması, gerek Osmanlı Devleti tarihinde, gerek Osmanlı-Avusturya ilişkilerinin genel seyrinde bir dönüm noktasıdır. 1683'e kadar Osmanlı saldıran, Avusturya savunan konumundayken, kuşatmanın ardından roller değişmiş ve Osmanlı Temesvar dışında Macaristan'daki tüm topraklarını kaybetmiştir. II. Viyana Kuşatması'na ve Viyana şehrine atfedilen önemin anlamı buradan gelmektedir. Viyana'nın Türkler tarafından ikinci kez kuşatılması Avrupa'da birlik, beraberlik bilincinin oluşmasına sebep olmuş ve kıta Avrupasının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Avrupa'nın giriş kapısı

Avrupalı'nın gözünde hala güçlü olan Osmanlı'nın bir tehlike olarak algılanmasına rağmen yenilebileceği görülünce Türk algısı "olumsuz"dan "olumlu"ya doğru bir değişim geçirmiştir. Artık uzak bir tehdit olan Türklerin Avrupa'daki imajı korku kültüründen eğlence kültürüne doğru bir geçiş yaşamıştır. Alla Turca olarak adlandırılan ve Batı Avrupa'da çok daha önceden var olan Türk modası 18. yüzyılda Orta ve Doğu Avrupa'da da yaygınlık kazanmıştır.

olarak algılanan Viyana'yı Türklerden kurtarmak için Papalık tarafından Müslümanlara karşı Hıristiyanlık bilinci ön plana çıkartılmış ve Viyana Kuşatması'nın başarısızlıkla sonuçlanmasını sağlayan Kutsal İttifak ordusu kurulmuştur.

Bu tarihe kadar asla yenilemez olarak görülen ve kendisinden çekinilen büyük düşman Osmanlı karşısında elde edilen bu zafer, Avrupa'da büyük bir şaşkınlık ve sevince yol açmıştır. Dünya tarihinin de bir kırılma noktası olarak görülen bu olayın ardından Osmanlı'nın üst üste aldığı yenilgiler, Avrupa'daki Türk imajının büyük bir dönüşüm geçirmesine sebep olmuştur.

17. yüzyıla değin güçlü, korkutucu ve acımasız olarak resmedilen Türkler, 18. yüzyıla gelindiğinde, hakim olan barok dünya görüşünün de etkisiyle egzotik, gizemli ve oryantel olanı simgelemeye başlamıştır.

Avrupalı'nın gözünde hala güçlü olan Osmanlı'nın bir tehlike olarak algılanmasına rağmen yenilebileceği görülünce Türk algısı "olumsuz"dan "olumlu"ya doğru bir değişim geçirmiştir. Artık uzak bir tehdit olan Türklerin Avrupa'daki imajı korku kültüründen eğlence kültürüne doğru bir geçiş yaşamıştır. Alla Turca olarak adlandırılan ve Batı Avrupa'da çok daha önceden var olan Türk modası 18. yüzyılda Orta ve Doğu Avrupa'da da yaygınlık kazanmıştır. Bu dönemde Doğu'ya ait olan her şey büyük rağbet görmüş, Avrupalı asiller Türk kıyafetleri içersinde resimlerini yaptırmış, saraylarda hizmet görevi Türk esirlere verilmiştir. Diğer bir yandan Osmanlı üzerinden Avrupa'ya gelen kahve, tütün gibi kültürel değerler Türklerle özdeşleştirilmiş ve Türk motifleriyle yaygınlaşmışlardır. Türk tasvirleri fincanların, vazoların, oyun kartlarının üzerine resmedilmiş, Türkler üzerine "Türk oturuşu", "Türk aşısı", "Türk yolu" gibi çeşitli deyimler üretilmiştir. Türklerin kullandığı ordu, saray, köşk, çakal gibi pek çok kelimenin Almanca'ya geçtiği bu dönemde Türk mutfağından çeşitli tatlılar ve yiyecekler ve bazı Türk kıyafetleri Avrupa'da öğrenilmiş ve sevilmiştir.

Türk modası sadece günlük hayatta değil sanat, edebiyat ve müzikte de varlığını göstermiştir. Türk müzik aletleri ve Mehter Müziği'nin ritimleri Avrupalı sanatkarlar tarafından kullanılmış, Mozart, Beethoven, Strauss gibi ünlü müzisyenler Türk operaları bestelemişler, Avrupa sahnelerinde Türk oyunları oynanmıştır. Halk edebiyatında da kendine yer bulan Türk imajı şiirlerle, şarkılarla betimlenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin Avrupa ile olan askeri, siyasi ve kültürel ilişkileri köklü bir Türk algısının oluşmasına ve Avrupa kültüründe etkin olmasına sebep olmuştur.

*Voltaire'e göre "Ne Kutsal, Ne Roma, Sadece Bir Alay Alman" ◀

Halil Kurbetođlu

Yaşamak

Yaşamak nedir
sevgili dost?
Yaşamak...
Daha ilk günden
'çatallı bir yol
ağzında' "seç"
demek mi neyi ve
nasıl seçeceğini
bilmeden?

Arvasi'ye sorsak 'suya çizilen bir resim', Goethe'ye sorsak 'O'ndan bir yansıma ve mecaz' Schiller, 'haydutlar' diyor, "zincire vurulmuş bir hücrede yatan haydutlar..." İnsan için yaşamak, zincire vurulup bir hücrede kalmaya mahkûm olmak mıdır?

Zincirsiz de nice esirler var fakat esaretinin farkında değiller. Yaşamak bir şiir gibi dizilmek mısralara. Tam, zengin ve yarım kafiyedir yaşamak. Yoksa Hikmet o yüzden mi: yaşamak, bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşesine.../ diyor?

Descartes'e soruyoruz "yaşamak nedir?" "Düşünmektir" diyor Descartes. Yaşamak, takvimlerin devamlı yenilenmesi mi yoksa yenilenen takvimlerin devamlı eskimesi mi acaba? Veya kıtaları kumaş bir ipek gibi keser biçerken, kesilir biçilir ipek haline gelmek mi yaşamak? Yaşamak, Necip Fazıl'ın deyimiyle ölmek... Ölmek midir yaşamak? Yoksa üstadın dediği gibi 'ölmek için ölüme çarpılmak' mıdır? Ölümden sonra hayat bulması mıdır çürümüş ve kokuşmuş cesetlerimizin...

Yaşamak; gençken "şunu sevdim" "bunu sevdim", olgunlaşınca "şunu yaptım" "bunu yaptım", ihtiyarlayınca "kahpe dünya" ve "hey gidi dünya" diye sayıp yetmişinde "çürümek" midir Seyfi Orhon'a göre? Yahya Kemal 'meçhule giden bir gemi olarak tanımlarken' "yaşamı", Mevlana "aslından, vatanından ayrılan insanın tekrar vatanına dönecek kadar yollarda geçirdiği bir süre" der yaşam için.

Pisagor'a sorsak 'herhalde bir noktadan diğer noktaya çizilen doğru' derdi yaşam için. Âşık Veysel'de öyle demiyor mu zaten; "iki kapılı bir handa gidiyorum gündüz gece..."

Konfüçyüs'e göre "hakiki iyiliğe ve mutluluğa götüren ruhun olgunlaşması ve gelişmesi? Brahma'ya göre "hayat 'Nirvana' gerçek mutluluğuna ulaşmak için nefisten bütünüyle feragat etmek? Buda'ya göre "ilahi emri yerine getirerek mutluluğa ulaşmaları için insanlara üfürülen bir esinti? Yahudi bilginlerine göre "iyiliğe ve mutluluğa götüren akla tabi olmak? Hz. İsa'ya göre "insanı iyilik ve

mutluluğa götüren sevgi ile başkalarını sevmektir" yaşam...

Buna karşılık Nietzsche tüm bu tarifleri reddeder ve yaşamı bir hiçten ibaret görür. Ona göre Tanrı ölüdür. Ölümle hayatı anlatır ve yaşamak onun bir boşlukta yuvarlanan ceviz tanesi gibidir. Ucu ve sonu olmayan boşlukta yuvarlanan ceviz tanesi...

Marx'a göre "savaş ve mücadele" Yunus'a göre "barış ve sevgi" yaşam. Hitler "kavga" demiş yaşam için ama geceler boyu hayat üzerinde düşünen Tolstoy neden Hitler kadar rahat olamamış? O da "kavga" deyip kesip atmaz mıydı sanki? Ama Tolstoy; "Yaşam kavgaları önlemek, hayvani değil insani bir şekilde hayat sürmektir" diyor Hitler'e meydan okurcasına...

Yaşamak... Yağmur tanesi gibi. Yeryüzüne inip sonra tekrar buharlaşmak ve tekrar yeryüzüne inmek. Yaşamak gözlerini açmak her doğan yeni güne ve salkım salkım zamanı eritmek üzüm taneleri gibi...

Bozkırdaki Kürşat'a göre "at binip kılıç sallamak", Bakiye göre "gezip eğlenmek" Fuzuli'ye göre "gündüzü olmayan gece..."

Yaşamak arının balını, ağacın meyvesini, ineğin sütünü, tavuğun yumurtasını, kuzunun etini yemek değildir sadece. Yaşamak sivrisinekle, salyangozla, zehirli yılanla, akreple, örümcekle ve kelebekle koyun koyuna yatmaktır.

Yaşamak İskender için "güçle hükmetmek" ve Süleyman için "güce hükmetmektir". Yaşamak bir ağaç gibi toprağa kök salmak, bir sincap gibi nehre baraj kurup ve bir aslan gibi avını çakallarla paylaşmaktır.

Sokrat için, "ölüme değer bir şeyler bulup ölebilmektir" yaşam. Sokrat'ı Sokrat yapan karısının dırdırı, Sokrat'ı ebedi kılan ise mahkemenin "ölüm" kararı değil midir? O halde cesurca ölmektir bezen yaşamak...

Yaşamak bazen ağıt yakmak bazen de kına yakmaktır. Bazen türkü söylemek bazen de sövüp saymak duyarsızcasına. Bazen ağlamak ve bazen gülmektir. Bazen dalgalanıp bazen durulmak. Bazen susup bazen konuşmak ve bazen de haykırmaktır delicesine...

Yaşamak bazen bebekle kundağı ve kundakla bebeği, bazen de ölüyle mezarı ve mezarla ölüyü paylaşmaktır...

Yaşamak bazen bir ömür boyu aynı yastığı paylaşmak sevgiliyle ve bazen de bir ömür yalnız kalmak kendi kendine...

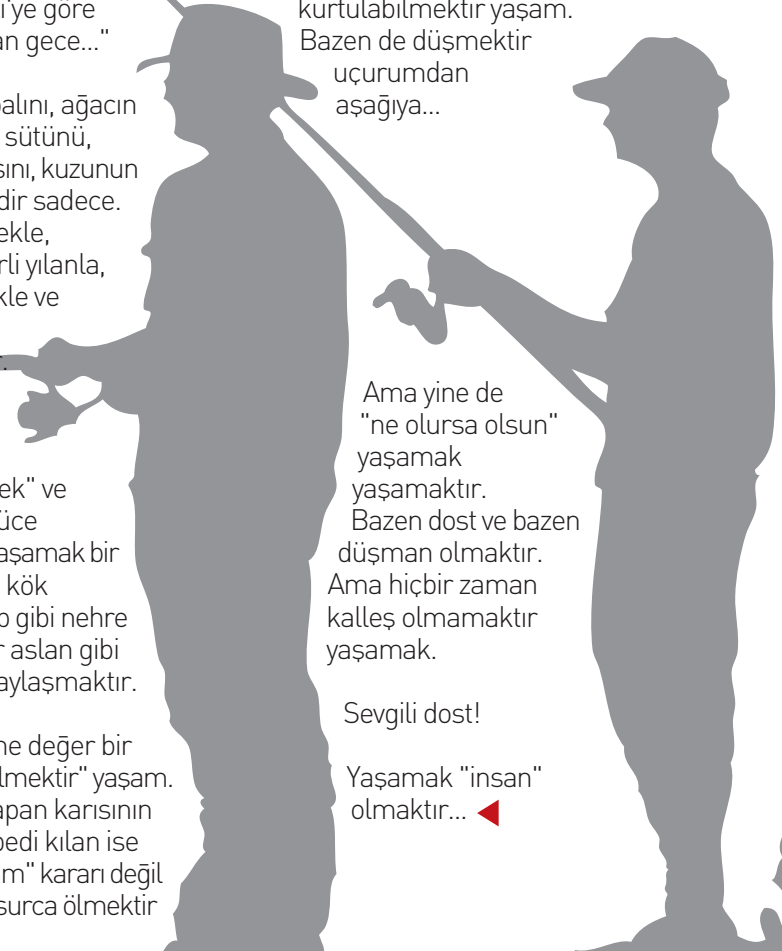
Yaşamak bazen içeri girmek ve bazen dışarı çıkmaktır. Bazen düşmek bazen kalkmak, bazen vermek bazen almak, bazen gitmek bazen gelmek, bazen yemek ve bazen de aç kalmaktır. Bazen sevmek bazen de buğzettir yaşam. Bazen küsmek bazen de barışmaktır. Bazen kızmak ve bazen de affettir. Bazen beklemek bazen de hemen kavuşmaktır. Yaşamak sürüklenmektir bir şelalede kontrolsüzce. Ve bir dala tutunup uçurumdan aşağıya düşmeden kurtulabilmektir yaşam.

Bazen de düşmektir uçurumdan aşağıya...

Ama yine de "ne olursa olsun" yaşamaktır. Bazen dost ve bazen düşman olmaktadır. Ama hiçbir zaman kalles olmamaktır yaşamak.

Sevgili dost!

Yaşamak "insan" olmaktır... ◀

İsmihan Şimşek
ismihansimsek@gmail.com

Saray-Ova

Bir şehre kar yağar, bir şehre yağmur yağar, bir şehre "kurşun" yağar.
Geriye izi kalır. Bir kardelen, bir yeşil ova, delik deşik duvarlar...

Saraybosna

Adını ilk olarak çocukken savaşla birlikte duyduğum Saraybosna'ya son yağmur damlalarıyla birlikte düşüyoruz gökten. Havaalanından çıkıp şöyle bir etrafa baktığımda Doğu Karadeniz'in bir ilçesine gelmişim hissine bürünüyorum. Tepelerinde gördüğünüz tek tük evler Karadeniz yaylalarından bir fotoğraf çiziveriyor. Yağmurun ardından kalan toprak kokusuyla birleşen hafif puslu hava,

Saraybosna'yı daha net bir ekrandan izlememiz için açılıyor öğle vakti. "Herhalde zamanında Osmanlı Sarayı yapıldığı için buraya Saraybosna denmiştir" şeklinde ortaokul yıllarında yaptığım akıl yürütmenin pek yerinde olduğunu sonrasında öğrenmişim. Şimdi efendim, Saraybosna bir şehir halini almaya başladığında Brodec köyünde yaptırılan muhteşem bir Osmanlı Sarayı'ndan dolayı (859/1445)

buraya Sarayova denmiş. Şehrin Bosna Nehri ile bütünleşmesi ise adının Saraybosna olmasını sağlamış. Yani Saraybosna tam olarak fethedilmeden önce Osmanlı'nın sarayı gelmiş köyün ekin arazisine konuvermiş.

Bize ev sahipliği yapacak rehberimizin arabasında, içimdeki merak duygusunun bana olur olmaz şeyler

Dualar Aliya ve Şehitlere

yaptırmasından, kendimi frenleyemeyip sokaklara doğru bırakmaktan korkarak şehir turuna başlıyoruz. Yolda giderken gördüğüm bina ve camilerin çoğunun duvarları savaştan kalan izlerle delik deşik. Fotoğraf çekmek istiyorum fakat ev sahibimiz "bunlar bir şey değil, sizi götüreceğim yerde savaşın izleri daha fazla" diyor. Yaklaşık 10 dakika sonra ulaştığımız mahallede gördüğüm apartmanlar donup kalmama yetiyor. Hala o apartmanların içinde ikamet edenler ise pencerelerinden bana bakarken neden evlerinin fotoğrafını çekip durduğumu çok iyi biliyorlar. Binalarda ve özellikle camilerde oluşan bu kadar hasara rağmen kiliselerde hiçbir hasarın bulunmaması ise anlatılması gereken her şeyi sözün ellerinden alıp, gözün şahitliğine bırakıyor.

Aliya İzzet Begoviç'e selam vermeden Saraybosna'ya giriş yapmak, bir eve destursuz girmekle eşdeğer olacağından ilk durağımız, Bilge Kral'ın dava arkadaşlarıyla sahiplendikleri toprağa birlikte uzanmak istediği Kovaçi Şehitliği. Genel Müdürümüz Sabri Otağ ile birlikte başladığımız yolculuğun görünürde en sessiz, fakat içimizden geçenlerin en yoğun olduğu vakitler şehitlikte geçirdiğimiz vakitlerdi. Derin sessizlikle içimize dönüşümüzü Sabri hocamızdan dinlediğimiz Kuran-ı Kerim daha da derinleştirdi. Şehitlerimize Türkiye'den getirdiğimiz selamı teslim ettikten sonra, şehitlik çıkışındaki Aliya İzzet Begoviç Müzesi'ne yöneliyoruz. Bilge

Kral'a ait birçok eşyanın sergilendiği müzede savaşta kullanılan malzemelerin sergilendiği bir bölüm de bulunuyor. Düzenli bir ordusu ve yeterli bir silah donanımı olmayan Bosna'nın ilkel silahlarıyla verdiği mücadeleye olan bu yakınlık Ali İmran Suresi'nde Bedr Savaşı ile ilgili geçen ayetleri hatırlatıyor bana. Müzeden çıkarken ziyaretçi defterine düştüğümüz notlar müzenin bizde bıraktığı etkiye karşılık gelen bir etki bırakamayacak olsa da sanki tarihe geçecekmiş gibi titizlikle seçiyorum cümlelerimi. Herhalde Saraybosna'ya giden birçok kişiden duyulan bir sözdür bu; "Bursa sokaklarında geziyormuşum gibiydi sanki." Bir tepeye doğru çıkıyoruz ara sokaklardan, geçmişim sanki bu yoldan daha önce, bu evleri, küçük camileri görmüşüm... Dejavu çeşitlenmesi... Tepeye vardığımızda Saraybosna yara bereleri olsa bile gözlerimizin önünde tastamam arz-ı endam ediyor. Gördüğümüz yeşilden hem nefesimiz hem gözümüz payını aldıktan sonra Başçarşı'da buluyoruz kendimizi...

Başçarşı...

Osmanlı döneminde de çarşı olarak kullanılan bu meydan Saraybosna'nın tam göbeğinde, tek ya da iki katlı yapılarıyla bir Anadolu çarşısı gibi... Taş yolları, sıra sıra dizilmiş Türk dönercileri, biraz aşağısında yan yana daracık sokaklarda küçük bakırcı dükkânları ve her bir bucağından kalem ucu gibi sivri minareleriyle

bu çarşının insanlara Anadolu'yu yaşatmak için kurulan bir dekor olduğunu düşünebilir insan. Çünkü sokaklarında ilerledikçe bu Osmanlı dekoru yerini tam bir Avrupa şehrine bırakıyor. O geçişi fark etmeden kendinizi modern mağazaların, batı mimarisinin örnekleriyle işlenmiş binaların ortasında buluyorsunuz. Boşnak böreği satan dükkânların doluluğunun getirdiği merak, e biraz da "buraya kadar gelmişken yemeden gitmeyelim" "acaba annemin yaptığından güzel mi?" düşüncesi, karnımızın açlığıyla bir araya gelerek adımlarımızı ufak şirin bir dükkâna doğru iteklemeye başlıyor. Pişiriliş şekli ve gördüğünüz manzaradan nasıl lezzetli bir tatla buluşacağınızı tahmin edebiliyorsunuz. Güler yüzlü hanımların çat pat konuştukları Türkçe ile yaptıkları hizmet, "nasılsınız" gibi sorulara "elhamdülillah" vs. gibi ortak cevaplar veriyor olabilmek, böreklerin siparişinin ardından birbirimize yine ortak bir dille "Allah'a emanet" diyebilmek "onlar bizden, biz onlardan" diye yıllardır anlatılanların akıldan kalbe nüzulünü sağlıyor birden.

Savaş sırasında büyük bombalamaların yapıldığı ve çok sayıda Boşnak'ın hayatını kaybettiği bazı sokaklarda ölenlerin isimlerinin yazıldığı anıtlar bulunuyor. En çok dikkatimi çekense isimlerin yazılı olduğu anıtın önündeki yolda tam bombanın konulduğu yere yapay kan izlerinin simge olarak yerleştirilmesi. Yürürken dikkat çeken şeylerden biri

Başçarşı, Bakırcılar Sokağı

Savaşın izleri

de yanınızdan geçen birçok kişinin Türkçe konuşuyor olması. Saraybosna Türkler için, vize sorunu olmaması ve Türklere yabancılik hissi yaşatmaması sebebiyle tatillerini geçirebilecekleri, gezip görebilecekleri favori şehirlerden biri haline gelmiş. Özellikle de Türkiye'den Saraybosna'ya giden öğrencilerin son yıllarda artmasıyla öğrencilerin aileleri de bunu değerlendirip bu toprakları görme bahtına ermişler. Epeyce ilerlediğimiz sokaklardan Başçarşı meydanına doğru Cuma vakti yaklaştığı için geri dönüyoruz. Dolaşırken birkaç yerde daha ismini gördüğüm Gazi Hüsrev Bey'in adını verdiği cami dolup taşarken ev sahibimiz onları beklemem için beni Gazi Hüsrev Vakfı'na götürüyor. Gazi Hüsrev Bey, 16 ve 17. yy.larda Bosna sancak beyliğine getirilerek kurduğu külliye ve vakıflarla burayı bir Türk-İslam şehri haline getirmiş. Saraybosna ve çevresinin İslamlaştırılmasında çok önemli bir rol oynayan dini, ticari ve kültürel tesisler yaptırmış. Bu sebeple Saraybosna'nın ilk kurucusu olarak İsa Bey, ikinci kurucu olarak Gazi Hüsrev Bey gösteriliyor. Onun şehrin ortasında tesis ettiği külliye bir sembol olmuş, medresesinde birçok kişi yetişmiş.

Gazi Hüsrev Bey Vakfı'ndan içeri girerken buranın İstanbul'daki Lalezar, Çortulu Ali Paşa Medresesi gibi yerleri andıran bahçeli bir kafe olmasının dışında, özellikle üst katının vakıf yeri olarak kullanıldığını, Aliya İzzet Begoviç ve arkadaşlarının toplandıkları mekân olduğunu öğreniyorum. Gözüme

kestirdiğim bir yere oturup ev sahibimizin sipariş ettiği (böylece beni "o gidince meramımı anlatabilecek miyim acaba?" derdinden kurtarmıştır) kahvemini gelmesini beklerken kafede sadece Türkçe ilahilerin çalınması, gittikçe "başka bir ülkedeyim" hissini tamamen üstümden atmaya sebep oluyor. Boşnak kahvesi geliyor ve içme usulünü izliyorum etraftan, bir yanlış yapmayalım diye. Beyler Cuma namazında oldukları için hanımlar yoğunlukta. Bir anda beylerin içeri girmesiyle Cuma namazının sona erdiği anlaşılıyor. Uluslar arası Saraybosna Üniversitesi ve Öğrenci Yurdu Açılışı

Gazi Hüsrev Vakfı'nın ardından Saraybosna Üniversitesi'ne gidiyoruz.

Üniversitenin bahçesindeki masanın etrafından Türk kız öğrenciler karşılıyor bizi. İlk defa birbirimizi görmemize rağmen yıllardır tanışıyormuşçasına bir karşılaşma her şeyin özeti sanki... İçlerinde o akşam mezuniyet töreninde diplomasını alacak olan da var, henüz 2. Sınıfa geçmiş olan da. Bosna'yı soruyorum onlara. Muhtemelen çok kişiye anlattıklarından bu soruyu beklermişçesine başlıyorlar anlatmaya. Yabancılik çekmediklerini söylüyorlar ilkin. Sonrasında Saraybosna halkından bahsederek "hiç tahmin edemeyeceğiniz kişiler İslami konularda çok hassas ve titiz davranıyorlar, burada görünüşe aldanmamak lazım" diyorlar. Ben "Türkiye'de de benzer bir durum yok mu?" desem de içimden, aynı ifadeleri daha sonra, ÖNDER'in bursuyla Viyana'da okuyarak başarılı olmuş, ardından Saraybosna Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak hizmet vermeye başlayan Sümeyye Kuşakçı ve Elif Nuroğlu da kullandığında daha farklı bir durum olduğunu anlıyorum. Saraybosna Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak doktora hazırlığı yapan Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Elif Nuroğlu ve İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Sümeyye Kuşakçı zahmetten rahmet doğduğunun en iyi göstergesi olmuşlar ve ailelerinin bile bu duruma inanmadıklarını söylüyorlar. "Özlüyor musunuz Türkiye'yi?" diye sorduğumda, "aslında alıştık, Türkiye ile arada pek fark yok yaşam biçimi açısından, sadece ailelerimizi özlüyoruz" diyorlar.

Boşnak kahvesi

İlim Yayma Cemiyeti'nin Saraybosna'da yaptırdığı erkek öğrenci yurdunun açılış töreninde sıra... Bizimle birlikte birçok akademisyen, gazeteci, işadami, STK başkanlarının da bulunduğu heyet arasında Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Yunus Söylet, Çapa Tıp Fakültesi Başhekimi Prof. Recep Güloğlu, İlim Yayma Cemiyeti Başkanı Hamza Akbulut, Saraybosna Eğitimi Geliştirme Vakfı Başkanı Hasan Topaloğlu da vardı. Protokol konuşmalarının ardından yapılan açılış sonrasında gezdiğimiz yurt, lüks bir otel standartlarında. Özellikle projenin bitmiş hali ile ilgili verilen bilgiler buranın Saraybosna Üniversitesi öğrencileri için büyük bir nimet olduğunu gösteriyor. Akşamında gittiğimiz üniversitenin mezuniyet töreni üniversiteyi öğrencilerden dinlediklerimle daha yakından tanımama vesile oluyor.

Son zamanlarda Türk öğrenciler tarafından çok rağbet gören Saraybosna Üniversitesi gün geçtikçe çitasını daha da yükseltiyor. 2004 yılında öğretime başlayan üniversite özellikle bu yüzyılda ön plana çıkacak meslekleri göz önüne alarak çalışmalarını sürdürüyor. Eğitim dili İngilizce olmasına rağmen Türkçe, Boşnakça, çeşitli Doğu ve Batı dilleri de öğretilen üniversitede 4 fakültede 14 akademik program ile öğretime devam edilirken 5 programda da lisansüstü eğitim veriliyor.

Üniversitenin Türk öğrenciler için en cazip yönü ise ÖSS sınavına girmeden de okula kayıt yaptırabiliyor olmak. Bunun için Saraybosna'da da girme imkânı bulacağınız yılda 6-8 defa yapılan SAT sınavını geçmeniz gerekiyor. Sınava girenler Türkiye'deki ÖSS'den daha kolay bir sınav olduğunu söylüyorlar. Henüz 5 yıllık bir üniversite olmasına rağmen gerek eğitim kalitesi, gerek akademik kadrosu ile geleceğin parlak üniversitelerinden biri olmaya hazırlanıyor Saraybosna Üniversitesi. Ayrıca barınma konusunda Boşnaklar Türk öğrencilere evlerini kiralayabilmek için can atıyor. Öğrenciler evde kalmayı yurttan kalmaya tercih ediyorlar, kiralar ise İstanbul'a göre çok daha uygun. Velhasıl Saraybosna hem turistik olarak gezilip görülmeyi, hem de Saraybosna Üniversitesi ile eğitimde kendine yer edinmeyi fazlasıyla hak ediyor. ◀

İlim Yayma Cemiyeti tarafından yeni yapılan erkek öğrenci yurdu binası

Saraybosna Üniversitesi'nde Türk öğrenciler

Saraybosna Üniversitesi mezuniyet töreni

YELPAZE

Ayşe Çoban
aysecoban@gmail.com

Fotoğraflar: İsmihan Şimşek

Dindar Camia Neyse Biz Oyuz...

Kurucularının diasporalıktan vatana dönüş yolculuğu olarak adlandırdığı yeni bir internet girişimi olan İHL Sözlük, interaktif sözlük kullanımının arttığı sanal dünyaya farklı içeriğiyle hızlı bir giriş yaptı. Başlangıçta 70 sözlük içinde 3. sıraya yükselen bu sözlükte, hakaretvâri yazmayan herkes yer alabiliyor. İHL Sözlük'ün hedefi avamileşen diğer sözlüklere karşı entelektüel anlamda yükselmek. "İnsanların heva ve heveslerini değil; sadece fikirleri bir araya" getiriyoruz diyen sözlük kurucuları İmam-Hatiplilerin kaliteli bir formasyonla kaliteli paylaşımlar yaptıklarını da belirtiyor.

Türkiye'de sözlük çalışması nasıl başladı ve neyi amaçlıyor?

Seyyar Gazali: Bu çalışmaların başladığı nokta Ekşi Sözlük'tür. Ekşi Sözlük'ün ortaya çıkış felsefesi de insanların çok rahat bir şekilde istedikleri kavramları kişileri ve tanımları paylaşabileceği bir platform oluşturabilmektir. Bu mantıkla oluşturulmuş siteler özellikle son on yılda ciddi anlamda gelişim gösterdi. Bugün Türkiye'nin

en çok tıklanan 200 sitesi içerisindeki ilk 3 sözlüğün günlük okuma sayıları milyonu geçer. Sözlükler de fikrini özgür bir şekilde ifade etmek isteyenlerin platformudur.

Meçhul-X: Günümüzde gündem o kadar çabuk değişiyor ki bir gündem hakkında kanaatimiz oluşmadan başka bir gündeme geçiyoruz. Sözlükler geriye dönüp de bunları konuşma ve kanaat oluşturma imkânını sağlıyor.

Ahmet Müsaadeetmez: Şu anda interaktif sözlüklere gereği kadar önem verilmiyor. Sanal âlem diye bunları bir köşeye atamayız, çünkü kanaat oluşturmaya başladılar. Belki ilk çıktığında bu kadar tutacağı tahmin edilmiyordu.

Ben 5 senedir sözlük yazıyorum. Bu sözlüklerde neden yazıyorum diye kendime sordum; bu kadar popüler olmasına rağmen Ekşi Sözlük'ü duymamış olanlar da mevcut.

Bu sözlüğü dindarların da Türkiye' de söyleyecek sözü olduğunu ve bu sözü gayet edeplince, üstünlüklü bir şekilde ifade edebileceğini göstermek için kurduk.

İHL Sözlük' ün karar aşamasını ve oluşum sürecini değerlendir misiniz?

Seyyar Gazali: Meçhul-X'le sohbet ederken birkaç web sitesi projesinden bahsettik. Meçhul-X de benim aklımda İHL Sözlük diye bir şey var dedi. Ben de internet camiasını biliyordum. Eğer hemen başlarsak tutar; Ekşi' yi de geçeriz ve Türkiye' de çok ciddi anlamda topluma yeni bir söz, yeni bir dil katmış oluruz dedim. Bu sözlüğü dindarların da Türkiye' de söyleyecek sözü olduğunu ve bu sözü gayet edeplince, üstünlüklü bir şekilde ifade edebileceğini göstermek için kurduk.

Meçhul-X: İki tane sözlükte yazarlık yapıyordum ve bu sözlükler müthiş derecede küfür içeriyordu. Geçen sene evliliğimin ikinci üçüncü ayında yine bunlardan bir tanesine yazıyordum. Eşim geliyordu, ben de kapatıyordum. Bana "o halde sen neden okuyorsun" dediğinde bu benim için bir ayırım noktası oldu. Sözlük ama yazdığım yazının hemen altında küfürlü bir başlık var. Sulandırılmış cinsellik, aşırı derecede küfür, argonun dibe vurması söz konusuydu. Bu noktada İHL Sözlük fikri doğdu.

İmam-Hatip özellikle 28 Şubat sürecinde bir direnç noktası oluşturdu...

Neden İHL Sözlük? Muhtevası ismiyle paralel mi?

Seyyar Gazali: Hiç İmam- Hatibe gitmedim. İmam-Hatip olan ilişkim 2001 yılında Eyüp İHL önünde yediğim dayakla başladı. Bir de kız kardeşimin imam-hatipli olması var tabii. Biz gerçekten özgür düşünceye sahibiz, sanıldığı gibi kalıplarla

düşünmüyoruz. Sanırım Türkiye' de dindar camia kadar sinema merakı olan bir başka homojen camia yoktur. Bu insanlar her gün beş vakit namaz kılar, aynı zamanda sinemaya da artan bir oranla ilgi duyarlar. Dindarların da bu noktada söyleyecek sözü oldu. Özellikle kültür-sanat alanında ortaya koyabilecekleri ciddi meseleler olduğunu görüyorduk, bunları ifade edecekleri bir platform oluşturduk. Neden İHL Sözlük sorusunun cevabı tam olarak bu. Çok ulvi bir amaçla yapmadık. Sırtımızı İHL' lere yaslayalım, İHL' li görünelim mantığıyla yapmadık, fakat şuna inandığımız için ismini İHL olarak seçtik; İmam-Hatip özellikle 28 Şubat sürecinde bir direnç noktasını oluşturmuştur. 28 Şubat sonrası sistemimizin savaştığı iki temel sorun başörtüsü ve İmam-Hatiplerdir. Bunların ikisi de Müslümanlar açısından müdafaa edilmesi gereken değerlerdir. İmam-Hatipli gençliğin, en azından kendisini İmam- Hatibe yakın gören gençliğin, daha geniş anlamda dindar gençliğin çok fazla söyleyecek sözü olduğunu, henüz çekip gitmediğini; fakat sözü kesildiği için sanki yokmuş gibi görüldüğünü, konuştuğu zaman herkesten daha gür bir sesle konuşabileceğini göstermek için sözlüğe İHL ismini vermiş olduk.

Meçhul-X: İmam- Hatipleri bitirmeye çalışan zihniyet bizi öyle bir noktaya getirdi ki, artık süper liseden ve diğer liselerden İmam-Hatipliler mezun oluyor. Hepimiz İmam- Hatip temelinde buluşuyoruz. Bir şeyi bitirmeye çalışırsanız tepki olarak İmam- Hatipli olmayanları da İmam- Hatipli yaparsınız. Hep öyle olmadı mı? Darbeden sonra darbe yapılan kitle daha büyük tepki vermedi mi? Birileri İmam-Hatiplileri bitirmeye çalıştıkça İmam-Hatipliler katlanarak gelecek. İşte İHL Sözlük bunun sonucudur.

Ahmet Müsaadeetmez: Diğer sözlüklerde yok sayıldık, diaspora muhabbeti vardı. Konuştuklarımızı yok sayan, bize siz ne anlarsınız tarzında yaklaşan bir sürü olumsuzlukla karşılaştık. Biz şu anda kendi sahamızda, kendi taraftarımızın önündeyiz.

Diğer sözlüklerde İslami değerlere ciddi hakaret ve küfür yer aldığından dolayı İHL Sözlüğü kurduunuz. Peki, sözlükte seviye korunuyor mu, hassasiyetiniz ve yayın kriterleriniz nedir?

Seyyar Gazali: Kaos teorisine göre hiçbir şey tüm şekilleriyle planlandığı gibi sona ulaşmaz. Mutlaka dağılık bazı parçalar olur. Sözlüğü yüzde yüz kontrol altında tutamazsınız, çünkü günde ortalama beş bin tanım giriliyor. Örneğin iki ay önce girilmiş argo içerikli tanımlar bugün görüyorsak hemen siliyoruz. Argoya, hakarete, İslami anlamda lisan-ı münasip olmayan herhangi bir dille bir ismin, kavramın ya da siyasinin ilişkilendirilmesine müsaade etmiyoruz.

Meçhul-X: Argo içeren seviyesiz başlıkları açanlar; sözlüğü çekemeyen, diğer sözlüklerden gelen, sözlüğü provake etmeye çalışan insanlar. Bunlar bilinçli olarak yapıp oradaki hassas, inançlı insanları burada bunlar yazılıyor dedirterek sözlüğe olan rağbeti azaltma amacına sahip genelde ateist kişilerdir. Çünkü İHL Sözlük' ün açılmasıyla diğer sözlüklerde tanım kaybı oldu. Aylık on bin tanımdan altı bine kadar düştüler.

Büyük bir imtihandan geçiyoruz...

Yapılan yorumların tümüyle İmam-Hatiplere mâl edilme riski hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ahmet Müsaadeetmez: Orada yazılan her şeyden koskoca bir camiayı mesul tutmak çok büyük bir haksızlık olur. Adını İHL koyarken belirli konularda hassas

Şuna inandığımız için ismini İHL olarak seçtik; İmam-Hatip özellikle 28 Şubat sürecinde bir direnç noktasını oluşturmuştur. 28 Şubat sonrası sistemimizin savaştığı iki temel sorun başörtüsü ve İmam-Hatiplerdir. Bunların ikisi de Müslümanlar açısından müdafaa edilmesi gereken değerlerdir.

olduğumuzu da göstermek istedik. Aslında büyük bir imtihan da geçirmiyor değiliz. İnsanlar bizden bir şeyler bekliyor. Bu sözlük İHL ismini taşıdığı için gelenler var ve ben onların düşüncelerini yerle bir edecek bir hâl içine girmemeliyim, çünkü bu insanlar sözlüğe San Marino takımının Brezilya'yı yenmesi ya da Anadolu takımının üç büyük takımdan birini devirmesi gibi bakıyorlar. Umutları çok sönmüş bir kitle var, bu bir gerçek. Böyle bir kitleye karşı oluşum içindeyiz, ama büyük bir şey vaat etmiyoruz. En azından yaptığımız teselli gibi bir şey oluyor.

Meçhul-X: Biz kendi içimizde cemaatlerin hatalarını görüp konuşmuyor muyuz? Sadece ne yapıyoruz Allah'a, peygamberine, kutsal değerlere hakaret ettirmiyoruz. Mesela ben Uludağlı değilim ama Uludağ Sözlük'te yazıyorum. İHL Sözlük'e de 90 ülkeden giriş var. Demek ki İmam-Hatipliler doksan ülkeye dağılmışlar. Biz sanal dünyada İHL ismini yeniden gündeme getirdik ve konuşulmaya başladık. Bu ciddi bir misyondur. İHL'yi temsil eder noktaya geldik. Sosyolojik olarak medya İmam-Hatipliler ne düşünüyor, dindarlar ne düşünüyor diye önce bize bakıyor. Polemik olsun, çok okunalım diye bir amacımız yok.

Sözlükte casuslar da bulunmaktadır. Bu anlamda her yazılanın İHL'ye mal edilmemesi de gerekir.

Sözlük sadece üniversite öğrencilerinin girdiği bir yer değil...

Marjinal olma kaygısı güdüyor musunuz?

Meçhul-X: Marjinal olan biz değiliz aslında. %99'u Müslüman olan bir ülkede peygamberimize hakaret eden sözlükler marjinal olmuyor, biz marjinal oluyoruz. Eğer biz küfür, cinsellik ve argo için sulandırılmış şekilde olmayacak dediğimizde ve buna müsaade etmediğimizde marjinal kalıyorsak toplumdaki yozlaşmanın geldiği nokta faciadır.

Seyyar Gazali: Marjinal olsak da bizim açımızdan değişen bir şey olmaz. Peygamberimiz Mekke'de marjinal bir davayla ortaya çıkmıştır. Tek başına ortaya çıkan ve yüzyıllar sonra dünyanın üçte birine hakim olan bir inancı benimseten birinden bahsetmiş olsak bu sosyolojiye göre tutarsız bir önermedir ya da mucizevidir. Kuran'da da onların pek çoğu inanmazlar deniliyor. İnanmayanların çoğunlukta olması sizi marjinal kılabilir. Sayı Müslümanlara göre bir ölçü değildir. Bu anlamda İHL Sözlük sözlük camiası içinde marjinaldir ve bu gereklidir.

"Entry nedir ey kardeşlerim?!!!"

İHL sözlük hangi yönleriyle bir "ilk"?

Meçhul-X: Çorum'un bir ilçesinde internet kafeden girip bize yazan çocuklar da var. Mesela Trabzon'un Araklı ilçesinden "bugün gireyim sözlüğe de, kendimi biraz ifade edeyim" diyen insanlar da var. Film eleştireyim, entelektüel olayım kaygısı değil; gençlerin sorunları var. Bu çocukların sevdaları var, içinde ukdeleri var. Bunlara kapı açacak, sözlerini söyleyebilecekleri bir şey yaptık. Türkiye'nin nüfusunun çoğu genç, fakat gençlerin kendilerini ifade edecekleri mecraları yoktu. İHL Sözlük yeni bir mecra açtı.

Seyyar Gazali: İHL Sözlük etki ve görünümlü ortaya koydu. Türkiye'deki Müslüman algısının temelini saatli bombayı koydu. İHL Sözlük büyüdükçe bu bomba biraz daha patlayacak.

Ahmet Müsaadeetmez: Biz sözlükçülüğü de sıfırdan öğretiyoruz aslında. dünyabizim.com'da İHL Sözlük hakkındaki haberde sözlüklerle ilgili bir yorumda birisi

"Entry nedir ey kardeşlerim!" demiş. Eğer bu kişi adı İHL diye gelip burada yazıyorsa, onu kazandıysam mutlu olurum. Keşke Kütahya Tavşanlı İHL'nde okurken böyle bir sözlük olsaydı diye içimde bir ukde vardır. Biz de bilinçaltında imam- hatipliye dair; kumaş pantolonlu, şiir yazan, arabesk dinleyen, platonik aşkı olan, büyük ceketli, ayran lekeli kravat takmış bir imaj vardır.

O dönemde böyle bir sözlük olsaydı ne olurdu?

Ahmet Müsaadeetmez: Böyle bir çocuk o dönemde böyle bir sözlüğe eminim atlayacaktı. O dönemde böyle bir sözlük olsaydı bazı şeyler daha rahat anlatılabilirdi. Ben de Mehmet Emin Ay'dan "Selam İmam- Hatiplim", Aykut Kuşkaya'dan da "Allah Sorar" ı yazardım herhalde.

Web sayfası dizaynı tamamen orijinal diyebilir miyiz? Sözlüğün kendine has bir üslup oluşturması için neler yapıldı ve yapılacak?

Seyyar Gazali: Önce bu işin fikri anlamda öncülüğünü yapan, Ekşi Sözlüğü kuran "ssg" nickli Sedat Kapanoğlu'na teşekkür etmemiz gerekiyor. Sözlük dediğimiz konsept, şablon bu adama aittir. Mesele bu şablonun Ekşi' de veya başka bir yerde kullanılması değil. Bütün kanallar, video izleme siteleri, birbirine benzer; çünkü bunlar ortak bir zevke göre düzenlenir. Biz Ekşi Sözlük' ün ve diğer sözlüklerin tekniğini alıp kullanıyoruz; fakat önemli olan bu sözlüklerin ahlakını, içeriğini almamaktır. Teknik açıdan farklı bir şablon denenemez. Bizde de ezan vakti ezan okunacak.

Meçhul-X: Tekniği değiştirirseniz bu sefer sözlük olmayacak. İnşallah ileride geliştirerek daha fonksiyonel hale getireceğiz. Bize özgü şeyler yapacağız.

Ahmet Müsaadeetmez: Görüntü olarak bizim

yaptığımızla aynı diye eleştiri yapabilirler; ama diğer sözlükler içerik olarak da Ekşi'yi örnek aldıklarından eziklik hissediyorlar, bizde o yok. Futbolu İngilizler bulmuştur ama kupayı en çok Brezilya kaldırmıştır. Bu mantıkla yola çıkarsak aslında bazı şeyler çözülüyor.

Diğer sözlüklerde T.C. Anayasasına aykırı olan şeyler siliniyorken, biz de Kuran' a aykırı olanlar da siliniyor...

Siyasi, fikhî ve cemaat farklılıklarının belirlediği yorumlardan daha ziyade bilgi girişine ihtiyaç yok mu?

Seyyar Gazali: Biz cemaat- mezhep çatışması olsun istemiyoruz ama cemaatlerin içinde bulunduğu zihinsel durum bu. Bunu biz oluşturmadık. Bu bizim gerçeğimiz, içerde böyle bir tepkisellik var. Bunun sözlüğe yansımaları da daha

ziyade fanatikçe ifadelerle oluyor.

Meçhul-X: Fikirler de özgürce seçilebilmeli, kişiler içinde buldukları cemaati neden benimsediklerini, hangi fikirlere sahip olduğunu anlamalı. Sözlükte bunlar konuşuluyor, İHL Sözlük bunu da sağlıyor. Müthiş derecede bilgi giriliyor. Yetmiş bin başlık, beş yüz bin tanımdan bahsediyoruz. Bunların en az yarısı bilgi zaten. Tartışma odaklı olduğumuz için bilgiler göze görünmüyor.

Moderasyonun konsept ve işleyişi nasıldır?

Meçhul-X: Kafamıza göre kimseyi sözlükten atmıyoruz. Kurallar ihlal edildiği takdirde bunu yapıyoruz. T.C anayasası yanında Kuran anayasasını da dikkate alıyoruz. İkisinden birini tercih etmiyoruz. Diğer sözlüklerde T.C. Anayasasına aykırı olan şeyler siliniyorken, biz de Kuran' a aykırı olanlar da siliniyor.

İmam- Hatipleri bitirmeye çalışan zihniyet bizi öyle bir noktaya getirdi ki, artık süper liseden ve diğer liselerden İmam- Hatipliler mezun oluyor. Hepimiz İmam- Hatip temelinde buluşuyoruz. Bir şeyi bitirmeye çalışırsanız tepki olarak İmam- Hatipli olmayanları da İmam- Hatipli yaparsınız.

Seyyar Gazali: Türkiye Cumhuriyeti anayasası da eleştirilebilir bunu da belirtelim; çünkü kutsal bir metin değil. Sözlüğü kuranların, moderasyonun, yazarların, talebelerin de tabii olduğu yaklaşık 100 maddeden oluşan ilkelerimiz var. Türkiye' de İmam Hatiplilere karşı zihinlerdeki ön yargıyı yıkmak, sözlükte 500.000 yazarın yazmasından daha hayırlıdır.

Meçhul-X: Yurtdışındaki İHL çıkışlı öğrencilerimiz İHL Sözlükle memleketine dönüyor, ülkemde ne oluyor deyip buradaki sorunları konuşuyor. Artık İmam- Hatipliler dünyanın her yerinde. Daha çok geziyorlar, daha çok öğreniyorlar, kendilerini geliştiriyorlar. Son olarak şunu da söyleyelim, İmam- Hatipli arkadaşlarımız sözlüğün gerçek sahibidirler. Gelsinler bilgi birikimlerini paylaşsınlar. Türkiye görsün İmam- Hatiplerin önünü kapattılar mı yoksa İmam- Hatipliler sel olup aktılar mı?

TARİH

Evliya Çelebi

(1611-1682)

Türk gezi edebiyatının en büyük temsilcisi. Üslubu ile çağına damgasını vurmuş bir yazar. Osmanlı tarihine, sosyolojisine kaynaklık eden bilinçli bir gezgin. Uluslararası ünü olan birkaç fikir adamından sonra, alanında tek olan bir gezi yazarı...

Evliya Çelebi, 25 Mart 1611'de İstanbul'da, Unkapanı semtinde dünyaya geldi.

Evliya Çelebi'nin soy kütüğü, Fatih dönemine kadar çıkar. Babası, Derviş Mehmet Zilli'dir. 100 yaşında ölen Derviş Mehmet Zilli, Kanuni'nin Zigetvar seferine katılmış, Lala Mustafa Paşa 1571'de Magosa'yı fethettiği zaman, bu sefere de katılan Mehmet Zilli, Magosa'nın anahtarlarını İstanbul'a götürmek görevini yapmıştı. Osmanlı devletine daha pek çok hizmetler görmüş olan bu babanın oğlu, Evliya Çelebi, babasının arkadaşları arasında yaptığı savaş sohbetlerini dinleye, dinleye, savaşlara katılma, dünyayı gezip görme merakına kapıldı.

Bütün Emeli Dünyayı Gezmekti Ama Nasıl Yapacaktı?

Evliya Çelebi'nin kendi kalemıyla yazdığına göre, soyu, Germiyanoglu Yakup Bey'e uzanır, o yoldan da Hoca Ahmet Yesevi'ye bağlandığını söyler. Çocukluğunda, gördüklerini incelemek, incelediklerini yazmak merakı vardı. Babasının yaptığı uzun geziler, onu da dünyayı dolaşmaya, gördüklerini eşine dostuna anlatmaya ve yazmaya teşvik ediyordu.

Zeki, hoşsohbet, nüktedan bir insandı. Zamanın ansiklopedik bilgilerini okumuş, öğrenmişti. Arapça da biliyordu. Bütün emeli, dünyayı gezmekti ama, bunu nasıl yapacaktı?.. Bir gece rüyasında, Hz. Peygamberi

gördü. O kadar heyecanlanmıştı ki, "Şefa'at Ya Resulallah" diyeceği yerde şaşırıp, "Seyahat Ya Resulallah" demiş, böylece, Hz. Peygamberin hem şefa'atini, hem seyahat iznini almıştı.

Kendisinin anlattığına göre, Sa'd İbni Ebi Vakkas da kendisine gezdiği yerleri yazmasını tavsiye etmişti.

Bu rüyasını, zamanın ünlü kişilerine anlattı ve bu kişiler kendisine, İstanbul'u dolaşmasını, gördüklerini yazmasını önerdiler... O da öyle yaptı, İstanbul'u, bütün çevresiyle birlikte gezdi, dolaştı. Tarihini, insanlarını araştırdı. Adetlerini, yaşayışlarını, ünlü kişilerini yazdı ve böylece, Seyahatnamenin birinci cildini hazırlamış oldu.

Bütün Hayatı Yollarda ve Duraklarda Geçti

Melek Ahmet Paşa, Evliya Çelebi'nin akrabalarındandı. Silahtar bulunduğu sıralarda 4'üncü Murad'a Evliya Çelebi'den bahsetmiş ve saraya musahip alınmasına önayak olmuştur. Evliya Çelebi'nin sesi güzeldi. Şarkı-gazel okur, ezana kalkar, imam bulunmazsa namaz kıldırırdı. Güler yüzlü, hoşsohbet, kimsenin kalbini kırmaz, herkeste hoş geçinir bir kişi olduğundan, kısa bir zamanda sarayda ün yaptı.

işlerini kolaylaştırarak dost kazandı. Melek Ahmet Paşa, sadrazamlıktan af edilip Özi beylerbeyliğine atanınca, Evliya Çelebi de kendisiyle Özi'ye gitti. Bütün hayatı yollarda, duraklarda geçmiştir. Seyahatnamesinden, Anadolu, Rumeli, Suriye, Irak, Mısır, Girit, Hicaz, Macaristan, Transilvanya, Almanya, Hollanda, Bosna-Hersek, Dalmacıya, Güney Rusya, Kırım, Kafkasya ve İran'a gittiğini öğreniyoruz.

Evliya Çelebi, gezdiği, dolıştığı, bütün bu yerlerde, incelemeler yapmış, o toprakların folklorunu, sanatını, edebiyatını, sanat eserlerini incelemiş ve bunları üşenmeden, usanmadan

gerçek yüzünü gösteren bir tablodur. Çelebi; anlatacağı şeylerin, sarayca iyi karşılanmayacağını veya zamanın uleması tarafından hoş görülmeceğini fark edince, hemen o anlattığı yerde bir rüya görmüş ve bu rüyasını teferruatıyla anlatmıştır.

İmparatorluğun çöküntü sebepleri, bu rüyalarda anlatılmıştır. Devrin eleştirisi, rüyalarıdır.

Hiç kimse, gördüğü rüyadan sorumlu olamayacağı için, bütün tenkitlerini rüyanın mistik tablolarını siğdirmıştır.

Evliya Çelebi'nin bir başka önemli yanı, kullandığı üsluptur. Abartmaya dayanan bu üslup, Grotesk'te olduğu gibi, değerleri gerçekteki boyutlarına göre çizmiştir.

Evliya Çelebi, zaman zaman, resmî görevlerde de bulunmuş ve devlete böylece de hizmet etmiştir. Fakat Evliya Çelebi'nin yıldızını parlatan olay, teyzesinin oğlu olan Melek Ahmet Paşa'nın sadrazam olmasıdır. Bağdat Valiliği'nden, Sadaret mevkiine getirilince, Evliya Çelebi sadrazamın en güvendiği kişi oldu.

Ancak, bu gücünü hiçbir zaman kötüye kullanmadı, tersine birçok insanların

bir bir defterine yazmıştır. Birçok savaşa katıldı, iyi ata biniyor, sırası geldiği zaman, yaman dövüşüyordu. Birçok defalar ölüm tehlikesiyle yüzyüze gelmiş, fakat ince zekâsı, hazırcevaplığı ve güler yüzü ile bu ölüm tehlikelerinden yakasını sıyırmasını bilmıştır.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 17'inci yüzyıl Osmanlı imparatorluğunun

Yani Grotesk ressamı nasıl bir kralı çocuk boyunda, tutup, bir balıkçıyı dev gibi çizerek, onlara verdikleri değerleri anlatmaya çalışmışlarsa, Evliya Çelebi de zamanın ünlü kişilerini, eğer değersiz iseler, abartma yolu ile küçültmüş, oradaki sade bir vatandaşın değeri varsa, onu da yine aynı yolla gerçek çizgilerine oturtmuştur.

Evliya Çelebi'ye, Osmanlı ülkesinin ilk Grotesk yazarı gözü ile bakılabilir. ◀

Poyrazköy

Vira Bismillah

314 haneli 1220 nüfuslu Poyrazköy Beykoz ilçesine bağlı Anadolu yakasında İstanbul Boğazı Karadeniz çıkışında yer almaktadır. İlçeye uzaklığı 13 km'dir. İlköğretim Okulu, sağlıkevi vardır. Halk önceleri tarımla daha sonra tamamıyla balıkçılıkla şimdi ise karışık işlerde çalışarak geçimini sağlamaktadır. Köyün % 99'u Rize'den göçle gelmişler Poyraza...

Köyün tarihi;

Köyde önceleri Cenevizliler daha sonrada Bizanslıların oturduğu bu yerde insanlar geçimini balıkçılık ve üzüm bağlıklarından sağladıkları bilinmektedir. İshak ağa kayıtlarına göre 1840 yıllarında 16 haneden oluşan köyde 64 insan yaşamaktadır. Çoğunluk Rum kökenlidir ve birkaç tane de Türk vardır. Bu tarihten itibaren Karadeniz kökenli vatandaşların köye yerleşmeleri ve çoğalmalarıyla az sayıda Rum kökenli insanlar köyü terk etmişlerdir.

Poyraz köy'e ilk indiğimiz yer olan sahil şeridinde bizi teknesini tamir eden İsmail kaptan karşıyor.

Rize'den seneler önce göç etmişler Poyrazköy'e. "Tenimiz bile yosun kokar alışmışız bir kere bu maviliğe" diyor kaptanımız.

Hemen ilerisinde hummalı bir çalışma olduğunu görüyoruz. Biri güneş gözlükleri diğeri şapkasıyla, isimlerini de sorduğumuz Mehmet ve İbrahim kaptanın ağlarını ayıkladıklarını ve Eylül'e hazırlık yaptıklarını öğreniyoruz. Yüzlerindeki heyecan ve coşku bizi de heyecanlandırıyor...

"Eylül Vira Bismillah diyeceğiz" diyor kaptanlarımız.

İlerde ağ ören kaptanımız bizi önce garipseiyor. Garipseyesinin sebebi yabancı olmamız.

- "Çok canımız yandı köye gelen yabancılardan" diyor, isimsiz kaptanımız.

Ama oturup konuştuğumuzda sevimlili ve yılların verdiği tecrübeyle ben iş yaparım arada size cevap veririm diyor. İsmi soruyoruz söylemem diyor. Bizde eyvallah diyoruz... Başlıyoruz Poyrazköy'ü anlatmaya;

Seneler önce babalarımız Rize'den göç etmişler buralara. Doğma

büyüme buralıyız diyor amcamız. "Cengizkaptanoğlu'nun serüvenini bilir misiniz?" diyor. Bizde eh az da olsa bilgimiz var diyoruz. Meraklıları araştırabilir diyor ve ağ yapımında ki ince işlere geçiyoruz.

"Ağ yapımı sanattır, her balığın kendine göre ağ çeşitleri vardır. Dikkatle işlenip ilmekleri özenle atılmalı" diyor ve ekliyor ustamız, "bu da sevmekle ve merakla olur..." Gökyüzüne baktığımızda tepede

kazada kaybetmiş. "Halen bakınca hüzünlenirim" diyor...

Remzi amcamızdan ayrılınca yukarıya doğru yürüyoruz. Cenevizler'den kalan gözetleme kulesi dikkatimizi çekiyor. Manzara, esinti muhteşem. Kanatlarımız olsa uçabilirdik...

Günün yorgunluğunu günbatımın eşliğinde de atmaya çalışıyoruz. Yorgunluğumuz geçince gezimize otobüse binerek son veriyoruz.

Gezilecek ve sunulacak o kadar çok şey var ki Poyrazköy'de. Bizden bu kadar diyelim, keşif yapmaya ve iyi bir esinti almaya ihtiyacınız varsa Poyrazköy'e bekliyoruz.

Aaaa bir de balık seviyorsanız 1 Eylül'den sonra balık yemeğe de bekliyoruz...

Vesselam... ◀

Poyraz gibi esen rüzgârın eşliğinde heybetle duran Poyrazköy evlerini görüyoruz, manzara süper, yokuş hariç

Zor da olsa yokuşu çıkıyoruz Dönüp de arkamıza baktığımızda 1 Eylül'de "vira Bismillah" diyen tekneleriyle Poyrazköy sahili bizi selamlıyor... Tekrar hafif bir yokuş eşliğinde son zirveye ulaştığımızda Poyrazköy Camii, sakinleri ile bizi selamlıyor.

Tarihi caminin tepedeki yeşil minaresi dikkatimizi çekiyor. Tabi bahçesinde oturan ve Rize'den göç eden 80 yaşındaki Remzi amcamız

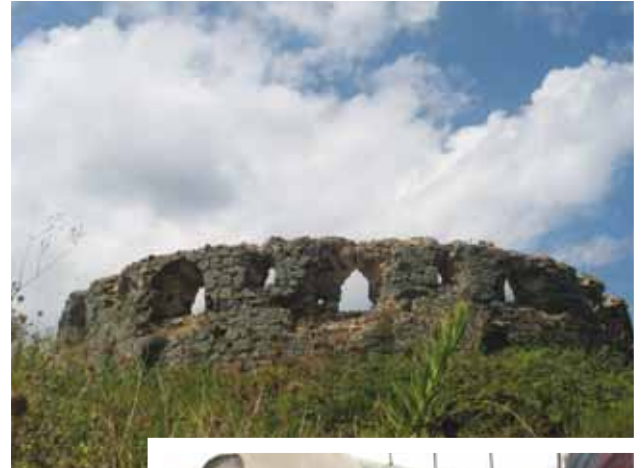
bizi "hoş geldiniz" diyerek karşılıyor. Bizi kırmıyor Remzi amca ve sohbet davetimize icabet ediyor. İç çekerek başlıyor sözlerine;

- "80 yaşındayım" diyor, "Çocuklar, buranın havası bir başka, Başka yerde nefes almak zor."

Caminin yanı başındaki mezarlığa bakarak iç çekiyor ve ekliyor;

- "Beni buraya bağlayan kıymetli hatıralar var"...

Remzi amca 16 yaşında olan kız kardeşini üzücü bir

Toplumsal Ruh Sağlığımız Nereye Gidiyor?..

Bir dönem evin başköşesine oturan ve varlığıyla dahi birçok sorunu başlamadan çözen büyük anne ve babaların yerine çekirdek aile de televizyon evin başköşesine oturmuş ve gözler ona kilitlenmiştir. Karşılıksız seilmeyi bekleyen yavrular akşam eve geldiğinde TV ye hapsolan babasını, kendi dünyasında babalıktan çıkarmış ve kendisini dinleyen, değer veren modern sokak gruplarının bir üyesi haline gelerek aidiyet hissini orada gidermeye çalışmıştır.

Türkiye son 5 ayda cinnet senaryolarının neredeyse her yaşta olanına şahit olmuş durumda. 12 yaşında küçücük bir çocuk annesini başından vurarak öldürüyor. 11 yaşında başka bir çocuk kendini asarak intihar ediyor. Baba evde adeta tetikte bekliyor ve eve gelen tüm aile üyelerini sırayla kurşunluyor, birileri bir köyde hiç acımadan çoluk çocuk katliam yapıyor. Uyandıığımız günün sabahında gözlerimizi nasıl bir sabaha açacağımızı bilemez bir hal içindeyiz. Müthiş bir toplumsal çözülme yaşıyor ve bu durumun önünü bir türlü alamıyoruz. Anne ve babalar bu durum karşısında endişeli bir bekleyiş içinde durumu

izliyorlar. Ve korkularla dolu bir yaşamda insanlara güvenmeden sürekli teyakkuzda yaşamak zorunda kalmanın dayanılmaz zorluğunu yaşıyorlar.

Bu noktada durup bir soruyu sormamız gerekiyor... Ruh sağlığımız nereye gitmektedir? Ne yapmalıyız? Aslında bir analiz yapıldığında yaşamımızın bundan

sonraki safhasını bu soruya vereceğimiz yanıtlar şekillendirecektir. Her cevap bir değişimi tetikleyecek ve her aile kendi sistemi içinde eksiklikleri de dikkate alarak sorunlara aile ekseni çözümler üretmeye çalışacaktır. Ailedeki bu değişiklikler onun üst sistemi olan toplumun refahı adına önemli bir adımı oluşturacaktır. Her olay için farklılık arz etmekle birlikte sorunların toplum temelinde karşılık geldiği farklı kodlar bulunmaktadır. Bu kodların çözülmesi en azından, hassas olan sinir uçlarını tekrar fark etmemizi ve buna yönelik önlemler almamızı belki de radikal önlemler almamızı gerektirecektir.

Özellikle son yıllarda köyden kente göçlerin artması ve bununla birlikte bireylerin çok sade ve kendi özelinde sosyal olan bir ortamdan kopması Türk aile yapısını dinamitleyen bir etken olarak görünmektedir. Bu göçlerin etkisi, zamanla geniş aile yapısını bozmuş ve çekirdek aile dediğimiz modern(!) aile yapısını doğurmuştur. Bu durum bireylerdeki aidiyet hissini artık aile tarafından karşılanamamasına sebep olmuş, aileyi farklı kültürel etmenlerin etkisine sokmuştur. Daha önce problemlerini özellikle de gelenek ve göreneklerinin etkisiyle kendi içinde çözen bu sistem işlemez olmuş ve artık aile içindeki karşılıklı güven duygusu yitirilmiş, çocuklar sevgi ihtiyaçlarını dışarıda arar hale gelmiş ve aile dinamikleri tüm bu durumlardan darbeler yiyerek ağır hasta haline gelmiştir. Bir dönem evin başköşesine oturan ve varlığıyla dahi birçok sorunu başlamadan çözen büyük anne ve babaların yerine çekirdek aile de televizyon evin başköşesine oturmuş ve gözler ona kilitlenmiştir. Karşılıksız seilmeyi bekleyen yavrular akşam eve geldiğinde TV ye hapsolan babasını, kendi dünyasında babalıktan çıkarmış ve kendisini dinleyen, değer veren modern sokak gruplarının bir üyesi haline gelerek aidiyet hissini

orada gidermeye çalışmıştır. Akşam yemeğini aile üyeleriyle birlikte yeme, aile içi hasbihal kültürü gibi değerlerimiz dezenformasyona uğramıştır. Bu açıdan şu an TV'lerde ve gazetelerde karşı karşıya kaldığımız cinnet ve katliam haberleri, artık bu hasta vücudun bu ağır problemi kaldıramadığının yalnızca birkaç işaretidir.

Toplumsal olarak temel dinamiklerimizin yeniden kazanılması için geleneksel değerlerimizi yeniden hatırlamak ve buna bağlı olarak çocuklarımızı zamanın şartlarına göre yetiştirmek çözüm adına en temel düsturlar olarak görünmektedir. Zira bu ülke de bir takım insanlar tarafından kutsal hep eski diye reddedilmeye çalışılmış, olumlu katkıların neler olabileceği dahi düşünülmeden bir kenara atılmış ve varolan problemlere güya modern çözümler(!) bulunmaya çalışılmıştır. Bu çözümsüzlüklerin yanında çözüm önerilerinin öznesi durumunda olan anne babalar bu travmalara maruz kalmamak için aile içinde ne yapmalıdırlar? Cinayetler ve travmalar 9 yaş dolaylarına kadar inmişken bu çocuklar için yapılması gereken davranış önerileri nelerdir?

Aile İçi Dinamiklerin Güçlendirilmesi

Çocukların en önemli davranış özelliklerinden birisi taklittir. Taklit, çocukta davranışlarını sağlam bir zemine oturtması için gelişiminin bir basamağı olarak ona verilmiş özel bir yetidir. Özellikle ergenlik dönemine kadar ki olan süreçte çocuklar için bazı olaylar soyut kalır ve bunları anlamlandıramazlar. Onlar sadece gördüklerini taklit eder ve ödüllendirildikçe o davranışın doğru olduğuna olan inançları artarak onların alışkanlıkları haline gelirler. Çocuk görmediği bir davranışı yapmayacağına göre onun o davranışları gözlemlene imkan ve ihtimalinin olduğu alanlar, durumlar ve kişiler vardır. Bunlar temel olarak; Aile üyelerinin birbirlerine karşı kullandıkları davranış kalıplarına

şahit olunması, TV ve arkadaş grubudur. Bu üç temel alana yapılacak stratejik müdahaleler sistem içindeki fasit dairenin yok olmasını sağlayacaktır ki aile terapistlerinin en önemli müdahale yöntemleri arasında bu sistemi çözme vardır (Genel Sistem Teorisi).

Vurma, kırma, duygularını konuşarak değil şiddete başvurarak ifade etme gibi davranışlar öğrenilmiş davranışlardır. Öyleyse ilk akla gelen bireyin bu şiddet içerikli gözlemlerini önce aile içinde yaptığıdır. Özellikle de kadına uygulanan aile içi şiddet davranışında

uluslararası mahkemeler tarafından da sabıkalı oluşumuz bu davranışın ilk uyguma alanının aile olduğunu göstermektedir. Çocuğun zihin dünyasında bir şema oluşturan bu durumun en iyi besleyicisi ikinci olarak TV'lerdir. Çizgi filmler, sinemalar, tüm ailenin izlediği kadın programlarında çocuğunda karşılaştığı her türlü ahlaksız davranış ve buna ek olarak çocuğunda izlemek zorunda kaldığı olumsuz haberler zihinde oluşmuş şiddet şemasını adeta destekler ve tetikler. Durum artık öyle bir hal alır ki uygulayarak öğrenme safhasına

gelmıştır ve bu önce dışarıdaki küçük arkadaş gruplarında antrenman yapılarak uygulanır. Çocuk arkadaş ilişkilerine zihnindeki şemaya göre yön verecektir ki öğrenilen davranış kalıplarını bu ilişkilerinde kullanır. Gruba dahil olma, akran baskısı, gruptaki prestij ve de aidiyet hisleri, çocuğun öğrendiği kalıplara yenilerini katarak davranmasını sağlar. Tetiklenen bu davranışlarla çocuklar artık donanımlı ve her an patlamaya hazır bombalar gibidirler.

Resmetmeye çalıştığımız bu tablo çok uzak olduğumuz bir durum değil. Ancak ebeveynlerin unutmaması gereken şey, kişinin 7'sinde karılan topprağın 70'inde de onun hayatını şekillendirecek güce sahip olmasıdır. Bizler ne kadar davranış değiştirme eğitimleri de alsak, okuyarak ve kendimizi geliştirerek dayağın, şiddetin kötü şeyler olduğunu öğrenecek de zaman zaman yedekte beklettiğimiz ve küçükken en yakın çevremizden görerek dem ve damarlarımıza işlemiş davranış kalıplarına geri dönebilmekteyiz. Çok saygı duyduğunuz bir insanın hırçınlaştığında sergileyeceği davranış genelde onun ilk öğrendiği davranış kalıbı olmaktadır. Öyleyse hamurun çocukluktan iyi karılması ve mümkün olduğu kadar aile içindeki sorunların çocuğun olmadığı bir ortam ve zaman diliminde çözülmesi yararlı olacaktır.

Anne babalar ve eğitimciler sıraladığımız aile, TV ve arkadaş mevsusunun üzerinde hassasiyetle durmalı, ebeveynler aile içinde her şeye rağmen bir sevgi çemberi oluşturarak çocuklarını korumalı ve anlayışta sınır tanınamalıdırlar. Sorunlarımızın çözümü, temel millî ve örfî değerlerin bu kadar horlandığı bir yüzyılda, geleneksel ailevi değerlerimizin yaşatılmasında ve adeta pergel gibi bir ayağı gelenekleriyle sınıksız yere basan ama diğer ayağıyla da modern dünyayı peylemeye azmetmiş gençlerin yetiştirilmesine emek vermedir. ◀

BİR NEFES

Ümran Turan Ateş
umranturanates@hotmail.com

Tabiatın Bir Parçasıyız

Bizler, emanetçi olarak yaşadığımız dünyada sadece istifade edici rolüne sahibiz. Kendi sıfatları üzerine yarattıklarını yok ederken, yok oluyoruz. Aslımıza yabancılaşıyoruz. Çevre kavramını çiçek-böcek meselesine indiriyoruz. Kaldı ki, çiçek ve böceği var edemezken; onları yok etme ve bu ahengi bozma hakkını nereden buluyoruz?

İnsanın tabiata sırtını dönüştü üzerine bir yazı yazmak istedim. Doğaya yabancılaşmamızı, çevreye duyarsızlaşmamızı, Dünyamızın kirlenmesine, canlıların yok olmasına seyirci kaldığımızı anlatan sitemkâr bir yazı.

Bilirsiniz, yazı yazmadan önce yazınıza materyal bulmak ve güvenilir kılmak için bir sürü kitap okur ve kaynak araştırırsınız. Önce günlerce okursunuz. Bir başlangıç yapsam da sonra, nasıl olsa devamı gelir, dersiniz.

Nereden, nasıl başlasam diye düşünürken; bir televizyon kanalında 'Sinema Psikolojisi' ile ilgili bir

programı izlemeye başladım. Görme engellilerin konu edildiği, "Cennetin Rengi" isimli Mecid Mecidi'nin bir filmi eleştiriliyordu. Programı sonuna kadar izlemekten kendimi alıkoyamadım.

Filmde, gözleri doğuştan görmeyen bir çocuk, başkahramandı. Çocuk, çevresi tarafından yadırgandığı ve istenmediği hissi yaşıyordu. O, arkadaşlarıyla aynı okula gitmek ve okumak istiyordu. Ama görme engelli olduğu için özel bir eğitim almak zorundaydı. Görme engelliler okulunda da belli bir sınıfa kadar eğitim veriliyordu. Buldukları şehirde eğitimi devam ettirebileceği bir okul da yoktu. Ailesi,

O'nun okumasından ziyade hayatını kazanabilmesi için ama bir marangoz yanında zanaat öğrenmesini istiyordu. Sonuçta; çocuğu, ailesinden ayrı, bir başka şehirde ki marangozun yanına çırak olarak verdiler.

Çocuk gittiği ortamı, elleriyle tanımaya çalışıyordu. Sevdiklerinden uzak olmanın hüznüyle, hayatını ağlayarak, sorguluyordu. Ustası, neden ağladığını sorduğu andaki sahne çok etkileyiciydi. Çocuk, ağlamasının sebebini şöyle anlatıyor. Körler Okulu'nda ki öğretmenime sordum: "Allah beni sevmediği için mi körüm ve O'nu göremiyorum?" dedim.

Öğretmenim de bana "Allah'ın görülmez ve gören olduğunu anlattı. Ellerle dokunarak, O'nu yarattıklarında, görebileceğimi ve bir gün Allah'ı bulacağımı söyledi." diyor.

Çocuk, her yerde ve her şeyde Allah'ı arıyor. En dokunaklı kısmı da "Bir gün, O'nu görürsem, O'na, tüm bu olanları ve her şeyi anlatacağım." demesiydi.

Filmi tamamıyla izlememe rağmen, içindeki o güzel mesajlar yüreğime dokundu. Allah'ı görmeden, görme melikesine bile sahip olmadan, dokunarak; yarattıklarında Yaradan'ı arama ve bulma vurgusu... Aslında, hepimizin bildiği bir şey ve unuttuğu. Allah'ın güzelliğini eserlerinde görmek. Ya, gözleriniz görmüyorsa. İşte bu nokta da film, beni çok etkiledi. Görmeyen gözlerden, göremeyen gözlerle, görme dersi...

Benim de işlemek istediğim ve sitem ettiğim konu buydu. Tabiata sırtımızı dönerek, yaradılış gayemizden ve aslımızdan uzaklaşma noktasına

varışımız. Allah'ın sanat eseri olan dünyada mekânı iyi değerlendiremeyip, senaryonun dışına çıkışımız. Oysaki mekân sabit ve sahibi belli.

Bizler, emanetçi olarak yaşadığımız dünyada sadece istifade edici rolüne sahibiz. Kendi sıfatları üzerine yarattıklarını yok ederken, yok oluyoruz. Aslımıza yabancılaşıyoruz. Çevre kavramını çiçek-böcek meselesine indiriyoruz. Kaldı ki, çiçek ve böceği var edemezken; onları yok etme ve bu ahengi bozma hakkını nereden buluyoruz?

İnsanın ruh, akıl, iman üçlüsü çok önemli. Kimimiz papatyayı seviyor-sevmiyor falı olarak görürken; kimimiz, sarıçiçekle Rabbini konuşuyor. (Yunus Emre) Kimimiz köpekleri taşlarken; kimimiz, yıllarca kendini onların hizmetine adayıp; onlardan Allah'tan af etmesi için dua diliyor. (Muhammed Bahuddin) Kimimiz kuş seslerini ahenkli bir musiki olarak dinlerken; kimimiz, onların cıvıltılarındaki zikre vakıf

oluyor. Tabiata sadece gözlerimizle bakmak yetmiyor, demek ki.

Kâinat; Yaratıcının bir eseri, bizde kâinatın sadece bir parçası değil miyiz? Ruhumuz rüzgârdan bir parça değil midir? Gökyüzü bizler gibi damla damla ağlamaz mı? Çiçeklerin yaprakları gökyüzüne dua eden bir el gibi açılmaz mı? Denizdeki sular Hakka ulaşmak için dalda dalga zikredip, cezbeye düşmez mi? Ağaçların yaprakları, Allah korkusuyla tir tir titremez mi? Karıncalar, birbirleriyle karşılaşınca durup, aynı iki insan gibi selamlaşmaz mı? And olunan ikindi vaktinde tüm tabiat, boynunu büküp Rabbini rabita etmez mi? Tabiat, bizler gibi baharda doğup; yazın yetişkin bir birey gibi verimli; sonbaharda yaşlanıp kenara çekilip; kışın ölmez mi? Tüm canlılar gece uyuyup, gündüz uyanmaz mı? Hepimiz tüm canlılar, aynı sanatçının eseriyiz. Bu muhteşem tabloyu bozmaya, bir sigara izmaritiyle dahi olsa çimenleri kirletmeye, gereksiz su harcıyıp toprağı çöl etmeye, kirli suları denize boşaltıp balıkları öldürmeye, ne hakkımız var?

İnsan da diğer canlılar gibi dilenilen zamanda var edilip, dilenilen zamanda yok ediliyor. (ölüyor) Diğer mahlûkattan yegâne üstünlüğü akıl sahibi olmasıdır. Bu özelliği de ona, kendi haricindeki canlıların da Allahın eseri olması sebebiyle; onların yaşamlarına kıymet verilmesi hassasiyetini kazandırır. İnsan sadece istifade edicidir. İhtiyacından fazlasını tüketmesi, diğer canlılara hükmedici ve yok edici olması; yaratılmışlık haddini aşmasıdır.

İnsanoğlu, topraktan yaratılmıştır. Akılla şereflendirilip, Allah'a en yakın kılınmıştır. Özü olan toprağa yabancılaşmadan, bir gün toprak olacağını bile bile toprağı kirletip zulmetmeden, kendine verilen değere yakışır bir şekilde yaşamalıdır. Öldükten sonra da bedenile diğer mahlûkata fayda sağlayacağını düşünüp, sevinmelidir.

İlahi Âlemde de insan sıfatı ile huzura çıkmayı dilemelidir. Tabiata sırtımı dönemem. Çünkü diğer mahlûkat gibi ben de onun bir parçasıyım... ◀

KÜLTÜR - SANAT

Esmâ Acar
daimaesma@yahoo.com

Palermo'da Yüzleşme / Palermo Shooting)

cevap arayacağı ve belki bulacağı yola yönlendirilmiştir artık.

Usta yönetmen Wim Wenders'in yıllar sonra kendi topraklarından bizimle buluşturduğu son filmi Palermo'da Yüzleşme'yi 2007 yılında aynı gün ölen iki usta yönetmen Ingmar Bergman ve Michelangelo Antonioni'ye adanmış. Dil ve metin olarak çok katmanlı bir yapıya sahip olan film, yoğun metafizik söylemler barındırıyor.

Görünmeyene inanma, ölümün bir çıkış olarak algılanması gibi dini referanslara olan göndermeler, izleyeni yüksek düzlemlere taşıyor. Basit bir konuya sahip görünmesine karşın, farklı imgeleştirmeler bizi çok temel ve insani bir sorgulamaya götürüyor.

Aşk alışageldiğimiz temsillerinin çok ötesinde yüceliği teslim edilerek bambaşka bir tecrübeye dönüşüyor. Ölümün bir son değil başlangıç olduğunu teslim etmenin huzuruna ulaşma yolculuğu, yönetmenin olgun anlatımıyla ile gözlerimizi güneşli bir Palermo sabahına açıyor, ölüme ve hayata karşı sorumluluğu hatırlatarak...

Yönetmen-Senaryo: Wim Wenders

Oyuncular: Campino, Giovanna Mezzogiorno, Milla Jovovich, Dennis Hopper

Yapım: İtalya, ABD, Almanya, 2008, 124 dk.

Uluslar arası üne sahip moda ve reklam fotoğrafçısı olan Finn, çok renkli ve hareketli görünen yaşamına rağmen her sabah aynı ana uyandığı

hissi yaşamaktadır. Sürekli dinlediği müziklerle hayatının tekdüzelğine bir anlamıyla kulak tıkayan sanatçı, bir gece ölümle burun buruna gelir ve çektiği sancılar varoluşsal bir sorgulamaya dönüşür. Rüya gerçek arası yaşadığı halüsinatif durumlar onu Düsseldorf'tan ayırıp, gizemli bir atmosferi olan Palermo'ya yönlendirecektir. Hayatına, anlam dünyasına dair sorgulamalarına

John Malkovich Olmak / Being John Malkovich

Yönetmen: Spike Jonze

Senaryo: Charlie Kaufman

Oyuncular: John Cusack, Cameron Diaz, John Malkovich

Yapım: 1999, ABD, 112 dk.

Yetenekli bir sokak kuklacısı olan Craig, para kazanamadığı için karısının da baskıları ile bir meslek

edinmeye karar verir. Bir firmada dosyalama memuru olarak işe başlar. Bu sırada şirkette tanıştığı Maxine'e âşık olan Craig, odasında çalışırken dolabın arkasına düşen bir dosyayı almak için dolabı çektiğinde gizli bir geçit keşfeder. Bu geçit oyuncu John Malkovich'in beynine açılmaktadır. Bunu Maxine'e

anlatır ve birlikte bunu pazarlamaya başlarlar. İnsanlara para karşılığında 15 dakikalığına John Malkovich olmanın nasıl bir şey olduğunu tattırmaya çalışırlar. Zamanla Malkovich'in bedenini adeta canlı bir kuklaya dönüştürerek sömüren bilinçaltı kahramanları, kendi varlıklarının farkına varacaklardır.

Müzeler Artık Ücretsiz

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinden yapılan açıklama ile ziyaretçi sayıları düşük olan müze ve ören yerlerine halkın ve yabancı turistlerin ilgisini artırmak amacıyla 45 ildeki 83 müze ve ören yeri 15 Temmuz'dan itibaren ücretsiz hale geldi.

Tarihî, arkeolojik ve kültürel değerleri tanıtmayı, yaşatmayı ve gelecek kuşaklara aktarmayı hedefleyen uygulamanın bu müze ve ören

yerlerine ziyaret taleplerini olumlu etkilemesi bekleniyor.

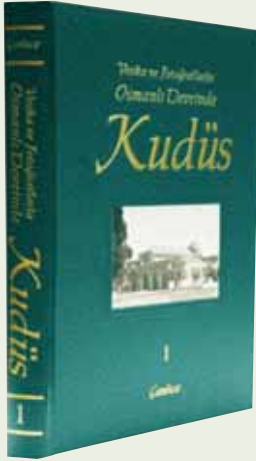
Buna göre Türkiye genelindeki bazı girişleri ücretsiz olan bazı müzeler şöyle;

İstanbul Adam Mickiewicz Müzesi, Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, Bursa Türk İslam Eserleri Müzesi, İzmir Tire Müzesi, Erzurum Arkeoloji Müzesi, Konya Ereğli Müzesi, Milas Müzesi...

Bursa Türk İslam Eserleri Müzesi

Vesika ve Fotoğraflarla Osmanlı Devrinde Kudüs - 1

Hazırlayanlar: İlhan Ovalıoğlu, Cevat Ekici, Dr. Raşit Gündoğdu, Ebul Faruk Önal.

İstanbul: Çamlıca Basım Yayın, 2009

Yahudi, Hıristiyan ve Müslümanlar için kadim ve kutsal olan Peygamberler şehri Kudüs...

Hz. Ömer devrinde Müslümanların hâkimiyetine giren şehir, 1917'deki İngiliz işgaline kadar ve Haçlı Krallığı dönemi hariç Müslümanların yönetiminde kalmış. Osmanlı idaresi

altına girdikten sonra ise kente emniyetin yanı sıra yoğun imar faaliyetleri ile büyük hizmetler götürülmüştür. Osmanlı'nın Kudüs-i Şerif diye hitap ettikleri bu mukaddes şehre gösterilen hürmet, Başbakanlık Osmanlı Arşivinden vesikalar ve Yıldız Fotoğraf Albümü arşivlerinden oluşturulan seçki ile Çamlıca Basım Yayın tarafından "Vesika ve Fotoğraflarla Osmanlı devrinde Kudüs" isimli çalışma ile belgelenecek okurun beğenisine sunuldu.

Cat Stevens özleyenlere...

Roadsinger

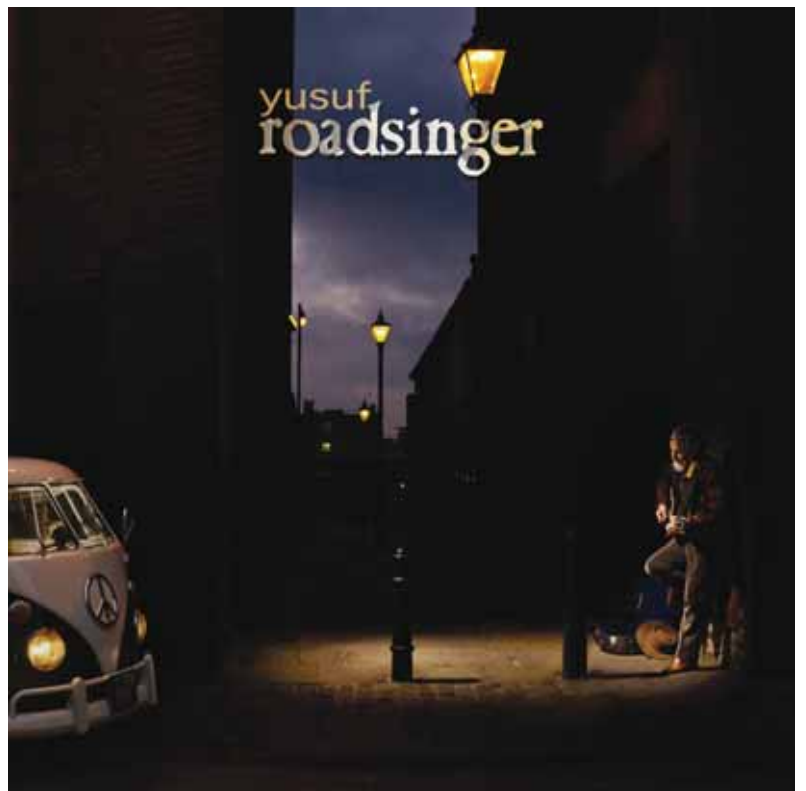
Yusuf /Cat Stevens

Yapım: EMI/Kent, 2009

70'li yıllardaki müziğini bırakarak uzun süre farklı tarzlara yönelen Yusuf İslam (Cat Stevens) bu süreçten tam 28 yıl sonra, 2006 yılında çıkan ilk albüm "An Other Cup"ın ardından ikinci albümü ile müzik piyasasına geri döndü. "Uzun zamandır dinleyicilerimden ayırdım ve yeni bir albümün artık gelmeyeceği düşünülüyordu.

'Roadsinger' sürpriz oldu. En iyi yaptığım işe geri döndüm; müzikle resim yapmak ve sözlerle çok insancıl, kişisel hikâyeler anlatmak." diyen Yusuf İslam 'Roadsinger'da bir şarkı haricinde tüm parçaları canlı kaydederek otobiyografik parçaları bir araya getirmiş.

Özel kapak tasarımı ile içerisinde 20 sayfalık bir kitapçık barındıran albüm 11 parçadan oluşuyor.

Bir Yayınevinin İzinde...

İZ YAYINCILIK

Ticari kaygılar yerine Kutlu İz'in peşinde bir iz bırakmak niyetiyle yola çıkan bir yayınevi olan İz Yayıncılık, Türkiye'de bilgi, düşünce, kültür ve sanat alanlarında kalıcı bir katkı ve etki oluşturma kaygısı taşıyarak yoluna devam ediyor. Klasik İslâm mirasını bugünün entelektüel ortamına kazandırmak kadar İslami bilimler ve siyaset alanında çağdaş çalışmalara alan açma hedefi ile niteliğin egemenliği ilkesinden ödün vermeden, kaliteli kitapların titiz ve güvenilir bir şekilde yayımını hedefliyor. Yayınları arasında araştırma inceleme kitapları ağırlıkta olan yayınevinin bu anlamda ilgi alanı oldukça geniş. İslam felsefesi, fıkıh, tefsir, İslam tarihi, dinler tarihi başta olmak üzere psikoloji, felsefe, sosyoloji, psikoloji, tarih, siyaset, iktisat alanlarında da kitaplar yayımlıyor. Tasavuf, kelim ve fıkıh klasiklerimizin neşrine de özel bir önem veriyorlar.

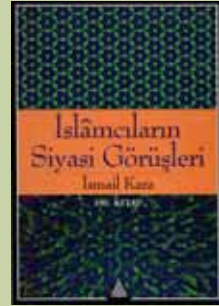
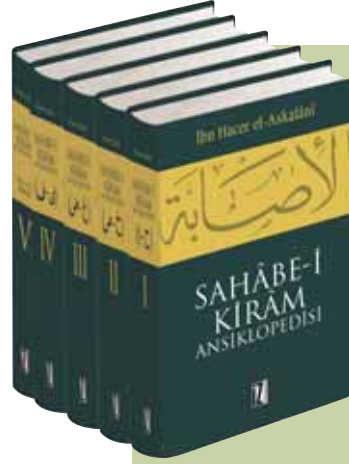
Geçtiğimiz günlerde İbn Hacer'in görkemli el-İsâbe'sini Sahabe-i Kiram Ansiklopedisi'ni 600. kitapları olarak yayımladıklarını belirten yayınevi editörü **Ali Akyurt**, kuruldukları 1990 yılından bu yana yılda ortalama 30 kitap çıkarttıklarını, bu rakamların bazen iki bazen üç katı kadar kitabın da yeni baskısını yaptıklarını söylüyor. İnternet ve internetle ilişkili teknolojilerin birçok şeyi değiştirdiği bir ortamda kitap işinin küçük bir pazar, sektör olarak varlığını sürdürebileceğini inancını taşıyor **Ali Akyurt** ve "nitelikli kitap okuyucularının, yani kitap kültürünün esas mirasçılarının çok farklı sebeplerle göstereceği direnç de süreci etkileyecek tahminen" diyor.

Piyasa ortalamasına göre hesaplı kitaplara sahip olan yayınevinin redaksiyon, baskı ve tasarım kalitesi ise ortalamanın üstünde. Şu an itibarıyla yayınevi editörlük ya da

pazarlama anlamında çok büyük girişimlere imza atamıyor. Ama kaliteden ve ahlaki-siyasi kayıtlarımızdan taviz vermeden varlık ve etkinliğimizi sürdürme amacına sadık kalıyor. Peki, yaptığı işin karşılığını alabiliyor mu sahiden?

Yaptıkları işin karşılığının nihai olarak iktisadi bir şey olmadığını belirten **Akyurt**, temelde kitapları duyurmak, tanıtmak ve dağıtmakla ilgili engellerin varlığı nedeniyle iktisadi engelleri aşmanın çok yeterli olmadığını belirtiyor; "Asıl zorluk, kültürel alanın sahte hiyerarşilerini, gizli açık iktidarlarını ve ilişki ağlarını aşmakta."

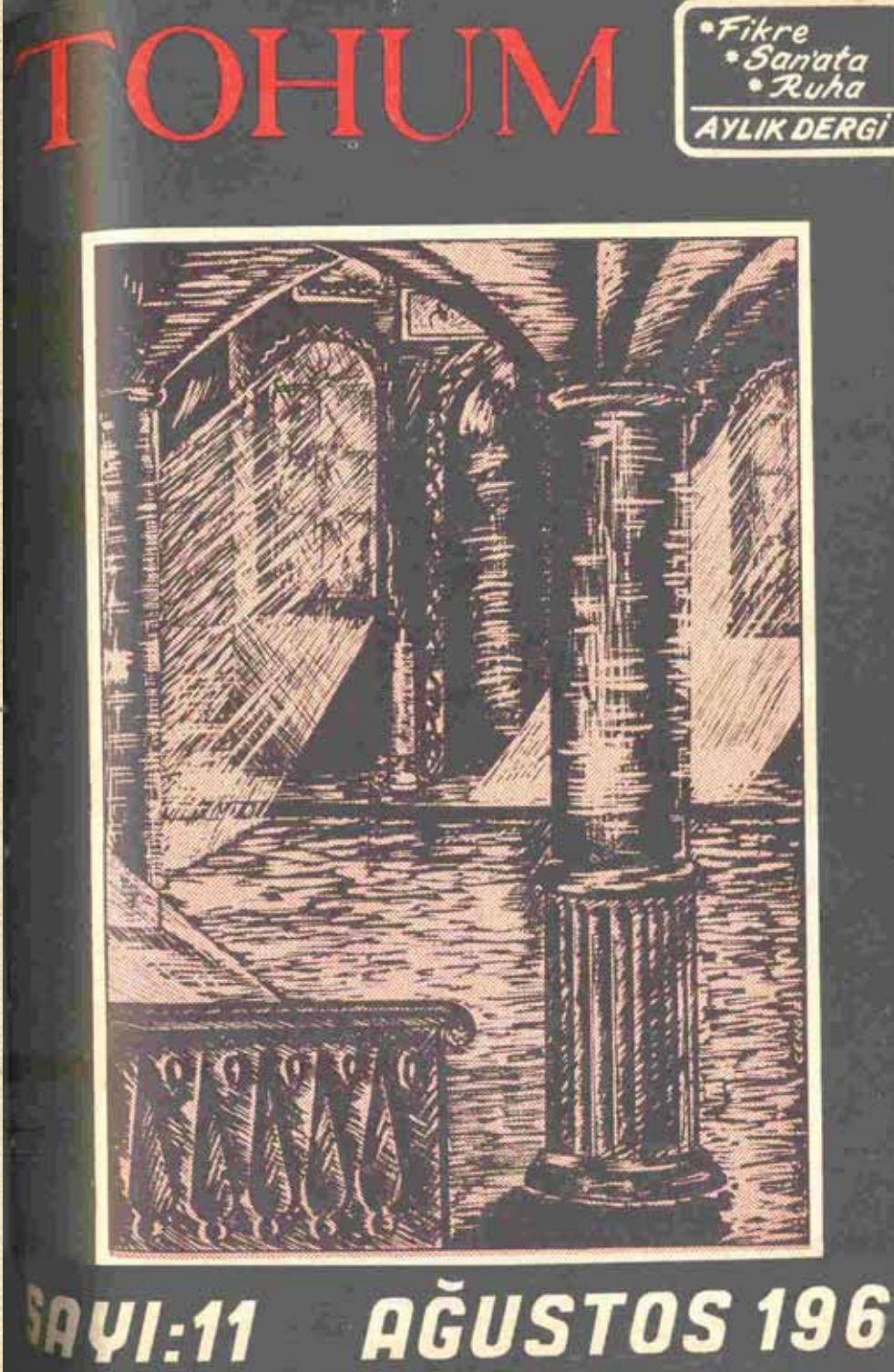
Dağıtım konusunda hayli yol alan yayınevi Çağaloğlu'ndaki satış noktasında İnsan, Ensar-DEM, İFAV, Hece, Litera, Doğu-Batı, Pınar-Açılım, Rağbet, Paradigma, Anka-Ağaç, Edebiyat Dergisi Yayınları, Uludağ-Sır, Esra, Hüner, Rumi başta olmak üzere birçok yayınevinin stoklarını bulunduruyor. Yayınevine uğrayan okuyucular hem bu yayınları toplu halde bulabiliyor, hem de dağıtımda kolaylık oluyor. Bu alandaki faaliyetlerini yakında internet kitap satış sitesi ile yeni bir mecraya kavuşturacak olan yayınevinin internet sitesinin adı son çıkarttıkları dergiyse adaş: Kitap Postası (www.kitappostasi.com)

TOHUM NOSTALJİ

Bugün pek çok İslâm devleti Türkiye'den film satın almak veya Türklerle müşterek film yapmak arzusundadırlar. Fakat onlara verebileceğimiz - kelimenin tam mânâsıyla - «Türk filmi» nerede? İşbirliği yapacak «zihniyet» nerede?

Bu yazı Tohum Dergisi'nin 1964 yılının Ağustos ayında basılan sayısında yayınlanmıştır.

Millî Sinema İhtiyacı

Yücel ÇAKMAKLI

Filmciliğimize, sinemanın imkânları ve dünya filmciliği içinde Türk sinemasının yerini tayin etmek gayesiyle, dikkatle bakarsak görürüz ki; sinemamız "Millî Sinema" hüviyetinden çok uzaktadır: Filmlerimizin büyük kısmı, sinemayı sadece ticari bir kazanç vasıtası telakki eden tüccar prodüktör ve rejisörlerin yaptıkları, uydurma Amerikan filmlerinin taklidi veya piyasa romanlarından aktarılmış bayağı komediler, ağıdalı melodramlardır.

Bunların yanında bir de sinemadan; propaganda aracı olarak faydalanan ve köşe başlarını tutan hilekâr, politikacı prodüktör ve rejisörlerin «toplumcu sinema», «olumlu sanat» parolası ile meydana getirdikleri filmler vardır.

Birinci grup filmlerin yapımcılarından zaten «Millî sinema» çabası beklenemez. Fakat «Türk toplumunun sosyal gerçeklerini küçük görünen büyük dertlerini, sosyal yapının çürük temellerini açığa çıkaracağız; Anadolu köylerinin ve insanların yaşantılarını, davranışlarını mücadelelerini yansıtarak, Türk sinemasına yön vereceğiz.» diye ortaya çıkan 2'inci grup film yapımcılarının yönleri de «Millî Sinema» ya doğru değildir.

İşte eserleri meydanda... Bu eserler, her türlü ahlâki kayıtları ve manevi bağları lüzumsuz addeden materyalist felsefeden ve Marksist edebiyatın prensiplerinden mülhem,

«sosyal realizm» cereyanının Türk sinemasındaki örnekleri olma çabasından öteye geçememişlerdir.

Türk sinemasının ancak; köylüsü ve şehirlisi ile manevi kıymetleri maddeden üstün tutan Müslüman Türk halkının inançları, millî karakterleri, gelenekleri ile yoğrulmuş, Anadolu gerçeğini yansıtan filmler vererek «Millî sinema» hüviyetine kavuşacağı aşikârdır.

Bugün pek çok İslâm devleti Türkiye'den film satın almak veya Türklerle müşterek film yapmak arzusundadırlar, fakat onlara verebileceğimiz kelimenin tam mânâsıyla «Türk filmi» nerede? İşbirliği yapacak «zihniyet» nerede?

Gerçi bu yolda çalışmak isteyen sanatçılarımız ve müteşebbislerimiz vardır; teknik kadro vardır; kaliteli film çıkaracak stüdyolarımız - az da olsa - vardır. Lâkin prodüktör, sermayedar yoktur. Yukarıda bahsettiğimiz mevcut yapımcılar, filmlerine dış pazar olarak gördükleri «Batı» dan, gözlerini «Doğu» ya, İslâm âlemine çeviremezler, çevirmezler...

Bunun için film piyasasına bu zihniyeti taşıyan yeni sermayedarların girmesi gereklidir; kendi tutum ve anlayışımızın temsilcilerini desteklemek, yenilerini yetiştirmek gereklidir ve nihayet devletin bu endüstri - sanat koluyla «ilgilenmesi» gereklidir.

ESİMDER

ESİMDER

Eskişehir İmam Hatip Mezunları Ve Mensupları Derneği

Esişimder Dernek Binası

Esişimder 2000'li yıllarda temellerini oluşturmuş ve resmi olarak 2005 yılında faaliyete başlamıştır. Derneğin 1300 üyesi vardır. Yapılan çalışmalar neticesinde Eskişehir' de 15000 İHL mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Derneğin amacı Eskişehir ili İHL mezunları arasında yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamak, eğitimin her

kademesindeki öğrencilere maddi, manevi yardımda bulunmak, bu amaçla da sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler gerçekleştirmektir.

Ramazan Faaliyetleri

Dernek, her yıl ramazan ayının son haftası iftar vermektedir. Arefeden bir gün önce yapılan iftar programları, şehir dışından da gelen

üyelerin yoğun katılımıyla bayram havasında geçmektedir. Tüm üyelerin davet edildiği iftarlara şehrin büyükleri, bürokratları ve esnafları da dâhil edilmektedir. Amaç, tanışma ve kaynaşma ortamı oluşturmak ve eski anıları da canlandırmaktır.

Ramazan ayında yapılan diğer faaliyet ise Eskişehir' in tarihi camii

Kurşunlu'da hatimle teravih namazı kılındıktan sonra dernek binasında düzenlenen, sadece üyelerin değil birçok insanın buluşma mekânı haline gelen çay ve kahve toplantılarıdır.

Yaz Programı

Haziran ayının son pazarı da geleneksel olarak piknik yapılmaktadır.

kademelerinde görev almaktadır. ESYO her yıl haziran ayında sivil toplum kuruluşu festivali yapmaktadır. Esimder bu festivalde stant kurarak yerini alır. Dernek tanıtımı için broşür dağıtır.

Mezunlar üye formu doldurmaktadır ve kendilerine ulaşamayan üyelerin de bilgileri bu sayede güncellenir. Bu festival 2 gün devam eder.

Wonder'in Misafirliğinde Avusturya Gezisi

Bu yıl Wonder' in misafiri olarak dernek üyeleri ile Avusturya gezisi yapıldı. Oradaki ortam ve çalışmalarını gören dernek üyeleri onları daha iyi anlama ve anlatma imkânına ulaştı. Böylece yurt dışı eğitim düşünen ve ÖSS' ye giren öğrencilere konferans düzenlenerek ÖSS ve Wonder hakkında bilgiler aktarılmaktadır.

Kadın Kolları Buluşması

Esimder Dernek Başkanı

Esimder hala teşkilatlanmasını sürdürmektedir. Çalışmalarına başlayan kadın kolları, her hafta pazartesi günleri dernek binasında geniş katılımlı toplantılar yapmaktadır. Çalışmalarını devam ettiren dernek, kadın kolları buluşma günü tertip ediyor.

İl dışından misafir ve üyelerin de davet edildiği piknikler her dönemin İHL mezunlarını buluşturmaya vesile oluyor.

Sivil Toplum Kuruluşu Festivali

Esimder Eskişehir Sivil Yerel Oluşum platformuna üyedir. Kısa adı ESYO olan kuruluşun yönetim

Programına katılan bayanlar bir araya gelmenin coşkusu ile İmam-Hatipli olmanın onurunu yaşarken irtibat bilgilerini alarak kopan arkadaşlıklarını tekrar perçinleme fırsatını da buluyorlar. Esimder' in düzenlediği kaynaşma ve birliktelik açısından önem arz eden bayanlara yönelik son programa yüzlerce bayan katılmıştır.

Eskişehir İHL Binası

Esimder Avusturya Gezisi

ÖNDER'DEN HABERLER

İHBZ 'den ÖNDER'e Ziyaret

Avrupa'da yaşayan Türk çocuklarına ait oldukları kültür çerçevesinde eğitim vermek amacıyla WONDER derneği bünyesinde kurulan İmam-Hatip Eğitim Merkezi'nin öğrencileri geçtiğimiz Temmuz ayında ÖNDER Genel Merkez'i ziyaret ettiler. ÖNDER yönetim kurulu üyeleriyle birlikte yemek yiyip sohbet eden öğrenciler İstanbul'da bulunmanın sevincini paylaştılar.

Tatillerini İstanbul, Çanakkale, Edirne gibi illeri ziyaret etmek amacıyla anavatanlarında geçiren öğrenciler imam-hatip neslinin ülke sınıır, coğrafya tanımadan dünyanın her yerinde temsil edilebilmesinin örneğini en iyi şekilde gösterdiler ve aldıkları eğitimle ilgili bilgileri aktardılar. İslami ilimlerin yanında okullarındaki derslere takviye amacıyla düzenlenen

kursların da yer aldığı İmam-Hatip Eğitim Merkezi 'nde İslami ilimler dersleri öğrencilerin yaş seviyelerine göre düzenlenen programlar çerçevesinde veriliyor.

Bu derslerin yanısıra rehberlik programları, sosyal ve kültürel konularda seminerler, eğitim

danışmanlığı, tatillere yönelik özel programlar, tiyatro klübü, film gösterimleri, kitap okumaları, spor aktiviteleri ve çeşitli sanat kursları gibi etkinliklerle öğrencilerin sosyal yönlerini de geliştirmeyi amaçlayan İmam-Hatip Eğitim Merkezi önceliği Avrupa'da yaşayan Türk çocuklarının düzgün Türkçe konuşabilmesine yönelik

eğitime veriyor. Yaz okullarıyla da desteklenen eğitim sisteminde öğrenciler yaşlarına göre 6-10 yaşları arasındaki öğrencilerin katıldığı Kubbe 6 Çocuk Kulübü ve 10-17 yaşları arasındaki öğrencilerin katılacağı İmam-Hatip Eğitim Merkezi olmak üzere iki koldan eğitimlerine devam ediyor.

ÖNDER Hanımlar Komisyonu Yeni Çalışmalar İçin Kolları Sıvadı

3 Ekim 2009'da Önder Hanımlar Komisyonu Başkanı Yasemin Bilnur Erenci'nin organizesiyle bir kahvaltı

programında bir araya gelen hanımlar yeni eğitim-öğretim dönemi için çalışmalara başladı.

İstinye Sosyal Tesisleri'nde gerçekleşen programda yeni eğitim-öğretim yılında imam-hatiplerdeki kayıt durumu, eğitim sistemindeki yenilikler hakkında bilgi veren Yasemin Bilnur Erenci, hanımlar komisyonun önümüzdeki günlerde yapacağı faaliyetlerde birlikte çalışılmasının önemine vurgu yaptı.

Kahvaltı programı yapılan hediye çekilişinin ardından son buldu.

Yasemin Bilnur Erenci

İmam-Hatipliler Ramazan Coşkusunu Birlikte Yaşadılar

ÖNDER Başkanı Yusuf Ziyaettin Sula

İmam-Hatipliler 51.kez ÖNDER çatısı altında buluştular. Yaklaşık 1000 kişinin katıldığı iftarda eski ve yeni mezunlar coşkulu bir iftar geçirerek anılarını tazeleme fırsatı buldular.

Kuran-ı Kerim tilavetiyle başlayan iftarın ardından bir konuşma yapan ÖNDER Başkanı Yusuf Ziyaettin Sula, böyle bir davetli kitlesini ağırlamaktan duydukları memnuniyeti dile getirdi. YÖK'ün aldığı katsayıyı kaldırma kararına da değinen Sula, artık bu karardan

hiçbir şekilde dönüş olamayacağını ve imam-hatipleri bundan sonraki süreçte parlak bir dönemin beklediğine dikkat çekti.

Verilen iftar yemeğine Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir, Bahçelievler Belediye Başkanı Osman Develioğlu, TGTV Başkanı Necati Ceylan, İlim Yayma Cemiyeti Başkanı Hamza Akbulut, Uluslararası Organizasyonlardan Sorumlu Başkoordinatör Mehmet Atalay, Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, Hüseyin Goncagül gibi birçok

davetli ve sivil toplum kuruluşu katıldı.

Bir selamlama konuşması yapan Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir davetlilerin yoğun ilgisinden ve böyle köklü bir topluluğa hitap etmekten duyduğu sevinci dile getirerek ÖNDER' e teşekkür etti.

İftarın ardından gece geç saatlere kadar ÖNDER bahçesinden ayrılmayan misafirler sohbet çemberleri oluşturarak hasbihal ettiler.

Öncüspor Çalışmaları

Öncü Gençlik ve Spor Kulübümüzün 2009 yaz çalışmalarını iki başlık altında toplayabiliriz.

1 - İzcilik Uygulamaları.

(Gençlerimizin sosyalleşmesi hedefine yönelik)

2 - Spor meslek yüksek okullarına mezunlarımızı yönlendirmeye ve okul kazandırmaya yönelik çalışmalar.

Bu çalışmalarımız İmam-Hatip Lisesi öğrencileri ve mezunlarına açık ücretsiz çalışmalar olup katılımcılar kendi masraflarını karşılamaktadırlar.

1 - İzcilik Uygulamaları

a) 04-11 Haziran 2009 Erkek İzci Kampı

Öncü Gençlik ve Spor kulübü 2009 yaz faaliyetlerinin ilkinin Kütahya Gediz Murat Dağı İzcilik Tesis'i'nde İstanbul 'umuzun Çatalca, Sarıyer, Üsküdar, Beykoz ve Samandıra İmam-Hatip Lise'lerinden yaklaşık 80 erkek izci ve öğretmen lider ile 4-11 Haziran tarihlerinde (okulların kapanacağı son hafta) gerçekleştirdi. Bu kampta gençlerimiz hoşça vakitler geçirdiler. Kaplıca suyu ile dolan yarı olimpik

yüzme havuzunda yüzme bilenler yüzdüler, yüzme bilmeyenlere de yüzme dersleri verildi.

Ok istasyonunda gençlerimiz antrenörümüz Ömer CAN lider nezaretinde olimpik yay kullanarak okçulukla tanıştılar, atışlar yaptılar.

1450 metredeki kamp yerinden 2030 m yükseklikteki zirveye yürüyüş düzenlediler.

Kamp bölgesindeki kaplıca tesislerine giderek kaplıcadan

istifade ettiler.

Akşamları kamp ateşi programlarında çeşitli gösteriler hazırlayıp sundular.

Ayrıca yarışmalar yapıp oyunlar oynadılar.

Pratik izcilik uygulamaları eğitimiyle kendilerine yararlı olacak birçok bilgiler edindiler.

b) 14-20 Haziran 2009 Kız İzci Kampı

Kız izci kampı daha önce uygulamadığımız bir çalışma idi. Yetişmiş bayan liderimiz yoktu. İstanbul İzcilik İl Temsilcisi Sayın Lütüye Özkan bu konuda bize destek oldular. Bizzat kendileri gelerek ve sorumluluk üstlenerek bizim kız izcilere yönelik ilk faaliyetimizi başlatmamızı sağladılar.

İlk çalışmamız olduğu için duyuruyu sınırlı tuttuk. Sarıyer, Üsküdar ve Beykoz İmam-Hatip Lise'lerinden 70 civarında kız izci, lider aday öğretmen, izci gönüllüsü veliler ve mezunlarla birlikte Kütahya Gediz Murat Dağı İzcilik tesislerinde kampımızı gerçekleştirdik.

Bu kampta da erkekler kampında yaptığımız bütün çalışmalarını yaptık. Sadece okçuluk çalışmaları yapamadık.

Kamp sonunda katılımcılarla (izci-öğretmen-veli-gönüllü-uzman) yaptığımız anketlerde genel bir memnuniyet gördük.

c) 27 Haziran -1 Temmuz Lider Yetiştirme Kampı

İstanbul, Ümraniye, Kent ormanı İzcilik Tesislerinde gerçekleştirdik. 30 civarında mezun izci ve öğretmenimizle katıldı. 18 yaşından gün almış 20 civarında öğretmen ve mezun izcimiz İzcilik Federasyonunca o mekânda açılan Liderlik Temel Kursuna (LTK) katıldı ve sertifika almayı hak ettiler.

Yaşları tutmayan diğer izcilerimiz çeşitli izcilik uygulamaları yaptılar. Bu arada at bindiler, tırmanış, kürek, ok vs. eğitimler aldılar.

2 - Spor meslek yüksek okullarına (BESYO) mezunlarımızı yönlendirmeye ve okul kazandırmaya yönelik çalışmalar Ön bilgi olarak vermeliyim ki; Milli Eğitim Bakanlığı her yıl 1200'den fazla beden eğitimi öğretmeni alıyor. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Belediyeler, özel spor salonları, çeşitli kuruluşlar da bir o kadar çalıştırıcı, spor yöneticisi vs. sıfatlarla BESYO mezunlarına istihdam sağlıyor.

ÖSS-1 HAM PUANI ve spora yetenek sınavı toplamıyla bu okulları kazanmak mümkün. Örnek olması için veriyorum: 2008 yılında Eyüp İmam-Hatip Lisesi mezunu Abdülkadir ŞAL ÖSS-1 Ham puanı 208 İken BESYO kazanmıştır. Şöyle bir soru sormak istiyorum: 2008 yılında 208 ÖSS-1 ham puanı ile 4 yıllık başka bir yüksek okul kazanabilen **BÜTÜN TÜRKİYE'DE BİR TEK MEZUNUMUZ DAHA VAR MI?**

Bu yazıyı kaleme aldığı sırada 2009 BESYO sınavları devam etmekte. Ancak 187 ÖSS-1 ham puanı ile BESYO kazanan bir mezunumuz (Mustafa Koç, Ümraniye İHL Mezunu) olduğunu buradan mutlulukla ifade etmek isterim. Bu puanla 4 yıllık bir yüksek okul kazanabilen başka bir İHL mezunu olduğunu da zannetmiyorum. 27 Haziran 2009 tarihinden itibaren Türkiye'nin çeşitli yerlerinden

gelen 26 mezunumuz ile bu çalışmayı yapmaktayız. ÖSS-1 ham Puanı 220'nin üzerinde 8 kişi var. Hazırlıklarımızı ÖSS-1 ham puanı 220'nin üzerinde 80 kişiye göre planlamıştık. Bütün imam-Hatip liselerine duyuru yapmıştık. Ancak okullarımızdan gelen 26 kişi ve ÖSS-1 ham puanları da iç açıcı değil.

Buna rağmen 2009 ÖSS yerleşirmesinde de en düşük ÖSS-1 puanıyla 4 yıllık bir yüksekokula imam-hatip lisesi mezununu yerleştirmeyi bu çalışmamız başaracaktır.

Ahmet İmdat Salihoğlu

Önder ve Wonder'den İHL'li Öğrencilere Yurtdışı Rehberliği

ÖNDER Genel Başkan Yardımcısı ve WONDER Başkanı Yusuf Kara, ÖSS'de başarılı olan İmam Hatip Lisesi mezunları ve yurtdışında eğitim fırsatları hakkında Temmuz ayında gerçekleştirilen mülakatlar öncesinde bir basın açıklaması yaptı. Kara açıklamasında, yurtdışında eğitim sürecine 10 yıl önce başladıklarını hatırlatarak: "Bu zamana kadar 8 öğretim üyemiz üniversitelerde akademik kariyerine devam etti, 50 üzerinde öğrenci doktora çalışması yaptı, 100 üzerinde öğrenci yüksek lisans bitirdi, 800 öğrenci ise eğitim hayatını devam ettiriyor" dedi.

İmam Hatip Liseleri Mezunları ve Mensupları Derneği (ÖNDER) ve yurt dışında eğitim almak isteyen öğrencilere rehberlik eden Viyana uzantısı WONDER, ÖSS'de başarılı olan öğrencilerin durumlarını değerlendirmek, öğrencilerin yurt dışında eğitim almaları konusunda danışmalık, rehberlik ve burs verme konularını konuşmak için üniversite adayları ve velilerle iki hafta sonu boyunca toplantılar gerçekleştirdi. Toplantılar öncesinde Önder Genel Başkan Yardımcısı ve WONDER Başkanı Yusuf Kara, basına açıklamalarda bulundu.

Açıklamasında ÖNDER ve WONDER'in her zaman olduğu gibi bugün de İHL'lilerin yanında olduklarını belirten Kara, İmam

Hatip Liseleri'ne rağbetin her geçen gün arttığına işaret ederek; "Başarılı öğrencileri Viyana başta olmak üzere Avusturya, Almanya, Romanya, Bosna, Üsküp vb. ülkelerdeki

YÖK tarafından geçerli görülen ve diplomalarına denklik verilen üniversitelere yönlendiriyoruz. Onlara danışmanlık ve rehberlik yapıyoruz" diye konuştu.

Açıklamasının devamında Kara, yurtdışında eğitim sürecine 10 yıl önce başladıklarını hatırlatarak: "Bu zamana kadar 8 öğretim üyemiz üniversitelerde akademik kariyerine devam etti, 50 üzerinde öğrenci doktora çalışması yaptı, 100 üzerinde öğrenci yüksek lisans bitirdi, 800 öğrenci ise eğitim hayatını devam ettiriyor" dedi.

İHL'LİLERİN BAŞARISINI KATSAYI ENGELLEDİ

Rize İmam-Hatip Lisesi Mezunu ÖSS ikincisi Zahide Keskin'i de tebrik ederek, İmam Hatip Liseleri'nin başarılı olduğunu ama katsayı adaletsizliğinin kalkmasıyla başarılarının daha da artacağını kaydetti. Yurt dışında eğitim alma maliyetinin Türkiye'de eğitim için il dışına gidilen okul kadar olduğunu belirten Kara,

okullara düşük harç ücreti verildiğini ve ücretsiz eğitim aldıklarını bildirdi. Basın açıklamasının ardından Önder Genel Merkez'de oluşturulan rehberlik masalarında yurtdışında eğitim almak isteyen öğrencilere üniversitelerin yetkili isimleri tarafından bilgilendirme ve yönlendirmeler yapıldı.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen 300'e yakın öğrenci yurtdışında okumak amacıyla Önder'in danışmanlığından ve desteğinden yararlanmak için mülakatlara katıldı. Wonder Başkanı Yusuf Kara, Wonder yöneticisi Nadire Kara, Önder Yurtdışı Eğitimden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Fahrettin Postacı ve Önder Genel Müdürü Sabri Otağ'ın öğrenciler ve velilerle yaptıkları görüşmeler sonucunda öğrenciler Viyana, Romanya, Bosna-Hersek ve Makedonya gibi ülkelerde kendilerine uygun bölümlere yönlendirildi.

Uzun süren görüşmeler sonucunda gerekli bilgileri alıp, işlemlerini tamamlayan öğrenciler yurtdışındaki eğitim alma isteklerini katsayı ve başörtüsü sorunu dışında kaliteli eğitim almak ve dil öğrenmek şeklinde açıkladılar. İmam-hatipli olmayan birçok öğrencinin de katıldığı mülakatlar oldukça verimli bir atmosferde gerçekleşti.

5. İmam-Hatip Kurultayı'na Doğru

Her yıl kurultaylara hazırlık olarak düzenlenen bölge toplantıları 2009 yılında da hız kesmeden Türkiye'nin dört bir yanında devam etti. Teşkilatlanmadan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ömer Ceylan

öncülüğünde gerçekleşen toplantılar imam-hatiplilerin teşkilatlanması ve sorunlarının çözülmesi noktasında bir lokomotif görevi üstleniyor. Her yıl 9 ayrı bölgede belirlenen illerdeki İHL'lerin ev

sahipliğinde yapılan toplantılar bu yıl 5. Kurultaya hazırlık çerçevesinde geniş katılımlarla gerçekleşti. İşte bölge toplantılarına emekleriyle, fikirleriyle ve gönülleriyle iştirak edenler;

Batı Akdeniz Bölgesi - Burdur

Doğu Akdeniz Bölgesi - Osmaniye

Güneydoğu Bölgesi - Diyarbakır

Doğu Anadolu Bölgesi - Bitlis

İç Anadolu Bölgesi - Aksaray

İç Anadolu Bölgesi - Aksaray

Doğu Karadeniz Bölgesi - Samsun

Doğu Karadeniz Bölgesi - Samsun

Batı Karadeniz Bölgesi - Tokat

Ege Bölgesi - Aydın

Marmara Bölgesi - Balıkesir

Marmara Bölgesi - Balıkesir

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO

**ÜNİVERSİTE ADAYLARI
BİR FAKÜLTE KAZANAMADIYSANIZ YA DA
İSTEDİĞİM BÖLÜMÜ KAZANAMADIM DİYORSANIZ**

HİÇ ÜZÜLMİYİN!

**GELİN, SİZE YURT DIŞINDA, EĞİTİM DİLİ İNGİLİZCE OLAN
ULUSLARARASI BİR ÜNİVERSİTEDE OKUMA FIRSATI VERELİM**

ULUSLARARASI SARAYBOSNA ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL İRTİBAT BÜROSU

Tel: 0212 533 37 71 / 0212 631 22 81 / 0533 308 95 52

Faks: 0212 533 19 51 E-Posta: iusistanbul@ius.edu.ba

Birikimleriniz bizimle büyüyor,

değer kazanıp
size geri dönüyor!

Bank Asya'nın Katılma Hesaplarında
değerlendirdiğiniz birikimleriniz atıl kalmaz,
üretime yönlendirilir.

Reel sektöre finansman desteği sağlayarak
hem ülkemiz hem de sizin için kârlı yatırımlara dönüşür.

